

FRANTIŠEK ZVRŠKOVEC: POLITICKÍ DOBRODRUHOVIA TU KORUMPUJÚ ŠTRUKTÚRY ŠTÁTU

**Firma musí smerovať
k horizontu digitalizácie**

**Register partnerov
verejného sektora**

Život sa
mení rýchlo.

**FINANCIE SÚ DÔLEŽITÝM KOLIESKOM
K ROZBEHNUTIU SÚKOLIA, KTORÉ VÁS DOVEDIE
K POŽADOVANÉMU BÝVANIU**

- zhodnotenie vlastných financií
- získanie úveru na bývanie v plnej výške
- doplňkové finančné zdroje (aj k úveru z inej banky)
- transparentné úverové podmienky celú dobu splatnosti
- výhodný úrok aj pre žiadateľov nad 35 rokov

Nechajte naše financie pracovať vo váš prospech

wüstenrot

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798
Vydanie september – október 2017

Vydáva:

WTC-MACRO Enviro a. s.

IČO: 44 816 651

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava

tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk

tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná manažérka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com

tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s.,
Slovenská pošta, a. s., a súkromní distribútori. Distribúcia
directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové
organizácie a inštitúcie.

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slazanský • www.slazanski.com

**Na titulnej obálke: František Zvrškovec so stĺpcom horniny
vyťaženej v kalibračnom vrte v rámci projektu prípravy
technológie pre systém geotermálnej energetickej šachty.**

Foto: Valéria Nagyová, Pixabay

V časopise sú reprodukované fragmenty diel Dušana Sekelu
na týchto stranách:

6 – 7 (Cha-cha-chaos), 24 – 25 (Rezonancia N), 60 – 61
(Rezonancia AA) a 74 – 75 (My II)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela –
textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je
možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy
nevraciam. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media
a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 29. 9. 2017 s poradovým číslom 3.

Autá, digitalizácia a politika

Táto výstava IAA sa koná v mimoriadnej dobe. Spoločenská a politická
náhoda je extrémne rozporuplná. Časopis Automobilwoche to presne
vystihol, keď v úvodníku napísal: „Ešte nikdy nebola IAA tak politicky
zaťažená.“ Tým myslel nielen kampaň pred voľbami do Bundestagu.
Oveľa viac boli pre nás uplynulé týždne poznačené vyhrotenou disku-
siou o dieselových motoroch.

Je naliehavo nutné urobiť túto diskusiu vecnejšou, a to najmä s ohľadom
na neistotu vodičov. Dieselový summit začiatkom augusta ukázal
riešenia pre cestu vpred. Modernizácia dieselových motorov je nevy-
hnutná na dosiahnutie ambiciózných cieľov v oblasti emisií CO₂ v Eu-
rópe. Novým prevádzkovým testom RDE (real driving emissions) sa
dokončí veľký krok v znižovaní emisií oxidov dusíka. Benzínové motory
zostanú tiež v agende a budú sa ďalej optimalizovať.

Táto IAA odráža zásadný obrat v paradigme, ktorý v súčasnosti prebie-
ha v podnikoch a týka sa ako výrobkov, tak aj výroby. Enormný význam
digitalizácie je tu každému dobre viditeľný. Žiadny iný veľtrh neposkytu-
je takú orientáciu v tomto megatrende, pretože IAA po prvýkrát ukazuje
všetky veľké výhody digitalizácie:

- jasné zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky a zníženie počtu nehôd,
- minimalizovanie časovo náročného hľadania parkovacieho miesta,
- výrazné zlepšenie dopravného toku, menej situácií stop-and-go
- a s tým súvisiace: nižšie emisie škodlivých látok a CO₂, nižšia spotreba paliva.

K tomu pristupuje aj integrácia rozličných druhov dopravy v mestách,
ktoré predstavujú autá, bicykle, autobusy, taxíky a koľajová doprava,
a, prirodzene, aj zdieľanie áut. Z celkového pohľadu ponúka digitalizá-
cia výborné príležitosti na zvládnutie problémov mobility v mestách. Do
prepojeného a automatizovaného jazdenia bude nemecký automobilo-
vý priemysel do roku 2020 investovať 16 až 18 miliárd eur.

Súbežne s tým tu máme druhý veľký inovačný trend – rýchlo sa rozví-
jajúce alternatívne pohony. Do nich budeme do roku 2020 investovať
40 miliárd eur; počet modelov sa viac ako stonásobí z dnešných 30
na viac ako 100. Autá budúcnosti budú teda automatizované, prepo-
jené a bez emisií. A automobiloví výrobcovia už dlho vidia sami seba
ako poskytovateľov služieb mobility; výrazne investujú do digitalizácie
a elektromobility.

IAA 2017 sa preto aktívne stavia pred nové výzvy: toľko disruptivity,
inovácií a dialógu, koľko sa dá!

Matthias Wissmann

prezident Zväzu nemeckého automobilového priemyslu (VDA)

(z vystúpenia na IAA – Internationale Automobil-Ausstellung vo Frankfurte nad
Mohanom, september 2017)

František Zvrškovec: politickí dobrodruhovia korumpujú štruktúry štátu

Problém s výskumnými eurofondmi je vrchol ľadovca; Slovensko nemá ani reálny plán na prechod k obnoviteľným zdrojom energie. Je to odraz deficitu koncepčného myslenia politickej elity, pre ktorú je tvorba štátnej a hospodárskej doktríny druhoradá.

8

Ekonomika a spoločnosť

- 8** | **František Zvrškovec:**
Politickí dobrodruhovia
korumpujú štruktúry štátu

Podnikanie

- 16** | **Dôvera v podnikaní je nad zlato**
Význam sociálnej blízkosti v biznise
- 21** | **Slovenský Goodwill je ocenenie**
pre firmy, ktoré si ľudia vážia
- 22** | **Priznať chybu je umenie**
Partneri ocenia vecný prístup
- 62** | **Poistite firmu, pretože nikdy**
neviete...
- 64** | **Elektronické upomínacie**
a exekučné konanie
- 66** | **Register partnerov verejného**
sektora
- 68** | **Firemné úverovanie sa prebudilo**

Informačné a komunikačné technológie

- 26** | **Firma musí smerovať k horizontu**
digitalizácie
- 28** | **Kvalitné IT systémy uľahčujú**
chod firmy
- 30** | **Strata dát bez zálohy môže firmu**
zničiť
Hovorí Zdeněk Bínek, Zebra Systems
- 32** | **Chráňte svoje IT: antivírus je len**
začiatok

Vzdelávanie

- 35** | **Kam smerujú e-learning**
a digitálne vzdelávanie?
4 silné inovačné trendy

Životné prostredie

- 38** | **Polly Higinsová: boj právničky**
proti ničeniu prostredia
Stop ekocide – devastácii biosféry

Stavebníctvo a architektúra

- 42** | **Zelený trend v architektúre:**
vertikálny porast
Domy, na ktorých rastú stromy
- 43** | **Most cez Ružín vysúfažili**
za štvrtinu ceny

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 44** | **CSR: firmy najviac podporujú**
školsťvo a vzdelávanie
Na filantropiu dávajú milióny eur
- 45** | **Hamé myslí aj na druhých**

Potraviny

- 46** | **Nezameniteľná Májka je tu už**
viac ako 50 rokov
- 47** | **Rýchla cesta k zdravým**
potravinám
Popularita bio a vegan rastie

Firma musí smerovať k horizontu digitalizácie

Ako manévrovať v zložitej dobe? Manažéri firiem by mali hľadať nové, digitálne obchodné modely aj za hranicami bežných noriem. **26**

Register partnerov verejného sektora

Mal by byť nástrojom transparentnosti odhaľujúcim, za ktorými firmami obchodujúcimi so štátom sú verejní funkcionári. **66**

Doprava a logistika

- 50** | **Digitalizácia v logistike: na prahu vzrušujúceho veku**
UI a technológie menia odvetvie
- 54** | **E-logistika otvára dvere k efektívnemu biznisu**
- 56** | **SpeedCHAIN Slovakia stavia na pevnom základe**
Druhý ročník logistickej konferencie

Automobily

- 57** | **Mobilita pre firmy bez starostí**
Operatívny lízing so Škodou
- 58** | **Podnikatelia spravujú firemné autá cez operatívny lízing**
Vozidlový park efektívne
- 58** | **Auto dnes musí mať aj dobrý infotainment**

Priemysel

- 59** | **MSV 2017 v znamení automatizácie**
Strojársky veľtrh v Brne

Financie

- 70** | **Hypotéka či stavebné sporenie? Zvažujte riziká**
- 71** | **Výška úverov dobieha úspory**
- 72** | **Banky statočne čelia technologickej smršti**
Bez IT inovácií riskujú stratu klientov
- 73** | **Každý potrebuje financie na bývanie**
Wüstenrot ponúka riešenie
- 85** | **Cestovanie s istotou poistenia**
Pokryte všetky riziká na svojich cestách

Štýl

- 77** | **Vesmírne sny a farebné variácie v obrazoch Dušana Sekelu**
Fantazijné prekračovanie dimenzii
- 86** | **Spoločenské hry spríjemnia rodinnú atmosféru**

Zdravie

- 82** | **Pohybový aparát, kondícia a kolagén**
Starajme sa lepšie o kĺby i kosti
- 83** | **Kolagén proti osteoartróze**
- 84** | **Obyvatelia EÚ ohrozujú epidémie**
Hrozia im AIDS, tuberkulóza či hepatitída C
- 84** | **Správna starostlivosť o nohy**

S

EKONOMIKA A SPOLOČNOSŤ

Je šokujúce, že preukázateľné porušenie zákona v tomto prípade nijakým spôsobom nevyvolalo záujem orgánov činných v trestnom konaní.

Žiaľ, slovenská politická elita s jej štruktúrou nie je výsledkom dlhodobého procesu tvorby reprezentatívnej elity.

*Čítajte v nasledujúcom rozhovore
s Františkom Zvrškovcom.*

František Zvrškovec:

Politickí dobrodruhovia korumpujú štruktúry štátu

Na Slovensku máme pritom šancu robiť veľké veci s globálnym dosahom

Podnikateľ, vlastník podielov v desiatkach firiem, ktorý sa periodicky zviditeľňuje v slovenskom verejnom priestore. Naposledy ako kritik netransparentného výberu projektov pre podporu z eurofondov v rezorte školstva.

• Vaše hlavné aktivity sa sústreďujú na projekt komplexného systému prepájajúceho využitie geotermálnej energie a energie z dnes už klasických obnoviteľných zdrojov. Práve v rámci tohto projektu ste žiadali aj o príspevky z eurofondov na výskum, ktoré vám však Výskumná agentúra nepridelila. Vývoj udalostí, na ktorom ste sa podieľali, nevylučuje, že dostanete druhú šancu. Môžete stručne priblížiť svoj projekt?

Náš výskum je zameraný na využitie hĺbkovej geotermálnej energie a zároveň na využitie slnečnej energie. V oblasti hĺbkovej geotermálnej energie vyvíjame metódy pre rýchly prienik zemskou kôrou v podobe tzv. energetickej šachty. Sme presvedčení o tom, že iba vtedy, ak sa ľudstvu podarí preniknúť do zemskej kôry a v tomto priestore inštalovať nevyhnutné technické zariadenia, bude ľudstvo zabezpečené „večnou“ a lacnou energiou.

• Takže váš projekt ponúka cestu, ako by mohlo ľudstvo natrvalo vyriešiť problém pokrytia svojich energetických potrieb. To znie bombasticky a vzniká otázka, prečo sa s tým nezačalo skôr a prečo to muselo čakať práve na vás.

Nie je to novinka – už v roku 1931 sníval o takejto šachte známy srbský vedec Nikola Tesla. V tom čase však technická úroveň nedovoľovala tento sen realizovať a to je dodnes problémom, ktorému sa treba intenzívne venovať. Pracujeme na tom a verím, že riešenie je na dohľad.

• A slnečná energia?

Tej sa týka druhý projekt, ktorým sa zaoberáme. Ide o uskutočnenie ambície EÚ premeniť dnešných pasívnych konzumentov energie sčasti aj na producentov energie z obnoviteľných zdrojov. Hovoríme o tzv. prosumeroch. Pomocou nových technológií dokážu vyrobiť dostatok energie na to, aby jej uskladnenie v sezónnych zásobníkoch umožnilo radikálne znížiť náklady na energiu v Európe.

• Môžete byť ešte konkrétnejší a priblížiť princípy vašich technických riešení?

Na Slovensku už niekoľko rokov vyvíjame veľmi výkonný lokálny tepelný akumulátor. Počas slnečného dňa sa v takomto akumulátore zohreje akumulačné médium až na 500 °C a akumulátor priebežne odovzdáva toto teplo do diaľkového rozvodu tepla. V tomto akumulátore môže tiež pracovať podsystém elektrickej akumulácie.

Táto prelomová technológia vyžaduje, aby legislatíva Európskej únie prinútila vlastníkov diaľkových rozvodov tepla tieto systémy

otvoriť pre nových dodávateľov tepla. Európska komisia chce ísť týmto smerom: na jeseň roku 2016 eurokomisár pre energetiku Maroš Šefčovič prezentoval viac ako 80 legislatívnych opatrení, ktoré majú v budúcnosti uľahčiť prechod na obnoviteľné zdroje energie.

• **A ako ďaleko ste technologicky pokročili, pokiaľ ide o samotnú šachtu?**

Vyvíjame a skúšame technologickú metódu na dosahovanie veľkých hĺbok, ktorá nevyžaduje hĺbkové vŕtanie, používanie trhavín ani nákladné odvetrávanie toxických plynov zo šachty. Cieľom je s vysokou presnosťou vytvoriť suchú a tepelne izolovanú šachtu siahajúcu do hĺbky rádovo kilometrov, v ktorej bude možné prevádzkovať príslušné energetické zariadenia.

• **Ako je zabezpečená organizačná štruktúra vášho výskumu?**

Na Slovensku realizujeme výskum v oblasti obnoviteľných zdrojov energie v dvoch výskumných spoločnostiach vrátane spoločnosti VUNAR, a. s., čo je bývalý Výskumný ústav nariadenia známy svojím kvalitným technickým zázemím. Naším dlhodobým partnerom v tomto výskume je aj Slovenská technická univerzita v Bratislave, konkrétne Stavebná fakulta.

Problém s eurofondmi je vrchol ľadovca; horšie je, že Slovensko nemá reálny plán na prechod k OZE.

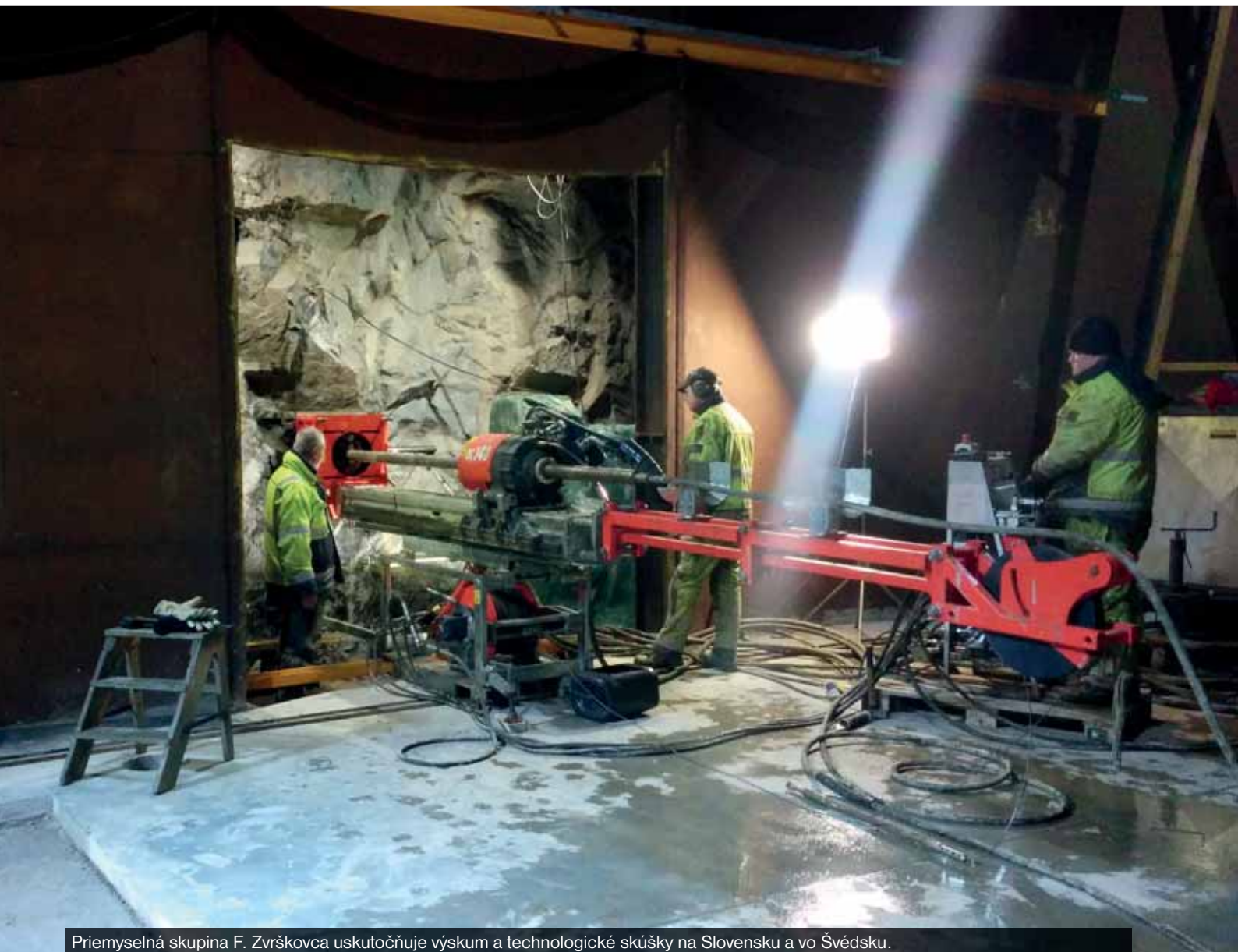
Veľkú časť aktivít realizujeme v zahraničí. Vo Švédsku spolupracujeme s celým radom spoločností; sú medzi nimi nadnárodné koncerny predávajúce banské technológie, ale

aj inovatívne malé firmy, ako SALT, ktoré sa zaoberajú akumuláciou tepelnej energie. Našími partnermi sú aj pracoviská Univerzity v Uppsale a Kráľovskej technickej univerzity v Štokholme. Ďalej spolupracujeme s partnermi v Ruskej federácii, konkrétne v oblasti elektrického pulzu a čadičových vlákien. Pokúšame sa dohodnúť na spolupráci s Francúzskom vo výskume kofalitu a s Univerzitou v Zürichu na riešení prienikov v komplikovanom geologickom prostredí.

Bez tejto spolupráce by náš výskum bol značne obmedzený, avšak rozsah spolupráce závisí aj od slovenskej výskumnej stratégie, ktorú, žiaľbohu, zatiaľ žiaden politik alebo minister nedefinovali.

• **Máte stanovené konkrétne časové rámce?**

Je dosť ťažké byť konkrétny, pretože veľa závisí od podpory partnerov. Realizácia nášho výskumu si vyžaduje zaangažovať politikov,

Priemyselná skupina F. Zvrškovca uskutočňuje výskum a technologické skúšky na Slovensku a vo Švédsku.

akademikov a priemysel, pričom náš cieľ je stať sa svetovým lídrom v tejto oblasti. Počas piatich až desiatich rokov musíme potvrdiť, že to dokážeme.

• **Súdiac podľa vývoja okolo výskumných eurofondov, v snahe získať dostatočne vplyvných a nápomocných partnerov to budete mať ťažké.**

Sme si toho vedomí a situáciu nepodceňujeme. A pravdou je aj to, že netransparentný prístup k eurofondom je len vrchol ľadovca. Zámer Slovenskej republiky v oblasti energetiky je v deklaratívnej rovine v súlade so zámerom EÚ. Pritom z mnohých indícií je zrejmé, že Slovensko dnes nemá reálny plán na prechod k obnoviteľným energetickým zdrojom – a je tiež známe, že slovenský aplikovaný výskum je predmetom nevidaných akrobatických predstavení v réžii Výskumnej agentúry ministerstva školstva. Keď bližšie analyzujeme dve posledné výzvy, zacielené

na spoluprácu medzi priemyslom a akademickou obcou, musíme skonštatovať, že Výskumná agentúra jednostranne podporila

Energia z hĺbky zemskej kôry by dokázala natrvalo vyriešiť energetické potreby ľudstva.

projekty, ktoré nie sú zamerané na oblasť energetiky a pravdepodobne nie sú ani žiadnym reálnym aplikovaným výskumom.

• **Dodajme, že deficit plánovania, o ktorom hovoríte, máme v čase, keď celý svet považuje riešenie energetických a ekologických problémov za úplne zásadnú prioritu.**

Presne tak. S ohľadom na snahu EÚ o tzv. dekarbonizáciu energetického systému

považujem stav na Slovensku v tejto oblasti za veľké fiasko. Sme jedným z najväčších znečisťovateľov ovzdušia a levím dielom prispievame ku globálnemu otepľovaniu. Európska únia sa formou SET Planu – teda plánu Strategických energetických technológií – už niekoľko rokov snaží o prijatie opatrení na obmedzenie spaľovania fosílnych palív a ich nahradenie energiou z obnoviteľných zdrojov. A Slovensko je jednou z mála členských krajín, ktorá nemá žiadnu konkrétnu predstavu a ani stratégiu na realizáciu cieľov tohto plánu.

• **Vráťme sa k problému Výskumnej agentúry a vašich neúspešných žiadostí o dotáciu z eurofondov. Dnes už ide o súčasť široko medializovanej kauzy, na konci ktorej bolo odstúpenie ministra školstva. Vy ste prispeli zverejnením niektorých svojich skúseností a informácií v médiách, proti rozhodnutiam Výskumnej agentúry ste sa odvolávali a podrobili**

kritike celý systém schvaľovania. Ako to celé bolo z vášho pohľadu?

Pri posudzovaní činnosti Výskumnej agentúry je potrebné rozlíšiť minimálne dva uhly pohľadu. V prvom rade sa treba zaoberať slovenským aplikovaným výskumom vo všeobecnosti a v druhom rade je potrebné analyzovať spôsob, akým Výskumná agentúra aplikuje výskumné ciele do reálneho života. V predchádzajúcom programovom období boli na Slovensku financované a vybudované výskumné centrá. Budovali sme ich my, priemyselníci, spoločne s vysokými školami – v nádeji, že túto kapacitu použijeme ako páku na dosiahnutie výskumných cieľov v podmienkach medzinárodnej konkurencie. V našom prípade išlo o dve výskumné centrá: v Nových Zámkoch a Kysuckom Novom Meste, ktoré sme spoločne vybudovali s STU. Na ich infraštruktúru išli milióny eur. Na naše veľké prevapenie neboli takto vybudované centrá podporené v ich pokračujúcej

činnosti. No a keď sme následne analyzovali, kto získal prostriedky na výskum, tak sme boli znova prevapení, pretože bolo jasné, že prevažná väčšina podporených žiadateľov nikdy výskum nerealizovala, nemá

EÚ chce, aby sa niektorí konzumenti energie stali aj jej producentmi – čiže prozumentmi.

zabezpečené výskumné prostredie a nemá ani výskumné ciele, ktoré by sa dali nazvať výskumnou ambíciou.

- **A to vás motivovalo k vystúpeniam v médiách; dokonca ste naznačili pokus o korupciu vo vzťahu k vašej osobe.**

Nie naznačil, ale celkom jasne som to povedal, a za tým si stojím. Ďalším a ešte väčším

prevapením boli totiž výsledky analýzy hodnotiteľov tých projektov, ktoré v danej výzve boli úspešné. Človek potom nemusel byť detektívom, aby pochopil, že celý proces hodnotenia bol zmanipulovaný v prospech dopredu určených „víťazov“.

Jeden z našich projektov bol hodnotený pánom Klamom, ktorý v tom čase bol generálnym riaditeľom Výskumného ústavu zväčského. Tento pán bol okrem iných turbulencií v rámci procesu hodnotenia aj hlboko zapojený do projektov vlastnej organizácie. V danej výzve mala vlastnú žiadosť a zároveň – v rozpore s platnými predpismi – bola partnerom minimálne 5 schválených projektov.

- **Nie je prevapením, že takýto konflikt záujmov odmietajú pán Klam aj predstavitelia ministerstva školstva. Čo vy na to?**

Legislatíva hovorí jasne a dovoľte mi z nej citovať príslušné pasáže. Podľa § 46 zákona

č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov je „konflikt záujmov... pri poskytovaní príspevku zakázaný; na účely tohto zákona sa konfliktom záujmov rozumie skutočnosť, keď z finančných, osobných, rodinných, politických alebo iných dôvodov je narušený alebo ohrozený nestranný, transparentný, nediskriminačný, efektívny, hospodárny a objektívny výkon funkcií pri poskytovaní príspevku“.

Podľa toho istého paragrafu je zainteresovaná osobou na strane žiadateľa „člen štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu alebo dozorného orgánu žiadateľa, prijímateľa, užívateľa, dodávateľa alebo partnera“ – teda aj Peter Klamó, keďže bol a je členom predstavenstva VÚZ, partnera projektov. Podľa toho istého paragrafu: „Z rozhodovania v konaní podľa tohto zákona (sú) vylúčené...

Väčšina podporených žiadateľov z výziev výskum nerobí, nemá na to prostredie a ani dosť solídne ciele.

zainteresované osoby na strane žiadateľa alebo prijímateľa.“ – teda opäť aj Peter Klamó. Pri týchto citáciách som si pomohol facebookovým príspevkom poslanca Miroslava Beblavého, ktorý to naformuloval veľmi konzistentne. Podľa neho v prípade Petra Klama „nepochybne došlo k porušeniu zákona, keďže nikdy nemal žiadne projekty v tejto výzve hodnotiť, ani byť inak zapojený do procesu hodnotenia výzvy, kde mal aj vlastné záujmy“.

• **V kauze boli medializované aj iné mená hodnotiteľov, napokon aj ministerstvo priznalo určité pochybenie a minister Plavčan bol nútený odstúpiť. Vy ste však stále v pozícii predstaviteľa poškodených firiem bez jasnej satisfakcie.**

Je šokujúce, že preukázateľné porušenie zákona v tomto prípade nijakým spôsobom nevyvolalo záujem orgánov činných v trestnom konaní. Pán Klamó nebol ojedinelým prípadom systematického porušovania zákonov – z našej analýzy hodnotiteľov vyplýva, že minimálne ďalších päť má vlastné agentúry na prípravu projektov, sami ich hodnotia, dlhodobo sa poznajú s inými atď.

Môžem tu na príkladoch uviesť, akým spôsobom fungujú organizované „svorky“ hodnotiteľov. Prešovská skupina, ktorú zúžim na tri mená: Tokarčík, Rovňák a Hatala, aktívne hodnotila projekty v nasledujúcej štruktúre. Pán Tokarčík hodnotil 5 projektov s pánom

Klamom. Peter Klamó mal aj kolegu z VÚZ menom Brziak, s ktorým pán Tokarčík hodnotil tiež jeden projekt. Šéfom Tokarčíka je vedúci katedry Rovňák, ktorý spolu s Tokarčíkom a „zváračom“ Brziakom hodnotili ďalšie projekty v predmetnej výzve. Pán Rovňák, samozrejme, v Prešove, úspešne hodnotil aj projekt s pánom Hatalom, ktorý tiež pôsobí v Prešove. Každý z týchto pánov bol v hodnotiteľskej dvojici na hodnotenie aj projektov s pánom Michalíkom. Ten v danej výzve hodnotil päť projektov, z toho dva s Tokarčíkom, ďalšie dva so „zváračmi“ pánom Klamom a Brziakom a jeden s Hatalom.

Ak zohľadníme, že v danej výzve mala Výskumná agentúra k dispozícii viac ako 170 hodnotiteľov, tak je štatisticky nemožné, aby sa títo páni bez zásahu do žrebovania stretli v týchto projektoch. Takéto skupiny hodnotiteľov sú charakteristické pre celú výzvu. Je pre mňa záhadou, prečo si súčasná ministerka školstva vybrala pána Plavčana ako poradcu s odôvodnením, že potrebuje zabezpečiť kontinuitu. Dúfajme, že nemala na mysli kontinuitu jeho spochybniteľného manažovania ministerstva školstva. Bývalý minister pred svojím odstúpením, aj napriek preukázanej manipulácii v danej výzve, odmietol túto výzvu zrušiť, čo je neprijateľné. Iba oznámil, že má byť umožnené tým, ktorí prešli zjavne zmanipulovaným hodnotením, obhajovať svoje projekty pred verejnosťou.

• **Aký by mal byť podľa vás postup?**

Jediné, čo ako krajina, ktorá odhalí korupciu v procese hodnotenia, môžeme urobiť, je zrušiť obidve predmetné výzvy, vyhlásiť nové a požiadať európske spoločenstvo o pomoc s nezávislými hodnotiteľmi. Myslím si tiež, že ak orgány činné v trestnom konaní chcú znovu získať dôveru obyvateľstva, tak táto kauza musí byť dôkladne prešetrená a osoby, ktoré spôsobili Slovenskej republike a žiadateľom rozsiahle škody, by mali za to niesť hmotnú zodpovednosť.

V hodnotiacom procese fungujú organizované „svorky“ hodnotiteľov z vybraných pracovísk vrátane VÚZ.

Navyše, z morálneho hľadiska je zarážajúce, že vtedajší šéf Výskumnej agentúry dodnes neprehovoril o existujúcej kauze. Agentúra neodpovedá na žiadosti o preskúmanie svojich rozhodnutí – pravdepodobne očakáva „veľkú potopu“ až vtedy, ak „neúspešní žiadatelia“ požiadajú súd o preskúmanie jej činnosti a zablokovanie jej účtov, čo zákon reálne umožňuje.

• **Kauza eurofondov aj smerom k širšej verejnosti zdôraznila chronický problém zanedbávania koncepčného rozvoja vedy a výskumu na Slovensku. Súhlasíte?**

Veda a výskum sú príliš dôležitou oblasťou a jej posudzovanie jedným ministerstvom, ako vidno, vytvára rozsiahle riziká pre našu spoločnosť a jej budúcnosť. Výsledkom vedy a výskumu sú poznatky, ktoré sú chrbticou inovačných procesov v hospodárstve. V iných krajinách, kde si politická elita skutočne uvedomuje význam vedy a výskumu, sú zriadené koordinačné ministerstvá nesúce zodpovednosť za inovačný proces v danej krajine. Žiaľ, slovenská politická elita s jej štruktúrou nie je výsledkom dlhodobého

diskvalifikovali z politického procesu. Pritom pán Danko kritizuje stranu pána Kotlebu a nazýva ju fašistickou. Pravdepodobne ide len o očierňovanie možného politického konkurenta a ochranu vlastných politicko-hospodárskych záujmov.

• **Okrem Slovenska priamo pôsobíte aj vo Švédsku, kam ste emigrovali po roku 1968 a ktoré sa vám stalo novým domovom. Môžete priblížiť svoju kariéru v tejto krajine?**

Vo Švédsku som ukončil svoje vysokoškolské vzdelanie a po krátkej kariére doktora som sa rozhodol pre vyššie vzdelanie na úrade riadenia a racionalizácie verejnej správy – Statskontoret. Neskôr som prešiel do pološtátnej a polopriemyselnej organizácie pre podporu hlavne exportu s názvom Exportradet. Môj záujem o techniku však spôsobil, že som sa začal venovať technickým inováciám; z výnosov svojej patentovej činnosti som vytvoril niekoľko podnikov. Po návrate na Slovensko po roku 1989 som, samozrejme, čerpal zo svojich skúseností zo Švédska a dodnes sú komerčné a výskumné aktivity v našich firmách ovplyvnené touto životnou dráhou.

Švédsko ma prijalo ako utečenca a dodnes obdivujem humanitu tejto krajiny voči tým, ktorí sa nachádzajú v núdzi. Kolektívna zodpovednosť Švédov za ľudí a životné prostredie tejto planéty si zaslúži obdiv; švédsky model je podľa mňa jedným z budúcich

scenárov pre modernú Európu – čo kontrastuje s našim slovenským kolektívnym egoizmom.

• **Čo by sa dalo považovať za vaše podnikateľské krédo? Akými manažérskymi princípmi sa riadite?**

Moja životná skúsenosť sa dá zhrnúť do pár poznatkov: treba si stanoviť reálne ciele, treba tieto ciele komunikovať a finančne zabezpečiť. Najviac je však potrebné pracovať v prostredí, ktoré chápe a podporuje tých, ktorí chcú niečo dosiahnuť. Žiaľbohu, musím priznať, že na Slovensku takéto prostredie

Na Slovensku nie je žižlivé prostredie k tým, ktorí chcú niečo dosiahnuť; preto odchádzajú.

ešte nemáme a aktívne vyháňame našich ľudí za hranice, pretože chamtivosť tých, ktorí prerozdeľujú verejné zdroje, akoby nemala limity. Jánošík nie je mojím hrdinom, pretože nielen kradol a pil. Nakoniec skončil na šibenici a ako negatívny hrdina by mal byť mementom pre tých, ktorí dnes pod rúskom národného pátosu okrádajú vlastných občanov. Necitím sa doma v kancelárii premiéra, kde visia valašky a opasky.

Prípravila redakcia

Foto: Valéria Nagyová, Pixabay

Tvorba štátnej a hospodárskej doktríny je v deformovanom politickom prostredí až druhoradá.

procesu tvorby reprezentatívnej elity. A pri tvorbe politickej inovačnej vízie, ktorej dnes chýba priemyselná realita, sa odzrkadľuje aj slabosť nášho domáceho priemyslu.

• **Samozrejme, tých, ktorí sú k úrovni slovenských politikov kritickí podobne ako vy, je veľa. Ako vypuklý problém sa javí aj korisnícky prístup niektorých politikov, napokon, ako aj v prípade, ktorý sme tu rozoberali.**

Slovenská politická scéna je výsledkom dlhoročného politického tápania rôznych skupín, ktoré sa pokúšajú zastupovať v prvom rade svoje záujmy a až v druhom rade záujmy Slovenska ako štátu. Záujmy vlastných voličov ich v podstate zaujímajú iba v období volieb. Táto smutná realita je základným problémom našej politiky. V takomto prostredí je tvorba štátnej a hospodárskej doktríny druhoradá – takže do politiky vstupujú najmä ľudia, ktorí vidia štátny rozpočet ako vlastnú ekonomickú príležitosť. Keď počet takýchto politických dobrodruhov presiahne určitú hranicu, potom dochádza – cestou neformálnych štruktúr – k rozsiahlemu skorumpovaniu štátnych štruktúr, vytvorených pôvodne na ochranu občanov a štátu. Takto potom postupne rastie nedôvera voči politickej elite. Tento proces je a v histórii aj bol základom pre vznik radikálnych skupín, ktoré v budúcnosti môžu rozložiť celú spoločnosť.

Chcel by som ako príklad spomenúť stranu SNS; z jej stanov v podstate vyplýva, že strana je vlastnená jej predsedom alebo ľuďmi, ktorí ho dosadili. Poprední funkcionári nie sú volení členmi strany, ale menovaní jej predsedom. Verím, že stanovy takejto strany by ju v ktoromkoľvek demokratickom štáte

P

PODNIKANIE

Sociálni psychológovia zistili: čím menšia je vnímaná sociálna blízkosť testovaných subjektov, tým egoistickejšie sa voči sebe správajú. Aj pri podnikaní sa preto oplatí cieľavedome budovať dôveru osobnými kontaktmi a spoznávaním. A dôvera prináša rýchlejší postup k spoločným cieľom.

Z článku Dôvera v podnikaní je nad zlato – strana 16

Dôvera v podnikaní je nad zlato

V dnešnom rýchlom a čoraz chaotickejšom svete ľudia i firmy intenzívne hľadajú orientáciu a pevné body. Pomáha im pritom hlboko ľudská emócia: dôvera. Ale tá sa musí potvrdzovať znova a znova.

Pristavné mesto Šimonoseki je centrom fugu. Túto nafukujúcu sa rybu tu považujú za pochúťku a zároveň súčasť japonského kultúrneho dedičstva. Má jeden nedostatok: časti kože a vnútornosti sú také toxické, že človek po ich požití môže zomrieť. Pri odstraňovaní tohto rizika sú kľúčovými faktormi poriadna príprava a náročná technika rezania. Japonské ministerstvo zdravotníctva certifikuje kvalifikovaných šéfkuchárov na prípravu ryby na konzumáciu.

Väčšiu šancu na úspech máte, ak spolupracujete s niekým, na koho sa môžete spoľahnúť.

Podobne ako keď chcete jesť fugu, aj v mnohých iných situáciách sa musíte spoliehať na vedomosti, skúsenosti a technické a organizačné prostriedky iných. Kdekoľvek ľudia žijú a pracujú spoločne, dôvera je lepidlo, ktoré všetko drží pokope, poskytuje istoty a tiež príležitosti.

Treba sa rozprávať a komunikovať

Ale ako vzniká dôvera? Pozitívna skúsenosť z minulosti je jeden faktor. Ďalším je komunikácia – dôvera musí byť nielen vnímaná, ale

tiež aktívne komunikovaná. To si vyžaduje autentickosť, zodpovednosť, empatiu, pokoru a čestnosť. Napríklad, ak by šéfkuchár fugu namiesto zdôraznenia svojich ťažko získaných zručností a extrémnej opatrnosti odbil svojich zákazníkov vetou „risk je zisk“, pravdepodobne by rýchlo stratil väčšinu z nich. Dôvera je žiadaná. Platí to najmä v dobe digitalizácie a postupujúcej globalizácie, ktorá nás v bezprecedentnej miere zaplavuje informáciami. Už sociológ a sociokybernetik Niklas Luhmann (1927 – 1998) v nej rozpoznal „vhodný mechanizmus redukcie sociálnej komplexnosti“.

„Vo svete, ktorý sa krúti čoraz rýchlejšie, majú orientácia a istota osobitný význam,“ konštatuje Andreas Froschmayer, riaditeľ vývoja, stratégie a PR spoločnosti Dachser. To si vyžaduje spoľahlivé pravidlá, v ktorých sa ľudia môžu bezpečne a voľne pohybovať. „Naše firemné hodnoty opisujú tento priestor. Umožňujú spoločnosti i zamestnancom aktívne formovať proces zmien, spôsobených globalizáciou a digitalizáciou. To z nich robí dôležitý základ pre proces budovania dôvery.“

Kde procesy spoľahlivo fungujú, tam sa darí dôvere.

Komunikácia je rozhodujúca na vyjadrenie hodnôt. Rozhodujúce faktory nie sú len v každodennej tímovej práci, ale aj v online diskusiách a na sociálnych sieťach, ktoré ju sprevádzajú. Tieto umožňujú ľuďom a spoločnostiam na celom svete, aby sa zblížili a zdieľali svoje skúsenosti a poznatky priebežne, kedykoľvek. Nikdy nebolo také ľahké komunikovať s takmer všetkými dôležitými cieľovými skupinami, a tým vytvoriť základ pre dôveru. Hodnotenia zákazníkov a používateľov sú napríklad veľmi populárne na fórach a platformách elektronického obchodovania. Ten, kto si nájde čas na dôkladné, ale kritické prečítanie týchto komentárov, môže objaviť množstvo dobrých a užitočných tipov pre vlastné rozhodovanie.

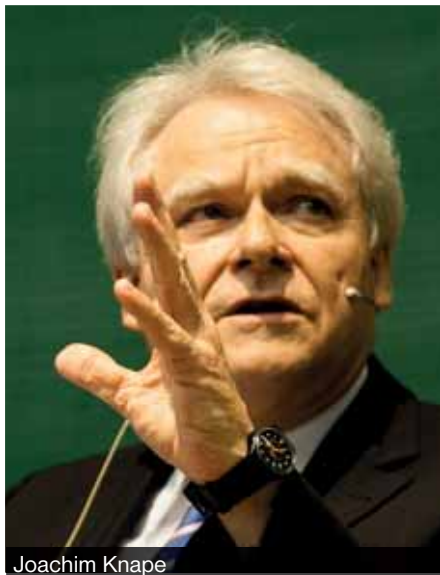
Napriek všetkým týmto digitálnym možnostiam však zostáva osobný kontakt nevyhnutný – najmä v podnikaní. Preto sú pre komunikáciu dôležité napríklad veľtrhy – ako miesta, kde možno dôveru vytvoriť alebo prehĺbiť priamym kontaktom v príjemnom a príťažlivom prostredí.

Priama osobná komunikácia posilňuje dôveru

Môžeme diskutovať o tom, či pre budovanie vzťahov so zákazníkmi a zamestnancami je

Joachim Knappe

dôležitejší kontakt v reálnom alebo vo virtuálnom svete. Zatiaľ čo mladšia generácia, digitálni domorodci, vyrastala v prepojenom svete, kde sa medzinárodný kontakt považuje za samozrejmy, iní prisahajú na výhody komunikácie tvárou v tvár. „V osobnom stretnutí normálne nemáme pocit odcudzenia, ako

Dôveru treba neustále komunikovať – osobne, ale aj online a na sociálnych sieťach.

to robíme v čistej sieťovej komunikácii,“ hovorí profesor Joachim Knappe, odborník na rétoriku z Univerzity v Tübingene. „Môžeme mnohými spôsobmi a nesprostredkovane reagovať na ostatných ľudí. Aj keď robíme chyby, čo sa stáva neustále, táto blízka komunikácia sama osebe je veľkým pozitívom, pretože máme pocit, že sme videní tak, akí skutočne sme. A ten pocit má cenu zlata,“ podčiarkuje.

To, čo táto „blízka komunikácia“ znamená pre budovanie dôvery, je oblasťou štúdia výskumníkov správania a sociálnych psychológov po mnoho rokov. Napríklad v rôznych experimentoch skúmali podmienky uplatnenia čestnosti. Ich zistenia? Silnou motiváciou je tu túžba pozitívne vplývať na iných. No na druhej strane, ak ľudia veria, že ich nikto nepozoruje, ochota správať sa poctivo dramaticky klesá. Podľa výskumníkov čím menšia bola vnímaná sociálna blízkosť k náprotivkom, tým egoistickejšie testované subjekty reagovali. Platí to aj v podnikateľskom svete: keď sa ľudia navzájom poznajú osobne a vedia o silných aj slabých stránkach druhej strany, potom je cesta k úctivej a na riešenia orientovanej spolupráce oveľa jednoduchšia a dokonca otvára neočakávané nové

príležitosti. Ak sú však základom spolupráce iba čísla a nie ľudia, potom majú zainteresované strany problém osvojiť si vzájomnú empatickú solidaritu ako skutočne relevantný princíp komunikácie.

Odstraňovať nedôveru a pochybnosti

Skúsenosti ukazujú, že dôvera sa musí pestovať. Nikoho k nej nemožno nútiť alebo ju urýchľovať. Je to proces dozrievania, ktorý vedie zainteresované strany k hmatateľným prínosom. Nemecký priemyselník a vynálezca Robert Bosch to vedel, keď povedal: „Radšej by som prišiel o peniaze ako o dôveru.“ Webová stránka Airbnb, ktorú založili Brian Chesky a Joe Gebbia krátko po tom, ako začali prenajímať tri nafukovacie matrace vo svojom sanfranciskom apartmáne, ponúka krátkodobé prenájmy od súkromných vlastníkov. Krátko po tom, čo sa podnik „odlepil od zeme“, majitelia zažili ťažkú lekciu. Hoci väčšina používateľov bola dôveryhodná, čoskoro začali kolovať hororové príbehy o bytoch, ktoré boli úplne zničené alebo slúžili ako drogové laboratória či bordely. V reakcii na to spoločnosť Airbnb vytvorila niekoľko politík v oblasti budovania dôvery: 24-hodinová horúca linka pre reklamácie, poistenie pre hostiteľov do výšky 1 milión dolárov a oddelenie „Bezpečnosť a dôvera“. Táto investícia sa vyplatila. Investori teraz firmu oceňujú na 30 miliárd dolárov – viac ako je hodnota väčšiny hotelových reťazí.

„Trvá to roky, vybudovať dôveru a dobrú povesť spoločnosti,“ poznamenal raz Edson W. Spencer, bývalý prezident americkej firmy Honeywell. Ale stačí jediný chybný krok, aby zničil túto reputáciu zo dňa na deň. Inými slovami – správy, ktoré inšpirujú dôveru v cieľových skupinách, sú v spoločnostiach vždy aj v rukách pracovníkov PR a komunikácie. Takže oni musia harmonizovať rôzne správy na všetkých relevantných komunikačných kanáloch. Cieľom je nielen presvedčiť vnútorných aj vonkajších spoločenských „ovplyvňovačov“, ale poskytnúť im dôveryhodné príbehy, ktoré môžu využiť na presvedčanie ich partnerov.

Prispôsobenie sa potrebám si žiada aj zmeny

Dôvera by však nemala byť zamieňaná s udržiavaním status quo. Poskytovatelia služieb aj zákazníci pôsobia na dynamických trhoch. Musia byť tiež dostatočne agilní, aby sa na nich znova a znova presadili. Zotrvanie na mieste nie je alternatívou.

„Proces zmeny sa vždy začína v mysli aktérov. Myslenie „out-of-the-box“ je nevyhnutné,“ vysvetľuje profesor Michael Henke z Inštitútu pre materiálové toky a logistiku (IML)

Fraunhoferovho inštitútu. „Vo väčšine prípadov tón nastavujú zákazníci so svojimi individuálnymi potrebami – popri nových možnostiach spracovania údajov a informácií. Aby boli spoločnosti flexibilné, musia sa viac než kedykoľvek predtým zamerať skôr na procesy ako na funkcie.“

No myslenie „out-of-the-box“ neznamená, že by sa mal ignorovať ten „box“ – teda zabehnuté procesy a štruktúry. „Je veľmi dôležité dôkladne sa pozrieť a rozmýšľať o tom, ako by sa existujúci rámec dal urobiť väčším alebo transparentnejším,“ hovorí M. Henke. Výrazne hierarchické spôsoby myslenia a príliš rigidné organizácie podľa neho nevedú k želanému cieľu. Často spôsobujú nedostatočnú flexibilitu a spomalenie účinku. „Ak vám prekonaná organizačná štruktúra bráni najsť správne zákaznické riešenia a nemáte dôveru zákazníka, v dnešnej dobe ste v jasnej konkurenčnej nevýhode,“ konštatuje.

Michael Henke

Význam, aký majú hodnoty pre nevyhnutnú zmenu vo firme, nemožno podľa profesora Henkeho podceňovať. Napríklad rodinné firmy obvykle predstavujú dobré prostredie pre transformáciu, pretože procesy zmeny sa v nich vo všeobecnosti rozvíjajú dlhší čas. „Hodnoty a zmena sa navzájom nevylučujú, práve naopak. Aby sa mohli ich esenciálne hodnoty zachovať aj v budúcnosti, musia sa firmy postaviť čelom k potrebným zmenám,“ zdôrazňuje. Potom môžu zabezpečiť pevnú budúcnosť pre seba a svojich zákazníkov.

Marcus Schick, Martin Neft

Dachser Group

Foto: PPN, Messe Düsseldorf, IML, Uni-Tuebingen

Slovenský Goodwill je ocenenie pre firmy, ktoré si ľudia vážia

V tomto roku sa na Slovensku v premiére predstavuje projekt Slovenský Goodwill.

Ide o ocenenie pre firmy, ktoré si ľudia vážia, a je primárne založené na nomináciách verejnosti. Zamestnanci, obchodní partneri, investori, zákazníci alebo jednoducho obdivovatelia môžu nominovať na základe svojich vlastných priorít a hodnôt podnikateľov alebo spoločností, ktoré si vážia pre ich zodpovedný prístup k podnikaniu. Odborným mediálnym partnerom je časopis Goodwill. Nominácie, ktoré bolo možné podávať do 15. júla, sú uverejnené na stránke www.slovenskygoodwill.sk. Do konca septembra prebieha hlasovanie verejnosti, ktoré rozhodne o nositeľovi titulu Osobnosť Slovenského Goodwillu. Taktiež zasadne odborná porota a vyberie najsilnejšie príbehy v základných kategóriách projektu – Tradícia, Inovácia, Partner a Podporovateľ.

Galavečer a partneri

Vyvrcholením premiérového ročníka bude slávnostné odovzdávanie ocenenia Slovenský Goodwill 2017, ktoré sa uskutoční 7. novembra v Bratislave. Na transparentnosť projektu dohliada svetová certifikačná autorita TÜV SÜD Slovakia. Slovenský Goodwill 2017 sa koná pod záštitou Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Partnermi ocenenia sú Top centrum podnikateliek,

Združenie mladých podnikateľov Slovenska, firmy LORIKAZ CZ a Etnetera. Hlavným partnerom je ŠKODA AUTO Slovensko.

Tradícia, Inovácia, Partner a Podporovateľ – sú nominačné kategórie projektu.

Ocenenie Slovenský Goodwill vychádza z pôvodného českého konceptu, ktorý u našich susedov úspešne funguje už piaty

rok. Cieľom projektu je ukázať, že základné hodnoty, ako sú česťnosť, poctivosť, pokora a pomoc bližným, nie sú len prázdnyimi pojmami a že podnikateľ zodpovedne sa vypláca a vedie k dlhodobej udržateľnosti.

„V Česku v tomto roku oceňujeme firmy, ktoré si ľudia vážia, už piaty rok a za ten čas sme si overili, že ocenenie Český Goodwill má obrovskú silu motivovať, inšpirovať a synergicky šíriť dobrú vôľu na celospoločenskú úroveň,“ priblížila výkonná riaditeľka poradenskej firmy Hlavatý & Partners Consulting Group (HPCG) Lenka Hlavatá, ktorá je autoritou a organizátorkou projektu. VN

naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

LUBOMÍR PRECLÍK
generálny riaditeľ HAMÉ SLOVAKIA

1 Dobrý goodwill je z môjho pohľadu nástrojom, ktorý spoločnosti pomáha napredovať tam, kam chce smerovať. Naša spoločnosť Hamé buduje svoj goodwill už dlhé desaťročia. Dôveru v značku a vo svoje výrobky si získava a počas svojho pôsobenia vždy získavala len transparentnými riešeniami – a to chce robiť aj v budúcnosti. Stali sme sa lídrom v konzervovaných potravinách aj v chladenom sortimente. Pri dnešnej vysokej konkurencii a nárokoch spotrebiteľa je potrebné veľmi pružne reagovať na potreby trhu.

2 Naše portfólio značiek starostlivo chránime. Asi najviac nás reprezentujú značky Májka a Hamé, ktoré majú aj najväčší význam pre náš goodwill. Práve značku Májka sa snažíme rozvíjať, pretože v nej vidíme najväčší potenciál. Je dlhodobým tým, čo našu spoločnosť vystihuje. Zákazníci poznajú našu Májku v sterilizovanom variante, ale aj ako chladenú paštétu, s rôznymi príchutami v rôznych obaloch. Májku prinášame aj pre tých najmenších so zníženým obsahom soli a bez konzervantov. V Hamé ju vnímame ako naše „zlaté dedičstvo“.

Priznať chybu je umenie

Mýliť sa je ľudské.

Kto nič nerobí, nič nepokazí!

Kto robí, robí aj chyby...

Pravdivé príslovia, však? To, že ich máme tak veľa, značí, že podobná situácia sa v živote často príhodi. No v kontakte so zákazníkmi býva použitie všeobecnej formulky namiesto ospravedlnenia málo účinné. Všetci chápeme, že naši dodávatelia, servisní pracovníci, šéfovia či dokonca aj účtovníci sa môžu pomýliť. Dôležité je, že spoľahlivý človek svoj omyl dokáže priznať a úprimne sa pokúsi urobiť všetko, čo sa dá, aby ho napravil.

Kedy sa ospravedlniť?

Pre pracovníkov reklamačných oddelení sú k dispozícii celé manuály o správnom postupe. Vypočuť si rozčúleného zákazníka, vyjadriť pochopenie, zistiť presné informácie a navrhnúť schodné riešenie je určite neľahká úloha. Občas je problém v niekom alebo niečom inom, dá sa to vysvetliť. No čo v prípade, ak chybu naozaj urobila naša firma a situácia sa nedá zvrátiť?

Priznanie si chyby má psychologický účinok; zákazníka často presvedčí, aby nepodnikal právne kroky.

Priznanie si vlastnej chyby má mocný psychologický účinok. Štúdia zrealizovaná v americkej nemocnici vraj ukázala, že počet právnych žalôb, ktoré podali pacienti na svojich lekárov, sa rapídne znížil, keď lekár priznal svoju chybu a prejavil ľútosť. Aj keď nesprávne rozhodnutie ohľadne liečby mohlo mať vážne následky, pacienti dokázali tento fakt akceptovať a odpustiť, keď na druhej strane cítili úprimnosť.

Vcítte sa do kože zákazníka

Neospravedlňujte sa skôr, ako problém skutočne pochopíte. Najprv sa spýtajte na

všetky podrobnosti a urobte si pravdivý obraz, ak treba, aj z viacerých strán. Samotná vzájomná komunikácia niekedy pomôže nájsť východisko prijateľné pre obe strany. Ak vaša spoločnosť urobila chybu, vysvetlite zákazníkom,

čo sa presne stalo a v čom nastalo zlyhanie. Ak na to máte vplyv, ubezpečte ho, že v budúcnosti urobíte veci inak, a buďte pritom dostatočne konkrétni. Vyhnite sa sarkastickým poznámkam typu „Zákazník má vždy pravdu!“, pretože v nich zaznieva

**V prípade pochybenia
buďte vecní, konkrétni,
neznevažujte úsudok
partnera.**

neúprimnosť alebo vynútená ponuka na vyrovnanie. Keď svoje ospravedlnenie myslíte vážne, urobíte všetko, čo pomôže chybu odstrániť a jej následky zmierniť, často sa obchodný vzťah ešte posilní. Každý zákazník

totiž vie, že zmena dodávateľa ešte nemusí znamenať neomylnosť. Presvedčenie, že na druhú stranu sa môže spoľahnúť aj v prípade problémov a že bude veci riešiť, je dobrým základom pre dôveru.

Negatívnu spätnú väzbu oceňte

Našťastie, na rozdiel od sféry medicíny, následky pracovných zlyhaní obvykle neznamenajú ohrozenie života. Keď vám niekto vaše chyby vytkne, berte to ako záujem a poďakujte mu, že si dal tú námahu a bol k vám otvorený. Mohol totiž namiesto toho ventilovať svoju frustráciu niekde inde a vám ani ne-dať šancu zlepšiť jeho mienku o vás.

Čomu sa vyhnúť

Nesľubujte to, čo nemôžete na 100 percent dodržať. Každý človek je občas preťažovaný,

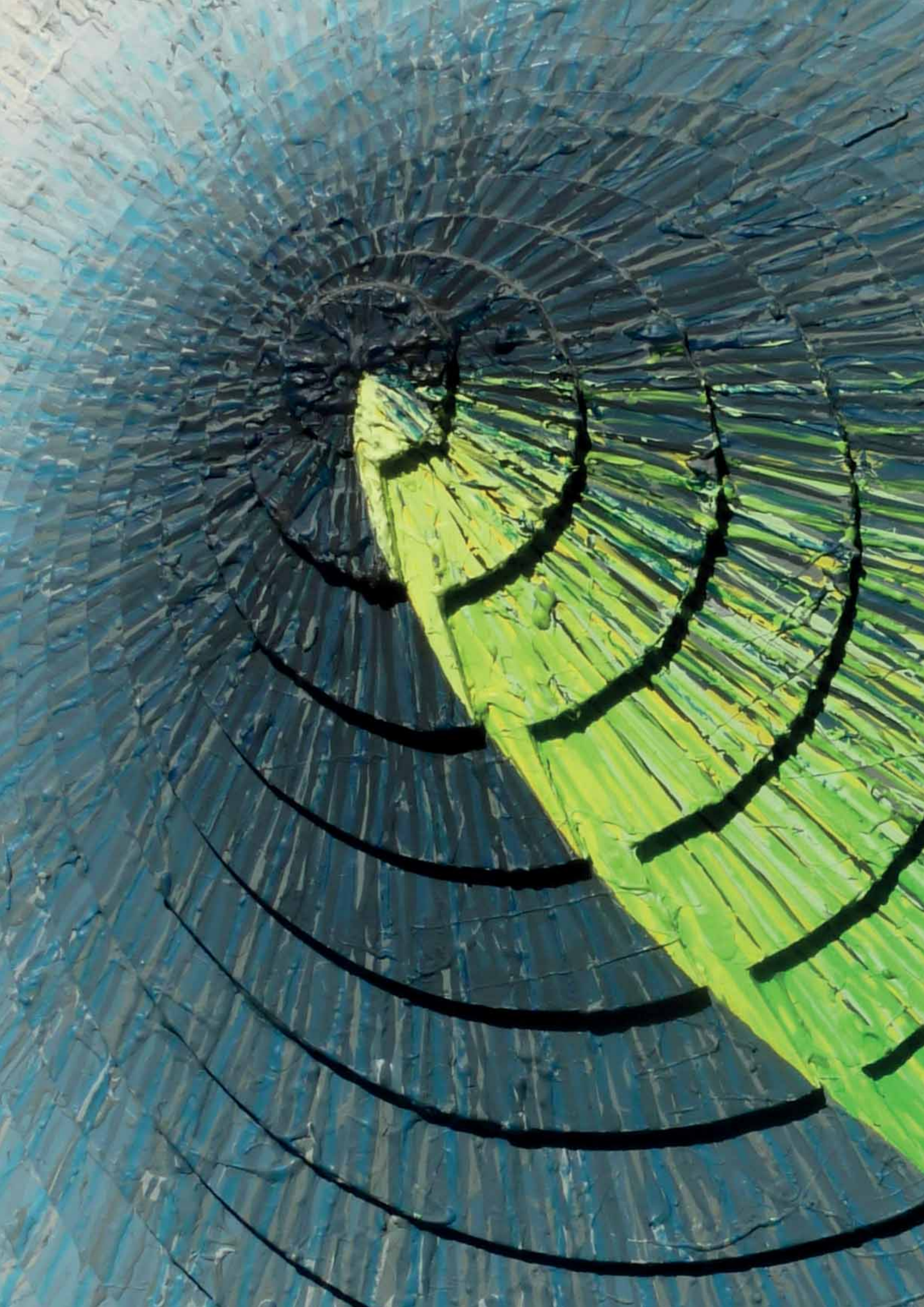
na niečo zabudne, niečo nedotiahne. Snažte sa pracovať bez chýb, ale nerobte zo seba neomylného supermana.

Nezvaľujte vinu na druhých, ani nehľadajte jej dôvody mimo svojej oblasti. Keď pri vlastnom obhajovaní ohovoríme niekoho iného, príliš veci nepomôžeme.

Nechajte zákazníka, aby sám posúdil, čo ešte odpustí a čo je pre neho už neprijateľné. Kým niektorí ľudia neberú veci príliš vážne, iní sa rozčúlia pre maličkosti. Ak je však pravda na ich strane, nezhadzujte ich tvrdením, že sú iní (a teda horší) ako ostatní.

Jana Škutková
www.marketingovo.sk
Obrázky: Pixabay

Pri úvahách o digitálnej transformácii sa šéfovia firiem môžu dostať do bodu, keď stoja pred otázkou: Chceme byť Uber alebo dispečing taxislužby? Alebo inými slovami: Vydali by sme sa v rámci digitálneho biznisu do šedej zóny – či dokonca za hranicu zákona?

*Z článku Firma musí smerovať
k horizontu digitalizácie – strana 26*

Firma musí smerovať k horizontu digitalizácie

V dnešnom svete digitálneho biznisu sa inovácie často odohrávajú na samej hranici alebo aj mimo eticky prijímanej či dokonca zákonom dovolenej normy. Prípadne, vďaka úplne novým technológiám, v šedej zóne, ktorú zatiaľ prostredie nedefinovalo eticky či právne.

Chcete inovovať? A kam až si trúfate zájsť?

„Pri úvahách o digitálnej transformácii sa riaditelia podnikov môžu dostať do bodu, keď stoja pred otázkou: Chceme byť Uber alebo dispečing taxislužby? Alebo inými slovami: Vydali by sme sa v rámci digitálneho biznisu do šedej zóny alebo dokonca porušili

Ako manévrovať v zložitej a dynamickej dobe? Šéfovia firiem by pri hľadaní nových (digitálnych) obchodných modelov mali akceptovať aj nápady za hranicou tradičných noriem.

zákon?“ pýta sa Tomas Nielsen, šéf výskumu spoločnosti Gartner.

Digitálny biznis definuje ako vytváranie nových obchodných modelov prostredníctvom prelinania digitálneho a fyzického sveta – teda ľudí, podnikov a vecí. „Digitalizácia môže viesť k zásadným zmenám, týkajúcim sa celej firmy. Napríklad, keď sa vydavateľstvo stane dodávateľom digitálnych výučbových systémov,“ hovorí T. Nielsen a dodáva: „Znamená to začať spoluprácu s radom úplne nových digitálnych partnerov a robiť zásadné rozhodnutia týkajúce sa napríklad vlastníctva dát.“

Ambície, návrh a realizácia

Podobné transformácie sa odohrávajú v rôznych odvetviach. Napríklad dánsky startup DoseSystem predstavil „digitálnu lekárňičku“, ktorá slúži nielen na uchovanie liekov, ale tiež kontroluje ich včasné podávanie

Prekračovať hranice segmentov: Amazon prešiel od e-shopu k využitiu cloudu a smeruje ku globálnej logistike.

a dopĺňovanie. Vzali bežnú vec, domácu lekárničku, a doplnili ju o informácie a technológie. Výsledný produkt má desaťnásobnú predajnú cenu, ale pritom pre používateľa stonásobnú pridanú hodnotu.

Podľa analytikov, digitalizácia do roku 2020 buď pretvorí, alebo odstráni obchodné modely spred 10 rokov.

Analytici predpovedajú, že do roku 2020 budú obchodné modely z predchádzajúcej dekády digitalizáciou pretvorené – alebo odstránené. Tri prvé fázy digitálnej transformácie obchodných modelov definujú ako:

- ambície,
- návrh,
- realizáciu.

V prvej fáze (ambície) ide najmä o to, vyvolať nadšenie – vymyslieť a predviesť nové digitálne princípy. Druhá fáza je zameraná na tvorbu základného návrhu digitálneho obchodného modelu a v poslednej tretej fáze sa rieši otázka jeho uskutočnenia.

Nenechať sa rozptýliť detailmi

Jedným z hlavných úskalí je riziko odvedenia pozornosti smerom k realizačným detailom. Práca s riaditeľmi IT a digitalizácie (CIO a CDO) a s ďalšími transformačnými lídrami po celom svete naučila Tomasa Nielsena túto dôležitú zásadu: „CIO a vedúci pracovníci zodpovední za digitálnu oblasť sa musia

zamerať predovšetkým na „čo“ a „prečo“ digitálneho biznisu ešte predtým, než sa začnú venovať otázke „ako“. Ak sa CIO príliš skoro zameria na „ako“, riskuje, že bude odsunutý na vedľajšiu koľaj.“

Predvídajte neočakávané a prekročte hranicu odvetvia

Digitálne „gény“ možno nájsť v reálnych príkladoch digitálnych produktov, služieb a transformačných projektov. Úvahy o digitálnej transformácii môžete začať tým, že sa budete pozeráť okolo seba – na svojich konkurentov, na podobné podniky a trhy v iných krajinách alebo aj na iné vertikály.

„Nemali by ste sa obmedzovať na príklady a novinky z vášho vlastného odvetvia. Digitálni lídri často prekračujú hranice vertikál a trhov, podobne ako to urobil napríklad Amazon. Najprv šiel z internetového obchodu do sveta cloudových služieb a v budúcnosti pôjde dosť možno do oblastí, ako je globálna zaoceánska preprava.“ Ako ďalšie príklady môžu slúžiť švédsko spoločnosť Ste-na (medzinárodná námorná doprava, ťažba

Ak sa CIO/CDO nechá pohltiť realizačnými detailmi, jeho transformačné opatrenia neuspejú.

ropy, obchod s nehnuteľnosťami, recyklácia...) či čínska Alibaba (internetový obchod a finančníctvo).

Česká a slovenská digitálna transformácia

Množstvo firiem a organizácií v Česku a na Slovensku už začalo s digitálnou transformáciou – zaviedlo digitálne procesy alebo predstavilo nové produkty a služby. Podľa nedávno publikovanej štúdie spoločnosti Gartner

Všímajte si novinky z iných odvetví; lídri často prekračujú hranice vertikál a trhov.

s názvom Digitalizácia vo východnej Európe (Going digital in Eastern Europe) sú najviac digitálne orientovanými spoločnosťami v regióne banky a poisťovne v Českej republike. Digitálne inovácie majú široký trh pripravený aj u nás. Dospelí Slováci sa podľa údajov marketingovej spoločnosti Hootsuite dobre zžili s internetom. Používa ho 85 % obyvateľov a 82 % z nich každodenne chodí na internet zo súkromných dôvodov. 46 % Slovákov aktívne používa sociálne siete, 65 % dospelých vlastní smartfón a aktívnych SIM kariet je u nás o 35 % viac ako občanov. Väčšina z nás je teda potenciálnymi cieľmi internetového a sociálneho marketingu, ako aj možnými používateľmi digitálnych služieb, s ktorými prídu transformujúce sa firmy.

KZ/KPC

Obrázky: Pixabay, Amazon
Zostavené s využitím príspevkov,
ktoré odzneli na Seminári digitálnych
implementácií v Prahe.

Kvalitné IT systémy uľahčujú chod firmy

Flexibilná a efektívna firma nie je dnes len sci-fi. Podnikové IT systémy sú tu kľúčové – a informačné technológie prinášajú do core biznisu aj nové impulzy.

Príkladom moderných IT systémov, ktoré sú čoraz častejšie vyhľadávané, sú cloudové služby. Umožňujú firmám, aby boli efektívnejšie a bezpečnejšie. Väčšina firiem totiž zápasí s problémom vysokých nákladov a personálnou vyťaženosťou svojej IT infraštruktúry. Využitím cloudových riešení odpadajú počiatočná vysoká investícia a prevádzkové náklady. Cloudové riešenie má aj ďalšiu výhodu – flexibilitu. Cloudové riešenia sa dokážu meniť a prispôbovať podľa potrieb vašej firmy. Je to len na vás. Mnoho firiem oceňuje vzdialený prístup využívania cloudu na mobilných zariadeniach s pripojením na internet, nech ste kdekoľvek na svete.

Správu dokumentov uľahčí multifunkčné zariadenie

Vari v každej firme sa povalujú desiatky zbytočne vytlačených papierov alebo aj dokumenty, ku ktorým sa po čase nikto nehlási. Máme pre vás radu. Pred každou tlačou zvážte, či je dôležité mať daný dokument fyzicky vytlačený, alebo vám stačí jeho elektronická podoba. Viacero firiem už aj na Slovensku zachytilo tento trend digitalizácie. Jedným

Cloudové riešenia predstavujú vyššiu flexibilitu a dostupnosť dokumentov.

z riešení je tiež zdieľanie dokumentov a nastavenie vnútropodnikových elektronických procesov. Prostredníctvom multifunkčného kancelárskeho zariadenia môžete skenovať do rôznych formátov a výsledné súbory automaticky zasielať do príslušných oddelení. Alebo aj evidovať dochádzku priamo na displeji zariadenia. Všetky tieto zlepšenia majú za cieľ zefektívniť kancelársku prácu, ušetriť čas, životné prostredie, ako aj firemné peniaze.

Workplace Hub a budúcnosť kancelárie

Súčasná mladá generácia prejavuje veľkú podnikavosť a kreativitu. Mladí ľudia po

večeroch točia videá na svojich telefónoch, vytvárajú počítačové programy. Je to, takpovediac, už súčasťou ich DNA. Firmy by im mali pomáhať preniesť túto energiu aj do zamestnania. Tie spoločnosti, ktoré to dokážu, budú mať veľkú konkurenčnú výhodu.

Zdieľaná ekonomika a nástup novej generácie odchovanej na informačných technológiách určujú trend v podnikových IT

systémoch. Trendom je aj spojenie komplexnej správy IT služieb do jedného miesta – ide o tzv. koncept Workplace Hub. Každému zamestnancovi na akomkoľvek zariadení dokáže novinka ponúknuť komunikačný kanál združujúci viac platforiem do jedného celku. Od mailu až po Google Hangouts alebo Skype. Systému je možné prikázať hlasom, aby našiel najdôležitejšie správy či vyhľadával

Komplexná združená správa IT služieb prepojí platformy od mailu až po Google Hangouts alebo Skype.

podľa kľúčových slov. Pri zadaní „Dohovor mi schôdzku s XY a XZ“ systém automaticky vyhľadá vhodné časové okná, kedy majú všetci účastníci stretnutia voľný termín. Keď nebude možné sa spojiť osobne, systém automaticky ponúkne riešenie v podobe videohovoru. Základnou myšlienkou je zjednotiť všetky dostupné technológie do jednej centralizovanej platformy. Na jednom mieste spojiť čo najširšiu paletu nástrojov, služieb a zariadení do jedného funkčného celku. Cieľom je ponúknuť moderným firmám v jednom zariadení všetko potrebné pre ich efektívnu správu.

Tomáš Zverbík,
Konica Minolta Slovakia

Strata dát bez zálohy môže firmu zničiť

Spoločnosť Zebra Systems už takmer štvrté storočia dodáva českým a slovenským zákazníkom riešenia na zálohovanie a obnovu dát. O problematike hovorí jej riaditeľ Zdeněk Bínek.

• **Čo ohrozuje firemné dáta a ako sa stavajú firmy u nás k ich ochrane? Doceňujú dostatočne aktuálne riziká?**

Ak odhliadneme od požiaru alebo vytopenia firmy vodou, najväčší problém je v ľuďoch. Používatelia sú pre podnikové dáta vždy najväčšou hrozbou. Vždy nastávajú tradičné situácie. Prvou je, keď si niekto povie: „Tento adresár môžem bez problémov zmazať, nič tam nie je.“ Druhou je, keď svojou neopatrnosťou pustí do počítača ransomware, ktorý je dnes čoraz nebezpečnejší. Potom si len môže povedať, či zaplatí, alebo nezaplatí, a spoľahnúť sa na to, že mu pirát pošle kľúč na dešifrovanie jeho dát. A, samozrejme, dochádza k výpadkom hardvéru; z nich majú používatelia zvyčajne najväčšie obavy. Ale v skutočnosti najväčšie nebezpečenstvo hrozí od nich samých.

• **Aké následky môže mať pre organizáciu strata, výpadok alebo zablokovanie jej dát?**

Následky môžu mať rôzny rozsah. Ak majú organizácie zálohované dáta a uvedú svoje systémy do prevádzky v ráde hodín, potom je to prakticky bez vážnych následkov. Ak však nemajú zálohu alebo zálohujú raz za štvrté roka, potom môžu byť fatálne – podľa jedného prieskumu až 60 % malých a stredných firiem, ktoré sa stali obeťou závažného malvérového útoku spojeného so stratou dát, do 6 mesiacov skrachuje.

• **A uvedenie si tohto rizika potom motivuje zákazníkov hľadať riešenie aj u vás?**

Zákazníci k nám, bohužiaľ, často prichádzajú až na základe už prežitej skúsenosti so stratou dát. Je dobre si včas uvedomiť, že dnes,

Zdeněk Bínek

v čase postupujúcej digitalizácie a virtualizácie, sú organizácie na stratu dát čoraz citlivejšie a že výpadok jedného virtuálneho servera môže znamenať zastavenie trebárs aj polovice kritických systémov so všetkými mysliteľnými následkami. Preto určite odporúčame riešiť ochranu dát skôr, ako sa niečo stane.

• **Ktoré produkty ponúkate klientom? Aké sú ich vlastnosti a hlavné výhody z hľadiska cieľových zákazníckych skupín?**

V oblasti ochrany dát ponúkame už od roku 2003 produkty spoločnosti Acronis, a to ako pre osobné zálohovanie, tak pre podnikové zálohovanie a zdieľanie dát. Softvér Acronis True Image sa medzitým stal najpredávanejším zálohovacím riešením pre osobné

V oblasti ochrany dát ponúka Zebra Systems produkty Acronis, GFI Software a Kario.

zálohovanie na slovenskom trhu a Acronis Backup je dnes zasa jedným z najpopulárnejších riešení využívaných medzi slovenskými podnikmi a organizáciami.

Od roku 2015 na slovenskom trhu zastupujeme spoločnosť GFI Software, ktorá ponúka riešenia na zabezpečenie komunikácie

a ochranu podnikových sietí. Od tohto roku pribudla do našej distribúcie tiež značka Kerio. Spoločným menovateľom všetkých riešení v našom portfóliu je zameranie na segment malých a stredných podnikov, jednoduché nasadenie, nenáročná správa a lokálna podpora.

• **Aké podporné a informačné aktivity organizujete pre zákazníkov a cieľové skupiny?**

Realizujeme ich celý rad. Jednou z najdôležitejších aktivít sú webináre, kde sa zákazníci a partneri dozvedia najnovšie informácie o produktoch nami dodávaných značiek, ale najmä sa dozvedia aj tipy a triky v nastavení jednotlivých produktov. Webináre sa zaznamenávajú, takže si ich môžete kedykoľvek pozrieť na našej stránke www.zebra.cz. Medzi najsledovanejšie patria tie s tematikou účinnej ochrany proti ransomwaru.

Pre koncových používateľov potom máme prichystanú Acronis Roadshow, ktorá sa v októbri uskutoční v Prahe, Bratislave a Ostrave.

• **Ktoré technologické trendy reprezentujú vaše produkty a riešenia, respektíve na čo aktuálne reagujú? Kde vidíte ďalší vývoj v oblasti ochrany a obnovy dát?**

Hlavným určujúcim trendom v poslednej dobe sú ransomwarové útoky, ktoré sú

schopné zašifrovať kritické súbory a v podstate tým zastaviť činnosť celej firmy. Produkty Acronis týmto rizikám čelia tak, že v posledných verziách je integrovaná technológia Acronis Active Protection, ktorá dokáže rozpoznať ransomware, zastaví ho a okamžite obnoví už šifrované súbory.

Acronis Backup je jedným z najpopulárnejších zálohovacích riešení v slovenských organizáciách.

Na vzostupe je aj cloud; čoraz viac organizácií aj jednotlivcov zveruje svoje dáta do cloudových úložísk. Aj naše zálohovacie riešenia umožňujú ukladať dáta ako lokálne, tak aj do zabezpečeného cloudu. Obvykle odporúčame hybridné zálohovanie, teda do oboch typov úložísk tak, aby sa dodržalo pravidlo 3-2-1: tri kópie dát na dvoch typoch médií a aspoň jedna kópia fyzicky mimo sídla podniku.

- Vedia potom už vaši klienti v prípade výpadku obnoviť svoje dáta dostatočne rýchlo alebo na to potrebujú nejaké špeciálne zručnosti?

V tomto sa tiež prejavujú určité problémy. Podľa môjho názoru je ďalšou veľkou chybou, ktorej sa organizácie dopúšťajú, to, že si nevyskúšajú proces obnovy dát. Aj keď je to otravná a nezábavná činnosť, každý by si mal vyskúšať, ako obnoviť dáta – aspoň raz, v pokoji. Totiž, keď potom niekedy k strate údajov reálne dôjde, ľudia sú pod časovým tlakom a málokto si zachová chladnú hlavu

tak, aby postupoval optimálnym spôsobom a prípadne neurobil ďalšie chyby.

- Ako vnímate vplyv smernice a budúcich pravidiel GDPR na rozvoj technológií a biznisu v tejto oblasti?

Smernica GDPR, ďalší veľmi citovaný termín poslednej doby, zasa pomerne masívne ovplyvní súčasnú prax, keď si pracovníci berú svoju prácu domov či na cesty a pritom si ukladajú citlivé firemné dáta do najrôznejších úložísk typu Dropbox či Google Drive. Je síce veľmi efektívne a komfortné zdieľať a synchronizovať svoje pracovné súbory odkiaľkoľvek, ale chatrné zabezpečenie súkromných používateľských účtov robí z takto zdieľaných údajov časovanú bombu. Tu ponúkame riešenie pre bezpečné zdieľanie a prístup k podnikovým dokumentom Acronis Access Advanced.

- Môžete uviesť pre zaujímavosť nejaký príklad, kedy sa klientovi osvedčilo nasadenie vášho produktu?

Môžem spomenúť dobrý príklad jednej spoločnosti z Moravskosliezského kraja, vyrábajúcej systémy pre energetiku – konvenčnú aj jadrovú. Ide o klasický výrobný závod, ktorý každoročne generuje a uchováva veľké množstvo dát, najmä v oblasti výrobných informácií.

Prostredníctvom počítača jedného z používateľov sa u nich dostal na všetky dostupné disky vrátane sieťových zložiek ransomware, ktorý zašifroval a znepriístupnil životne dôležité podnikové dáta. Následne bol v súlade s predpripraveným plánom spustený proces obnovy. S využitím riešenia Acronis Backup Cloud bol celý server s asi 0,5 TB dát obnovený za tri a pol hodiny a celá prevádzka firmy

mohla pokračovať. Ako sa vtedy vyjadril pán riaditeľ, iba táto jedna obnova dát im vrátila investíciu do zálohovacieho riešenia Acronis na desiatky rokov dopredu.

- Ako by ste v kocke priblížili pozíciu vašej spoločnosti na vašich trhoch, obchodný model, princípy vášho podnikania?

Sme distribútorom IT riešení s pridanou hodnotou, ktorý je striktne zameraný na oblasť IT bezpečnosti – a teda ani tak nie na sekundárny predaj širokého spektra IT produktov. V IT bezpečnosti pôsobíme takmer 25 rokov, pričom sa dlhodobo venujeme len niekoľkým vybraným značkám, ktorým poskytujeme nadštandardný servis. Môžeme sa pochváliť tímom vysokokvalifikovaných pracovníkov a portfóliom skúsených predajných partnerov, prostredníctvom ktorých dodávame riešenia a služby našim zákazníkom.

- Za ten čas ste zrejme získali aj nejaké ocenenia – ktoré z nich by ste vyzdvihli?

Bol to celý rad cien, ktoré sme dostali za jednotlivé produkty, ale rád by som tu spomenul dve ocenenia z poslednej doby. Prvým je

Výpadok virtuálneho servera môže znamenať zastavenie kritických systémov firmy s fatálnymi následkami.

„Výrobca podnikového software roku 2016“ pre riešenia Acronis od českého časopisu ChannelWorld a druhým „Best marketing efforts 2016“ od GFI Software, ktoré sme získali v konkurencii distribútorov GFI z celého sveta. Tieto ocenenia sú pre nás potvrdením, že ideme správnym smerom, a motiváciou do ďalšej práce.

- Takže čo by ste odkázali tým, ktorí hľadajú to správne riešenie na zálohovanie svojich podnikových dát? Prečo by sa mali obrátiť na Zebra Systems?

Pretože našou filozofiou je, že sa snažíme našim zákazníkom poskytovať čo najlepšie služby, aby sa oni mohli naplno venovať svojim aktivitám a mať pritom istotu, že nami dodávané bezpečnostné riešenia ich spoľahlivo chránia pred nástrahami súčasného digitálneho sveta. V dnešnej dobe naozaj nie je problém aj s obmedzeným rozpočtom zabezpečiť firemné počítačové prostredie na veľmi slušnej úrovni.

Pripravil: JF

Chráňte svoje IT: antivírus je len začiatok

Spôsobov na eliminovanie útokov je veľa; treba ich kombinovať

Ako bezpečnostné hrozby, tak aj ochrana pred nimi majú najrôznejšie podoby. Dnes ani ten najmodernejší bezpečnostný prvok nezaistí vašej firme sám osebe 100 %-nú ochranu; kľúčová je ich kombinácia.

Ešte pred takými desiatimi rokmi bol za vrchol počítačovej ochrany považovaný antivírusový program, prípadne nejaký jednoduchý firewall. Dnešné podnikové informačné architek-túry však predstavujú rozsiahle a veľmi rôz-norodé prostredie. Medzi koncové body patrí široká škála zariadení, infraštruktúrne prvky

sú čoraz inteligentnejšie a informačné tech-nológie sú využívané inak ako v minulosti.

Ochrana vyžaduje rôznorodé techniky

Antivírusy boli vždy primárne určené na ochranu pracovných staníc pred škodlivým softvérom a s ním spojenými nežiaducimi aktivitami. Doba však pokročila, útoky sú sofistikovanejšie a s antivírusom si dokážu ľahko poradiť. Aby bola ochrana firmy a jej dát dostatočná, musí bezpečnostné riešenie využívať rôznorodé moderné techniky a tech-nológie. Jednouúčelové riešenia sú dobrým základom, ale už zo svojej podstaty nestačia. Nič na tom nemení ani fakt, že najčastejším miestom vstupu útočníkov bývajú koncové body – osobné počítače, smartfóny, tlačiar-ne a podobne. Práve naopak.

Evolúciu nezastavíte

V súčasnosti môže mať počítačový útok množstvo podôb. Môže to byť čisto vše-obecný technický pokus na úrovni sieťového perimetra (je to hranica medzi súkromnou, lokálne riadenou sieťou a verejnou stranou, ktorú zvyčajne spravuje poskytovateľ siete).

Základom ochrany pred počítačovými hrozbami je použiť v správnom čase správne nástroje a technológie.

No môže mať aj črty sociálneho inžinierstva, zacieleného na koncových používateľov, alebo to môžu byť vysoko špecializované

a presne ciele aktivít, zamerané na konkrétnu spoločnosť.

Pri úspešnom preniknutí do podnikovej informačnej architektúry má útočník širokú škálu ďalších možností, napríklad postupné

Jednotlivé prvky ochrany by nemali pôsobiť izolovane, ale vzájomne komunikovať a zdieľať informácie.

prechádzanie infraštruktúry, podvrhnutie základných sieťových služieb, zahľtenie a podobne. K tomu pripočítajme „zero-day“ hrozby, ktoré využívajú dosiaľ neodhalené chyby v systémoch a na ich objavenie a zastavenie nie je možné aplikovať bežné detekčné mechanizmy.

Tajomstvo úspechu antivírusov

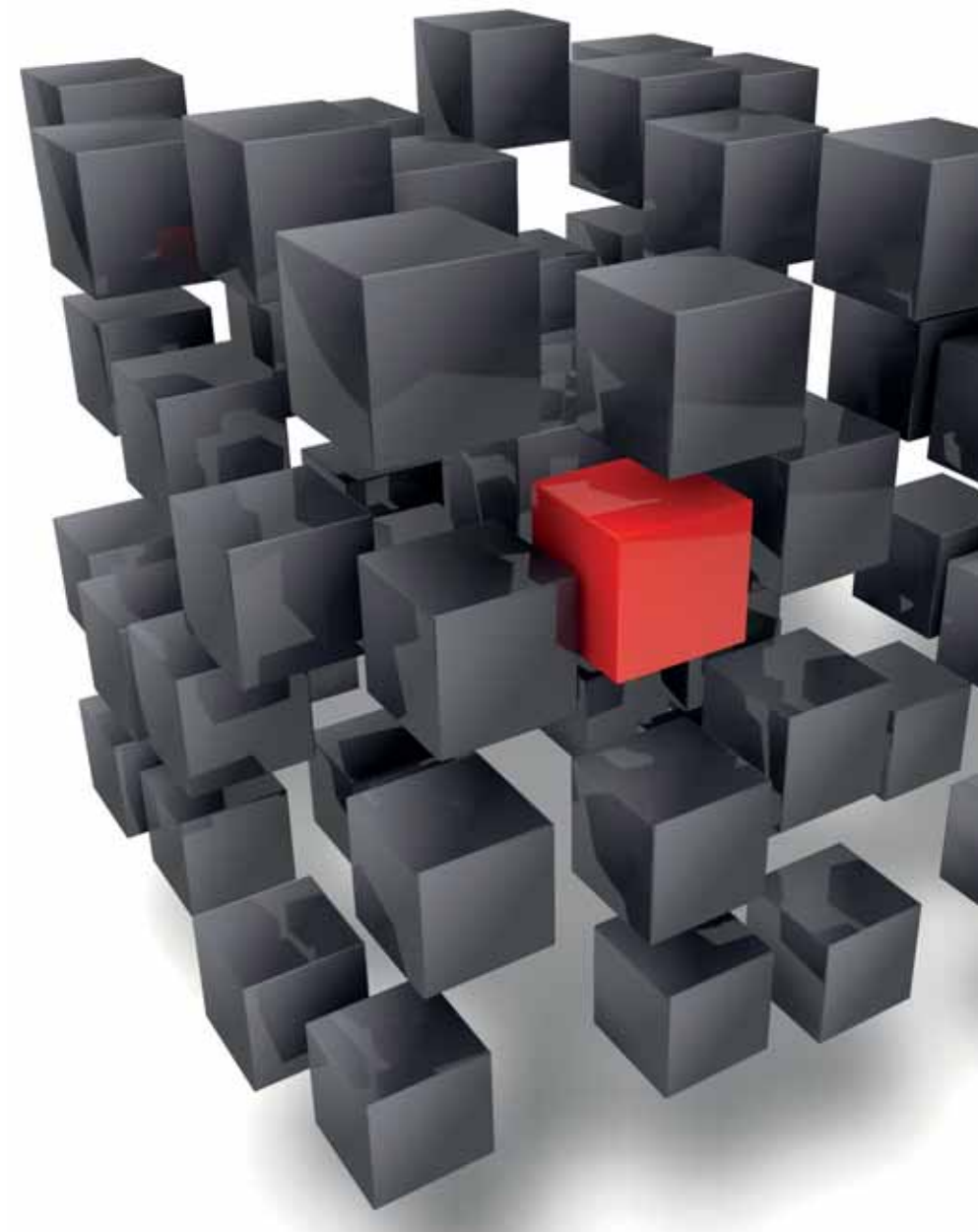
Ako je možné, že sa antivírusovému priemyslu darí napriek tomu, že súčasné počítačové hrozby sú také rozsiahle a bežný antivírus na ich odrazenie nestačí? Hlavné dôvody sú dva. Prvým je fakt, že hoci sú antivírusy z pohľadu komplexnej ochrany nedostatočné, s určitým spektrom hrozieb si predsa dokážu poradiť. Druhým dôvodom je marketing, ktorý zákazníka presvedča o tom, že kúpou antivírusového programu sú jeho bezpečnostné starosti vyriešené. No rovnako, ako existuje celý rad útokov, existuje aj množstvo technológií, ktoré ich dokážu zastaviť. Pozrieme sa preto na tie najzaujímavejšie.

Učiaci sa stroj

Machine Learning je jednou z podoblastí umelej inteligencie, ktorá je založená na neustálom zdokonaľovaní. Môže napríklad kombinovať informácie o počítačových hrozbách s podrobnou analýzou súborov, vrátane

Učiaci sa stroj dokáže odhaliť škodlivý súbor na základe podobnosti a svojich skúseností.

stanovenia miery podobnosti s existujúcimi hrozbami. Posudzuje jednotlivé funkcie a na základe matematických modelov určuje, do akej miery je daný súbor (ne-)bezpečný. Tieto matematické modely sa neustále zdokonaľujú na základe spätnej väzby a vstupných dát, pokrývajúcich škodlivý i bezpečný kód. Nechýba ani podpora zo strany behaviorálnych analýz.

Aj dáta majú svoju povesť

Ďalšou zaujímavou technikou je **vyhodnocovanie reputácie** spúšťaného programu. Na základe celosvetových štatistík je možné posúdiť dôveryhodnosť konkrétného súboru a odporučiť používateľovi najvhodnejší postup. Globálne štatistiky zahŕňajú údaje o počte výskytov daného súboru vrátane umiestnenia v čase a mieste. Napríklad, pri pokuse spustiť program, s ktorým sa počas uplynulých dvoch mesiacov stretla iba tisícaka počítačov, je potenciálne riziko vysoké. Rovnako ako v prípade súboru, ktorý síce za posledný rok otvorilo desať miliónov používateľov, ale 99,9 percenta z nich pochádzalo z Číny. Jednotlivé scenáre môžu byť, samozrejme, omnoho komplexnejšie a zohľadňovať i veľmi špecifické situácie.

Ako oklamať útočníka

Technológia **sandboxingu** si dokáže poradiť s ťažko zistiteľnými hrozbami vďaka možnosti spustiť podozrivý kód v izolovanom virtuálnom prostredí a analyzovať jeho skutočné

Citlivé údaje v zariadeniach, ktoré opúšťajú bezpečné hranice firemnej siete, by mali byť šifrované.

správanie. Výhodou pokročilých využití tejto technológie je možnosť vytvoriť takmer identické testovacie prostredie v porovnaní

s reálnym prostredím. Táto funkčnosť je praktická, pretože niektorý malware sa spustí iba za určitých podmienok, napríklad v konkrétnej jazykovej verzii systému.

Bezpečne i „v divočine“

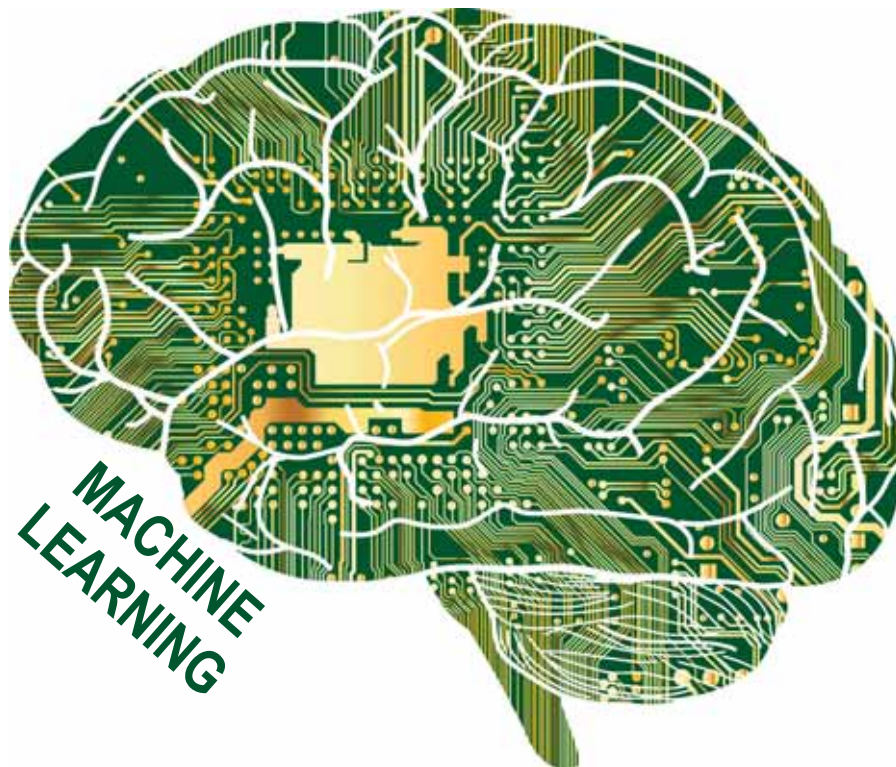
V súvislosti s počítačovou bezpečnosťou a napĺňaním legislatívnych požiadaviek je dôležité využívať **šifrovanie**. Platí to najmä pre zariadenia, ktoré opúšťajú hranice

Sandboxing nasimuluje pre škodlivý softvér také prostredie, v ktorom sa prezradí.

organizácie. Úplným základom je šifrovanie na úrovni celého úložiska, ktoré je v prípade citlivých údajov vhodné doplniť šifrovaním na úrovni súborov. Pri správne nastavených pravidlách môže šifrovanie riešiť aj problematiku skartácie.

Ide o správnu kombináciu

Všetky tieto funkcie idú ďaleko za hranice možností antivírusového programu. Aby nedošlo k omylu: ani samotné vyššie opísané pokročilé technológie nezabezpečia

stopercentnú ochranu pred počítačovými zločincami. Dôležitá je kombinácia viacerých bezpečnostných mechanizmov. Medzi ne patria aj detekcia podozrivých aktivít, šifrovanie väčšieho počtu súborov (ochrana proti ransomvéru), tradičná ochrana sieťového perimetra, vzdelávanie používateľov

a pravidelné preverovanie a prispôbovanie prijatých bezpečnostných opatrení. Pretože, ako sa hovorí, čert nikdy nespí.

Robin Bay

Sales Engineer spoločnosti Trend Micro

Obrázky: PBV

GW17061001

16.11.2017

hotel crowne plaza

roundtables | conference
B2B matching | hackathon

techsummit
events

innovations | leaders | startups

PSAD2 | REGTECH | PEOPLE
BLOCKCHAIN REVOLUTION

Kam smerujú e-learning a digitálne vzdelávanie?

Štyri trendy, ktoré by ste mali sledovať

Ak plánujete v rámci svojej spoločnosti investovať do rozvoja e-learningu, mali by ste myslieť flexibilne a niekoľko rokov dopredu. Prečo? Aby ste boli pripravení aj na budúce inovácie.

Správne navrhnutý e-learningový systém by mal byť schopný priebežne absorbovať inovácie, ktoré zefektívňujú učenie a zdieľanie vedomostí a rozhodne v najbližších rokoch rozvíria mútne vody vzdelávania... Takže, pripravte svoje systémy na prichádzajúce trendy.

1. Mikrovzdelávanie

Je vedecky potvrdené, že vzdelávanie je efektívnejšie vtedy, keď získané poznatky môžeme v čo najkratšom čase po absolvovaní kurzu aplikovať v praxi a prehliadť tak získané vedomosti a zručnosti. Preto je vhodné firemné vzdelávanie začleniť „po malých dávkach“ do každodennej pracovnej rutiny.

Mikrovzdelávanie je takzvané „učenie sa za pochodu“. Realizuje sa napríklad prostredníctvom mobilných aplikácií, dvoj- až trojminútových videí, kvízov alebo krátkych prípadových štúdií... Ako začať s mikrovzdelávaním?

- Skráťte videokurzy vo vašich e-learningových platformách – rozdeľte ich na viac logických celkov, tak aby podstatné informácie boli rýchlo dostupné a používateľ nemusel sledovať niekoľkohodinové tutoriály.
- Spracujte vzdelávacie obsahy viac interaktívne – doplňte viac kvízov po krátkych vzdelávacích kapitolách...
- Zamerajte sa na to, aby bol obsah kurzov rýchlo dostupný a zmysluplne použiteľný.
- Od dodávateľov vzdelávania požadujte nielen zastrešenie teórie, ale aj ukážky v praxi a podporu nadobudnutia praktických zručností.

2. Firemné sociálne siete špecializované na vzdelávanie

Zamerajte sa na to, aby vaši zamestnanci mali vlastnú sociálnu sieť určenú na zdieľanie

Virtuálna realita pomáha automobilke Audi pri tréningu pracovníkov logistického centra.

vedomostí a dôležitých informácií pre odborný rozvoj. Podporujte vzájomné interné vzdelávanie, motivujte talentovaných zamestnancov, aby učili ostatných a zdieľali s kolegami zaujímavé zdroje odborných informácií.

Predpokladá sa, že platformy pre interné firemné vzdelávanie zaznamenajú v nasledujúcich rokoch prudký nárast na trhu a určite si bude z čoho vyberať. Na čo by ste sa mali pripraviť? Väčšina zamestnancov uprednostňuje odčlenenie privátnych sociálnych sietí od firemných. Pouvažujte aj nad tým, ako použiť na marketingové účely aj výsledky vzdelávania vašich zamestnancov. Špecializované vzdelávacie platformy umožňujú zverejňovať progres vo vzdelávaní nielen interne medzi zamestnancami, ale aj verejne prostredníctvom webových aplikácií.

3. Zaradenie kurzov povinných zo zákona

Kurzy BOZP, požiarnej ochrany a pracovnej zdravotnej služby sú povinné takmer pre každého podnikateľa. Zaradte ich preto do firemnej e-learningovej platformy. Okrem toho potrebuje mať ku každej z uvedených oblastí vypracovanú dokumentáciu a musí zabezpečiť každoročné osobné obhliadky certifikovanou osobou. Tieto rutinné povinnosti je možné kompletne zabezpečiť prostredníctvom online systémov, akým je napríklad aj [vzdelávacia platforma](#)

[Edumio.sk](#). Zastrešuje navyše aj rôzne odborné či rozvojové kurzy pre zamestnancov a umožňuje používateľom zdieľať aj vlastné e-learningové materiály.

4. Virtuálna a modifikovaná realita

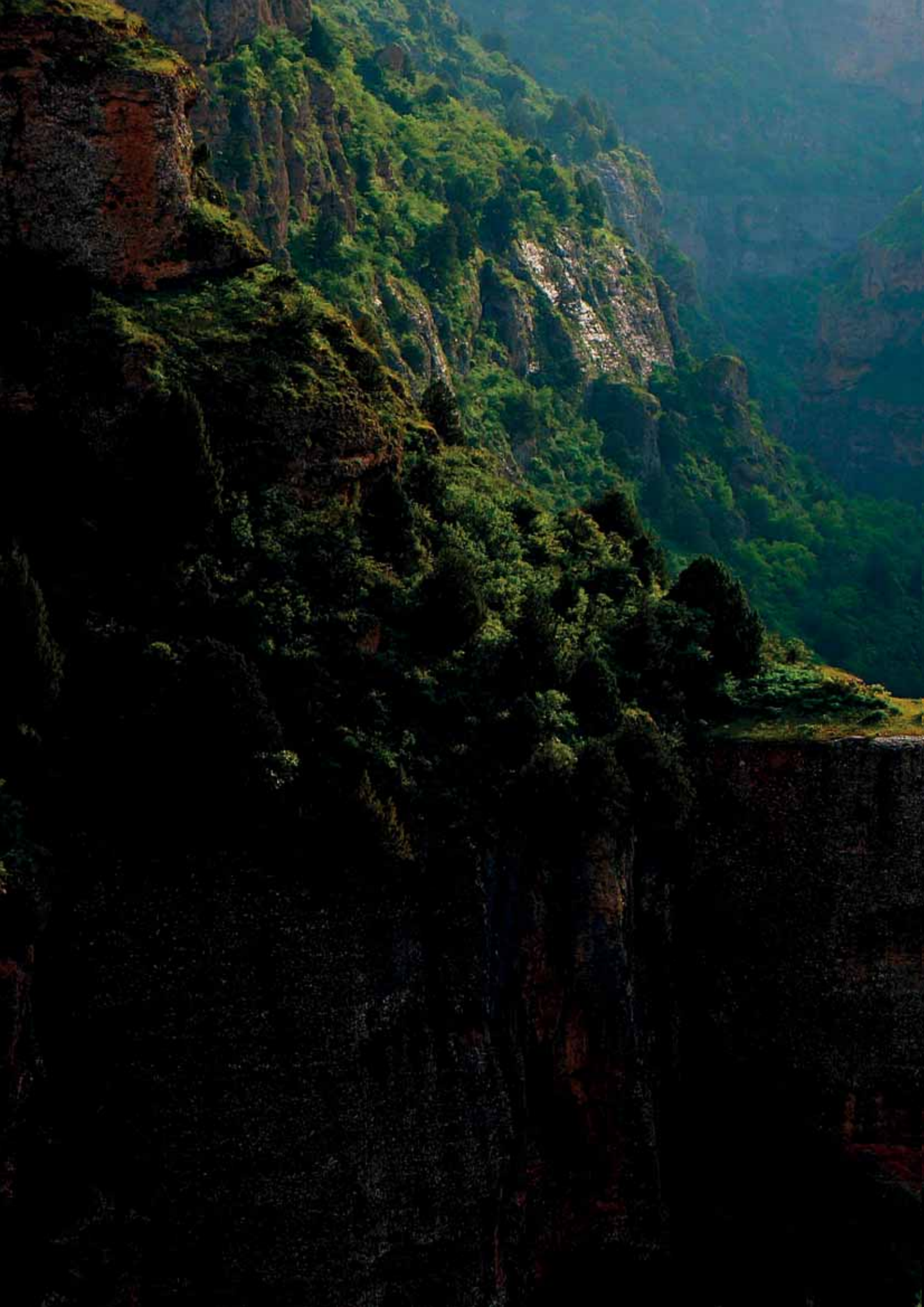
S potenciálom týchto technológií pre firemné vzdelávanie sa v súčasnosti pohráva množstvo veľkých spoločností. Veľký prínos znamenávajú najmä technicky orientované

Trendom je skrátiť a zinteraktívniť e-learningové videokurzy a zahrnúť do nich ukážky z praxe.

firmy, kde kurzy a návody môžu byť aplikované priamo počas používania v reálnom prostredí. Môžeme však očakávať, že kvalita hardvéru a cenová dostupnosť softvérových riešení sa v nasledujúcich rokoch rapídne zlepši. Ak teda vidíte v oblasti svojho podnikania možný prínos vzdelávania prostredníctvom týchto technológií, je načas pripraviť si akčný plán na ich aplikáciu do praxe.

Zdroj: www.edumio.sk

Foto: Audi

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Polly Higginsová vo svojej knihe *Eradicating Ecocide* definuje tento pojem – ekocídu – ako „rozsiahle poškodenie, ničenie alebo stratu ekosystému do takej miery, že pokojné užívanie daného územia jeho obyvateľmi je alebo bude výrazne znížené“.

Čítajte v nasledujúcom článku.

Polly Higinsová: boj právničky proti ničeniu prostredia

Na aktivistku je mimoriadne kvalifikovaná – opustila právnickú prax, pretože sa nemohla pozerať na všadeprítomnú devastáciu biosféry. Chce presadiť, aby to bol trestný čin.

„Začalo sa to v deň, keď som vyhrala dôležitý súdny proces,“ spomína Polly Higinsová. „Zastupovala som v ňom človeka, ktorý utrpel vážny pracovný úraz a poisťovňa mu nechcela zaplatiť. Pracovala som preňho pro bono, pretože tomu človeku išlo o všetko a mne bolo jasné, že bez právniky by naisto prehral.“

Aj takéto sú následky ťažby v amazonskom pralese.

Čakala som, kým sa sudcovia vrátia s verdiktom, a pozerala som sa z okna. Bolo to vo výškovej budove, z ktorej som videla križom cez Londýn, ponad stromy a budovy britského parlamentu. V mysli som stúpala ponad

Ak ničenie ekosystémov prejde z „mäkkého“ práva do trestného, ovplyvní to biznis aj politiku.

celý svet. Rozmýšľala som – to, čo vidím, nie je „len“ Zem, ale živá pozemská komunita. Uvedomila som si, že ak ľudia ubližujú životnému prostrediu, škodia širokému spoločenstvu bytostí. Že Zemi sa deje krivda a potrebuje dobrého právnika. Tá chvíľa zmenila môj život.“

Práca pre najväčšieho možného klienta

„Sudcovia sa vrátili s rozsudkom, ktorý bol čiastočne v náš prospech. Môjmu klientovi prisúdili také množstvo peňazí, ako som navrhovala, a prostredníctvom toho súdneho procesu som precedensom zmenila zákon,“

pokračuje aktivistka pôvodom zo Škótska, ktorá nedávno navštívila Slovensko. „Toto je skvelý deň, povedal môj asistent, keď som sa vrátila do miestnosti pre advokátov. Urobila si si meno, teraz môžeš ísť po hocijakom veľkom prípade, aký len chceš. Nie, odvetila som mu, plánujem odísť, potrebujem aspoň ročné voľno.“

To sa stalo pred dvanástimi rokmi. Svoje „ročné voľno“ však Polly čerpá doteraz. Robí, čo si zaumienila; pomáha kampani za presadenie legislatívy, ktorá by mala kriminalizovať ničenie životného prostredia. A to na medzinárodnej úrovni. V roku 2010 predložila zásadný návrh na zmenu a doplnenie tzv. Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu o zločin ekocídy. Teraz túto myšlienku intenzívne propaguje o. i. prednáškami v mnohých krajinách na celom svete. „Plánujem vytrvať, až kým nevznikne legálna povinnosť rešpektovať Zem,“ tvrdí. Aktivita, ktorým sa venovala za ten čas, zobrazuje dokumentárny film Právnička Zeme (The Earth's Lawyer, 2015). Vystupuje v ňom aj ďalší prominentný člen hnutia proti ekocíde, bývalý vyšetrojúci sudca zo Španielska Baltasar Garzón Real, známy ako právny zástupca Juliana Assangea z WikiLeaks.

Čo je ekocída

Hnutie za ukončenie ekocídy sa o. i. hlási k odkazu zavraždeného švédskeho premiéra Olofa Palmeho, ktorý s týmto termínom prišiel ako prvý už v roku 1972. Polly Higginsová vo svojej knihe Eradicating Ecocide definuje tento pojem ako „rozsiahle poškodenie, ničenie alebo stratu ekosystému do takej miery, že pokojné užívanie daného územia jeho obyvateľmi je alebo bude výrazne znížené.“

V boji za zákon o ekocíde sa angažuje aj B. Garzón Real, právny zástupca J. Assangea.

Budúci čas je v tejto definícii veľmi dôležitý, pretože mnohé environmentálne nástrahy sú ako časované bomby. Globálnym príkladom je vytváranie a manipulácia s jadrovým odpadom, lokálnym môže byť skládka chemikálií po bývalej Dimitrovke, ktorá desiatky rokov postupne zamožuje spodné vody pod časťou Bratislavy. Tento medializovaný prípad zo Slovenska je príkladom ujmy voči životnému prostrediu, v ktorom sú zapletené firmy i štát,

Ekvádorský aktivista Pablo Fajardo (vpravo) na demonstrácii proti ťažbe ropy.

pričom je málo pravdepodobné, že nejaký subjekt bude braný na zodpovednosť alebo že zasiahnutí obyvatelia budú odškodnení. Život a podnikanie pôjdu ďalej, ako to už na svete chodí.

Do roku 2050 bude podľa OSN na svete ¾ miliardy klimatických utečencov.

No podľa P. Higginsovej je už najvyšší čas, aby to tak chodiť prestalo. Občianskoprávne spory nie sú pre firmy – najmä medzinárodné ťažobné korporácie, ktoré sú najväčšími páchatelmi ekocíd – dostatočným strašiakom na to, aby zmenili svoje správanie. Až kvalifikácia medzinárodného zločinu bude mať na to dostatočnú silu.

Dávidovia proti Goliášom

Bol raz jeden domorodý Ekvádorčan, ktorý sa volal Pablo Fajardo. Kultúru jeho komunity rozvrátilo znečistenie vody a pôdy spôsobené ťažobnou činnosťou amerického ropného giganta Texaco (neskôr Chevron). Aby mohol vyzvať na súboj nadnárodnú spoločnosť,

Pablo sám študoval zákony; každý deň sa učil dve hodiny. Bol to zápas Dávida s Goliášom. Súdný proces trval 11 rokov, niekoľko ľudí z kmeňa Cofán bolo podozrivé zabitých a Pablo dodnes musí bojovať. Hoci vyhral súd v Ekvádore, spoločnosť sa odvolala v USA a v Kanade. Ak aj Chevron prehrá a bude musieť zaplatiť pokutu, príde to už neskoro. A zrejme bude môcť naďalej pokračovať vo svojom biznise ako doposiaľ.

Ťažko sa pri takýchto príbehoch ubrániť pocitu, ak sa deje krivda. Z pohľadu platných zákonov je však často všetko v poriadku...

V prípade, že zákon o ekocíde vstúpi do platnosti na úrovni medzinárodného práva, môže trestať korporácie tam, kde sa stal zločin. „Hoci napríklad USA nie sú signatármi Rímskeho štatútu a mnohí najväčší znečisťovatelia sú práve americké spoločnosti, tieto budú môcť byť stíhané v zahraničí,“ vraví P. Higginsová. „To obmedzí ich trh na menší počet štátov. Tí, ktorí ostanú mimo, budú buď marginalizovaní, alebo nútení zmeniť správanie.“

Niektorým ide o všetko

Na niektoré ľudské spoločenstvá však ešte horšie dopadajú nie lokálne pochybenia

a aktivity firiem, ale následky globálnych problémov, ktoré všetci dobre poznáme.

Podľa predpovede OSN bude do roku 2050 na svete 750 miliónov klimatických utečencov. „Od reprezentantov malých ostrovných rozvojových štátov počúvam opakujúci sa príbeh o tom, ako more postupne pohlcuje ich atoly. Polynézia a Mikronézia už dnes reálne plánujú a zabezpečujú presídlenie svojich národov,“ varuje P. Higginsová. „Niektorí ministri, delegáti či poslanci, ktorých

Ostrovne štáty, pohlcované oceánom, tvoria veľkú časť signatárov Rímskeho štatútu.

som stretla, boli v slzách z toho, čo sa deje s krehkými ekosystémami ich krajín.“ Tieto štáty tvoria 53 zo 124 signatárov Rímskeho štatútu, pričom na odhlasovanie zmeny treba dve tretiny, čiže aspoň 83 hlasov.

Uvedené počty dávajú zákonu o ekocíde dobrú štartovaciu pozíciu. P. Higginsová konštatuje: „Je to zákon, ktorý je vo svojej podstate veľmi pragmatický, je potrebný a je

len otázka času, kedy sa stane skutočnosťou. Možno nedokáže podstatne znížiť všetky škody na životnom prostredí, či ich dokonca úplne odstrániť, no dokáže obmedziť najhoršie excesy. Pretože kým takýto zákon nejestvuje, nie je toho veľa, čo by si firmy nemohli dovoliť v mene zvyšovania zisku.“

Palmeho odkaz a snaha o „klimatický“ mier

Otázka klimatickej zmeny je spojená s otázkou mieru. Zhoršovanie životného prostredia totiž vedie k zlej ekonomickej situácii, nepokojom a vojnám – ľudia sa nakoniec ocitnú v boji o prírodné zdroje. Odkaz Olofa Palmeho, ktorý bol o. i. aj veľkým kritikom vojny vo

„Keď bola ekocída prvý raz na pretrase, dialo sa to za zavretými dverami,“ upozorňuje P. Higinsová. „To už dnes nie je možné. Aj moju prácu vlastne umožňujú Facebook, Google a Twitter. Keď sa ohlási, že náš zákon bol predložený, vloží sa do toho občianska

spoločnosť, a to je kľúčové. Nebude môcť byť potichu stiahnutý, zastavený a zabudnutý na mnoho rokov,“ dodáva.

Eva Albertová

Obrázky: Ekotopfilm, EJAtlas, Pixabay, Goldman Environmental Foundation

Klimatické zmeny súvisia s otázkou mieru; hrozia totiž vojny o prírodné zdroje.

Vietname, je aj mierovým odkazom. Na rozdiel od neho však žijeme v časoch, keď sa veľké politické rozhodnutia robia viac pred zrakom svetovej verejnosti.

Pyramída práva: ako umravniť ťažobné korporácie

Sila právnych noriem sa dá opísať pyramídovou štruktúrou. Na samom spodku pyramídy sú právne akty, ktorých dodržiavanie je v praxi iba dobrovoľné. V kontexte klimatických vyjednávanií patrí medzi také napríklad Parížska dohoda. Hoci ju množstvo štátov podpísalo s dobrou vôľou a v dobrej viere, ak svoj názor zmenia, dodržiavanie dohody sa nedá vynútiť. Takéto „mäkké právo“ nemá žiadne zuby.

Ďalšie poschodie pyramídy sa zaoberá obchodom. Sem patria občianskoprávne spory, napríklad prípad Chevron vs. Ekvádor spomínaný v článku.

Až na špici pyramídy je trestné právo. Zasahuje v prípadoch, keď sa z „mallum in se“ stane „mallum prohibitum“ – niečo je také zlé, že zákon to jednoducho zakáže. Štát má povinnosť konať v prospech obetí takéhoto skutku; príkladom je vražda alebo ublíženie na zdraví, ktoré sú trestným činom. Uplatňuje sa aj princíp univerzálnej jurisdikcie v medzinárodnom meradle; tieto zákony sú také nespochybniteľné, že sa aplikujú na celom svete.

„V súčasnosti sú ničenie ekosystémov a zmena podnebia prítomné v zákonoch iba na spodnom poschodí pyramídy. Zákon o ekocíde by mal byť na jej špici. Ak sa stane skutočnosťou, od základu to zmení všetko. Obchod a podnikanie totiž budú musieť pracovať podľa nových pravidiel. A nielen oni, ale aj politika,“ vysvetľuje aktivistka Polly Higinsová. „Rozhodnutia už totiž nebude možné robiť len na základe ekonomických záujmov.“

EA

Zelený trend v architektúre: vertikálny porast

Osadiť fasády výškového domu stromami a krovinami je náročné – ale po mnohých stránkach prínosné. Takýto komplex funguje v Miláne a pripravuje sa aj na Slovensku.

Komplex Vertikálny les v Miláne („il Bosco Verticale“: na obrázku) predstavujú dve veže vysoké 80 a 112 metrov, na ktorých sa nachádza 480 veľkých a stredných stromov, 300 malých stromov, 11-tisíc trvalých

a popínavých rastlín a 5 000 krov. Dokopy to predstavuje ekvivalent dvoch hektárov lesného porastu.

Živšia architektúra, zdravšie prostredie

Tento koncept prináša o. i. premenlivý vzhľad stavieb; namiesto bežných povrchov stavia do popredia rastliny s ich sezónnymi zmenami farby listov. Asi najväčší prínos však predstavuje vplyv takejto stavby na životné prostredie a zdravé bývanie. Rastliny zlepšujú mikroklimu svojou produkciou vlhkosti, absorpciou CO₂ a škodlivých častíc. Vytvárajú tony kyslíka a chránia obyvateľov pred hlukom a slnečným žiarením.

Budovy s vertikálnym porastom sa zapáčili aj spoločnosti Greefin, ktorá stavia podobný objekt v bratislavskom Ružinove. Na jeho fasáde má byť takmer 300 stromov a tuji plus ďalšia zeleň.

Pozadu neostávajú ani blízke hlavné mestá. Na jednej administratívnej budove v Prahe-Karlíne pripravuje zelenú fasádu záhradný architekt Josef Němec. Vertikálne záhrady sú podľa neho súčasťou ekologických trendov v architektúre a životnom štýle. „Zeleň

má subjektívny, ťažko merateľný, ale nepopierateľne priaznivý a upokojujúci vplyv na psychiku človeka,“ konštatuje. Symbiózu budov so zeleňou dlhodobo riešia aj vo Viedni, na úrovni magistrátu.

JF

Spracované podľa materiálov
Boeri Studio a Greefin.
Foto: Kent Wang via Flickr

Most cez Ružín vysúťažili za štvrtinu ceny

Ako je to možné? Odpoveď: vďaka inovatívnemu riešeniu, ktoré dodali projektanti a experti z akademického prostredia.

Košický samosprávny kraj pôvodne uvažoval pri riešení havarijného stavu mosta cez vodnú nádrž Ružín s nákladmi 7 miliónov eur. Každá z troch oslovených firiem však dala cenovú ponuku nepresahujúcu polovicu tejto sumy. Zvíťazila spoločnosť Strabag, s. r. o., s ponúknutou cenou 1,65 milióna eur. „Technologický vývoj v stavebníctve dnes napreduje míľovými krokmi. Úspora takmer 80 % v prípade mosta na východnom Slovensku sa dosiahla vďaka návrhu úplne iného technického riešenia, s akým sa pôvodne počítalo,“ vysvetlil prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska Pavol Kováčik.

Chystaná oprava 50-ročného mosta poukázala aj na problém s nepružným verejným

obstarávaním. Víťazná firma spracovala ponuku za necelé tri týždne, avšak ďalšie tri mesiace trvalo, kým sa úradom podarilo sfinalizovať a dokončiť zvolený spôsob verejného obstarávania, teda priame oslovenie troch stavebných firiem. „Ide o dlhodobý problém stavebníctva na Slovensku. Neprimerane dlhé schvaľovanie či posudzovanie má negatívny vplyv na bežných ľuďoch, ktorí očakávajú riešenie dopravnej situácie čo najskôr,“ povedal P. Kováčik.

PS

Platne – riešenie pre záhradu

Pri úprave záhrady môžete využiť nielen dlažbu, ale aj záhradné platne. K dispozícii sú rôzne druhy s elegantným vzhľadom a praktickým účelom. Obľúbené sú napríklad záhradné platne Classic-Line, ktoré sú vhodné na úpravu terás, chodníkov a záhradných chodníčkov. Majú jednoduchý hladký povrch sivej farby, ktorý nechá vyniknúť prirodzenú krásu okolia. Skvele vyzerajú najmä v rámci modernej architektúry. V ponuke je aj klasická povrchová úprava s vymývaným povrchom Dunajský štrk. Ponúka ich spoločnosť Leier, popredný výrobca stavebných materiálov.

Pri výbere záhradných platin nie je dôležitý len vzhľad, ale oplatí sa myslieť aj na kvalitu – aby ste sa mohli krásnej a upravenej záhrade tešiť veľa rokov. Spomínané záhradné platne sa vyznačujú oteruvzdornosťou, nešmykľavým povrchom, odolnosťou voči mrazu a farebnou stálosťou.

KM

výroba, rekonštrukcie, montáž

VÝTAHY ZEVA spol. s r.o.
 Beckovská 38
 821 04 Bratislava 2

tel.: +421 2 4820 8620
 fax: +421 2 4820 8623

e-mail: zeva@zeva.sk

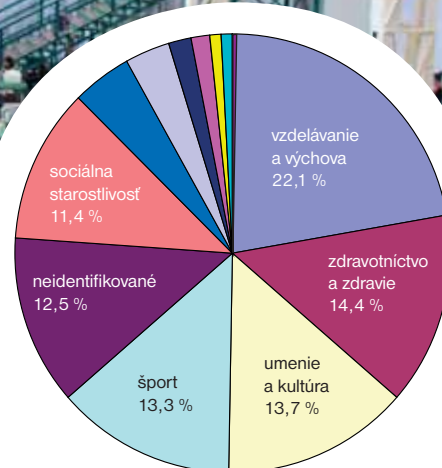
www.zeva.sk

- ✦ opravy a generálne opravy starých výťahov
- ✦ postupná modernizácia starých výťahov, ktorej výsledkom je nový výťah
- ✦ výroba, dodávka a montáž nových výťahov
- ✦ výroba slovenských elektrokomponentov pre výťahy
- ✦ výroba slovenských riadiacich systémov pre výťahy
- ✦ držiteľ certifikátu kvality ISO 9001
- ✦ firma s 20 ročnou tradíciou

CSR: firmy najviac podporujú školstvo a vzdelávanie

Zlepšovať ľuďom život je najlepší recept, ako zvrátiť trend klesajúcej nedôvery v základné piliere spoločnosti. Pomáhajú aj firmy, ktoré na Slovensku vynakladajú na filantropiu ročne milióny eur.

Do ktorých oblastí firmy najviac smerujú svoje dobročinné rozpočty, ukázala tzv. Mapa firemnej filantropie od Nadácie Pontis. Dokopy sa v nej podarilo dať údaje z roku 2015, získané od 47 firiem; zobrazuje približne 40 percent všetkých darovaných zdrojov. Započítané sú asigsnácie z dane známe ako „dve percentá“, dary z vlastných zdrojov, ako aj nefinančné dary, napríklad pro bono práca a čas zamestnancov. „Údaje sme získali

z výročných správ, CSR reportov, zo stránky darca.sk a dopytovaním," vysvetlil Norbert Maur z Nadácie Pontis.

Toky podpory menilo ukončenie veľkých projektov

Do oblasti vzdelávania a výchovy smerovalo vyše 22 percent príspevkov, teda asi 3 milióny eur. Z toho najviac podpory získalo regionálne školstvo, za ním neformálne vzdelávanie (rozvoj zručností), menej veda a výskum. Zdravie a zdravotníctvo získalo 14,4 % darov a zaznamenalo nárast. Naopak, podpora kultúry s 13,7 % výrazne poklesla. Môže za to fakt, že v čase predošlého merania v roku 2012 firmy financovali aktivity

Na Slovensku je veľa ľudí s dobrými nápadmi, ktorí by urobili veľa, keby na to mali podmienky.

v rámci programu Košice – Európske hlavné mesto kultúry. Oblasť športu získala 13,3 %, sociálna starostlivosť 11,4 %, marginalizované skupiny obyvateľstva 4,6 % a dohromady 12 % všetky ostatné témy – napríklad humanitárna pomoc, boj proti korupcii, ľudské práva, startupy a iné.

„V oblasti životného prostredia sa často podporujú užitočné a praktické záležitosti ako zatepľovanie, výmena okien či starých plynových kotlov, nie však rozvojové či systémovjšie zmeny,“ vysvetľuje sociológ Martin Bútora. Z podielu 18 % v roku 2012 sa zdroje nasmerované do tejto oblasti prepadli

na 3,4 %. „Podpora do oblasti životného prostredia sa scvrkla, pretože zo scény odišiel veľký fond“, konštatoval. Ide o EkoFond SPP, ktorého aktivita sa v ostatných rokoch utlmila; kedysi však poskytoval viac ako polovicu donácií v enviro oblasti.

Školám idú súkromné peniaze na nevyhnutnosti

„Tri pätiny zdrojov, ktorými firmy podporili vzdelávanie, sa použili predovšetkým na kompenzačný typ projektov,“ hovorí M. Bútora. Tie neodstraňujú deficit vzdelávacieho systému ako celku, ale ich kompenzujú aspoň pre určitých jednotlivcov a inštitúcie. Ide napríklad o budovanie infraštruktúry, skvalitnenie materiálneho vybavenia či nadobudnutie krátkodobu využiteľných zručností. Príkladom je projekt, v ktorom sa mladí ľudia odchádzajúci z detského domova učia, ako sa správať na pracovnom pohovore. Projekt si nevyžaduje dlhodobé pôsobenie, pričom absolventi nadobudnú takúto zručnosť za pomerne krátky čas.

Približne pätinu – 21 % – vložili firmy do rozvojového typu vzdelávania na podporu potenciálu širšie uplatňovať nadobudnuté know-how. Príkladom môže byť kurz pre mladých nezamestnaných, kde sa absolvent naučí programovať a môže sa napríklad zamestnať ako tester softvérových aplikácií. Dvadsať percent prostriedkov podporilo transformačné vzdelávanie, ktoré jednotlivcom a inštitúciám umožňuje podnikať systémové zmeny. Príkladom je podpora prieskumov o vnímaní vzdelávania na Slovensku alebo aktivity, ktoré majú zlepšiť vzdelávacie prostredie na školách.

Financií by mohlo byť viac

Od roku 2012 objem zmapovaných darovaných financií narástol o 1,36 %. „Bez podpory firiem by naša krajina mala inú tvár. Filantropia je mostom, po ktorom sa od problémov

Podpora pre životné prostredie a kultúru klesla – pre útlm EkoFondy SPP a odznenie EHMK Košice.

možno dostať k riešeniam. No prostriedkov by malo byť podstatne viac, pretože verejná potreba je oveľa vyššia. Stupeň zanedbanosti je v mnohých oblastiach a regiónoch vysoký. A pritom na Slovensku je obrovské množstvo ľudí, ktorí majú nápady i riešenia a ktorí by urobili viac, keby na to mali podmienky,“ myslí si M. Bútora.

Podpora firiem je kľúčová pre malé lokálne organizácie, regionálne projekty. Napríklad, ako keď Eset a VÚB podporili bratislavskú Starú tržnicu. Vďaka darom spoločností sa darí za krátky čas budovať veci, čo menia kvalitu života Slovákov k lepšiemu, a to je čosi, čo v dnešnej dobe potrebujeme snáď viac ako inokedy.

Za pozitívny jav považuje sociológ aj profesionalizáciu podpory, prepojenosť medzi víziou a reálnou podporou, kombináciu kontinuity a zmeny, pestrosť tém a kvalitné procedúry výberu. Sympatický je dôraz na regionálne či lokálne projekty.

EA

Foto: staratrznica.sk

Hamé myslí aj na druhých

Stalo sa dobrým zvykom, že silné spoločnosti podporujú tých slabších a pomáhajú tam, kde je to potrebné. Toto platí aj pre spoločnosť Hamé, ktorá patrí medzi najväčších výrobcov potravín v strednej Európe. Pravidelne poskytuje svoje výrobky do nemocníc, potravinových bánk a na ďalšie charitatívne účely.

Od roku 2014 je Hamé hlavným partnerom Slovenského zväzu biatlonu. Mladých nádejných biatlonistov, ale i reprezentantov podporuje pri rôznych súťažiach a podujatiach. Spoločnú silu sa firma a športovci snažia ešte viac zužitkovať; z tohto dôvodu nedávno mladí biatlonisti so zástupcami spoločnosti Hamé zavítali na oddelenie detskej onkológie na bratislavských Kramároch. Deťom priniesli okrem darčiek aj radosť a chuť bojovať so

zákerou chorobou. V mieste svojho pôsobenia, Stupave, podporuje Hamé mladých úspešných hádzanárov z klubu HC Tatran

Stupava, ktorý združuje už 480 hráčov zanietených pre tento šport.

VCH

Nezameniteľná Májka je tu už viac ako 50 rokov

Čo sa vám spája s menom Májka? No predsa tradičná chuť lahodnej paštéty od Hamé.

Májka sa stala symbolom paštét ako takých. Nie je sa čo čudovať, veď na Slovensku toto „Zlaté dedičstvo“ nedávno oslavovalo 50. výročie. Dnes na trhu nájdete okrem klasickej tradičnej paštéty už viac ako 19 ďalších variantov, z ktorých si vyberie zaručene každý.

Kvalita surovín a dôkladná kontrola sú základ

Procesu výroby predchádza prísna kontrola všetkých vstupných surovín, ktoré pochádzajú z veľkej väčšiny od lokálnych dodávateľov.

Podľa starostlivo stráženého receptu Májky sa pripraví paštétové dielo, ktorého bezchybnosť a kvalita sú pred samotným plnením preverené tými najmodernejšími kontrolami. Samozrejme, aby bola jej chuť stále vyvážená, Májka podlieha každodennej degustácii – či už priamo v samotnom závode, alebo mimo neho u nezávislých osôb. Po všetkých kontrolách a etiketovaní sa na pulty obchodov dostáva hotová Májka – chutná a lahodná, taká, ako ju všetci poznáme. Ročne sa v závodoch Hamé vyprodukuje viac než 40 miliónov kusov tejto dobroty.

Májka nedávno oslávila 50. výročie

Májka už dávno nie je len klasickou paštétou v plechu. Dnes je už okrem tradičného plechu dostupná na pultoch aj v obaloch,

ako sú sklo, plast či hliník. Nájdete ju medzi trvanlivými výrobkami, ale aj v chladených regáloch. I chute sa prispôbili dnešným zákazníkom.

Pre návštevu, na raňajky aj na cesty

Napríklad takú Májku s pečeným mäsom oceníte s čerstvým pečivom a pohárom vína. Ako extra tip pre vašich hostí ju môžete podávať so syrmí. Alebo vyskúšajte ďalšiu z novinek – Májku s brusnicami, v ktorej sa snúbi lahodná mäsová chuť s tónmi sviežich brusníc – ideálne raňajky aj pre náročných. Starou overenou klasikou na výlety sa môže stať tradičná Májka v hliníkovom obale, ktorú ľahko zbalíte do batohu na cesty. Trvanlivosť a odolnosť voči teplu sú tu zaručené.

KP

Doprajte si chuť čistej vody

Vedeli ste, že aj čistá voda má svoju špecifickú chuť? Podľa výskumníkov z Kalifornského technologického inštitútu sa na jazyku nachádzajú receptory, ktoré sú schopné rozpoznať chuť čistej vody. Násť však vodu bez akejkoľvek chemickej úpravy nie je v dnešnej dobe vôbec jednoduché. Potešte svoje chuťové poháriky a doprajte im „živú“ vodu. Príkladom je Toma Natura, pochádzajúca priamo z lona prírody Atrápašsko-teplých skál v severovýchodných Čechách. Táto krištáľovo čistá

voda putuje z veľkej hĺbky pod povrchom zeme antikorovým potrubím priamo do fliaš. Najnovšie ju dostanete aj v sympatickom 0,7-litrovom obale. Je dobrým riešením pre toho, kto chce mať menšiu fľašku vody vždy poruke, no pol litra mu na uhasenie smädu nestačí.

VN

Lyofilizované ovocie od slovenskej firmy

Startupová spoločnosť LPT EU z Prievidze prišla najprv na slovenský a potom aj na globálny trh s výrobkami, ktoré využívajú revolučnú metódu spracovania ovocia – sušenie mrazom a vakuom. Odborne sa to nazýva lyofilizácia; ovocie sa do dvoch hodín po zbere šokovo zmrazí na mínus 30 °C, čím sa zabezpečí uchovanie všetkých jeho nutričných

hodnôt. Následne sa suší v špeciálnej komore pri teplote -60 °C a postupnom znižovaní tlaku až po vákuum. Takto spracované ovocie si zachováva farbu a veľkosť a zároveň chuť, arómu a obsah minerálov a vitamínov. Firma funguje len od začiatku roku 2017, ale vďaka kontraktu s Amazonom sa rýchlo presadila v zahraničí. Jej výrobky sú v kurze najmä vo Veľkopostupne si spotrebiteľ aj v Írsku, vo v Dánsku

kej Británii, nachádzajú skú základňu Francúzsku, a na Cypre.

PL

Rýchla cesta k zdravým potravinám

Slováci siahajú po bio a vegetariánskych produktoch čoraz viac.

Byť vegetariánom či vegánom je čoraz populárnejšie. Dôvody sú rôzne – pre niekoho snaha vyhnúť sa civilizačným ochoreniam, pre iných je zasa neprípustné, že kvôli ich pôžitku by mali trpieť nemé tváre. Vegetariánstvo pozitívne vplyva na ekológiu, keďže pestovanie strukovín či obilnín nestojí tak veľa energie ako výroba mäsa. Ak sa stravujeme na báze domácich rastlinných produktov, ktoré netreba dovážať cez pol sveta, šetríme životné prostredie.

Veggie a bio od Kauflandu

V otázke voľby svojho kulinárskeho favorita má každý pôžitkár iné kritériá. Privátna značka **K-take it veggie** ponúka celý rad vegetariánskych a vegánskych výrobkov. Môžete si pochutnať na sójovom či mandľovom nápoji, vegetariánskych nátierkach či pripraviť si tofu. Ak by ste nestihali, k dispozícii sú aj hotové jedlá – napríklad bolonské špagety, cicerová fašírka či vegetariánska pizza.

Kaufland pristupuje zodpovedne k životnému prostrediu. Produkty **K-Bio** musia byť v kontrolovanej bio kvalite. Nie sú geneticky modifikované, v rámci ich produkcie neboli použité chemické hnojivá ani postreky. Takto Kaufland prispieva k ochrane životného prostredia. V rámci sortimentu K-Bio si môžete pochutnať na rôznych šľavách, prírodných syroch či nakúpiť múku, proso alebo špaldu v skvelej kvalite.

Privátne značky bodujú

A práve za niektoré produkty týchto privátnych značiek získala spoločnosť Kaufland významné ocenenie. V programe Voľba spotrebiteľov vybrala vzorka 2 000 respondentov K-Bio šľavy, K-Classic syry Gouda a Eidam a produkty z radu K-take it veggie ako najlepšie novinky roku 2017. Aj tieto víťazstvá potvrdzujú to, že výrobky privátnej značky sa kvalitou vyrovnajú tým značkovým.

Vegetariánstvo je ekologické, lebo produkcia plodín je menej energeticky náročná.

V minulosti boli u spotrebiteľov privátne produkty vnímané ako nekvalitné, v súčasnosti ich popularita rastie. „Podporuje to najmä rastúca kvalita za cenu nižšiu, ako je cena značkových produktov,“ vysvetľuje Martin Gärtner, hovorca spoločnosti Kaufland Slovenská republika, v. o. s. Ide o produkty vyrábané u renomovaných výrobcov, ktorí časť produkcie premenia na dodané objemy v privátnych značkách. Keďže sú tieto produkty určené pre konkrétny obchodný reťazec, nevyžadujú si zo strany výrobcu dodatočné náklady na lesklé a farebné obaly, lákavé reklamy a podobne. „Tešíme sa, že sú naše privátky u spotrebiteľov obľúbené, čo dokazujú aj získané ocenenia,“ dodal Martin Gärtner.

VN

Národný potravinový katalóg sa rozbieha

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v auguste v skúšobnej prevádzke otvorilo databázu – katalóg kvalitných potravín od slovenských prvovýrobcov. Národný potravinový katalóg (NPK) má byť nástrojom umožňujúcim „jednoduchý nákup kvalitných a bezpečných potravín od kvalifikovaných dodávateľov a so zárukou dodržania nastavených štandardov, za ekonomicky najvýhodnejších podmienok“. Nakupujúcimi majú byť okrem domácností najmä školy, zdravotnícke zariadenia a inštitúcie verejnej správy. NPK má fungovať podobne ako e-shop. Bude členený komoditne, časovo a územne. Dodávatelia sa v ňom môžu registrovať od septembra, pričom pre nich budú platiť aj pravidlá upravujúce verejné obstarávanie. Do projektu sú zapojené aj tri organizácie výrobcov z brandže. „V rámci našich regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr a potravinárskych zväzov sa pre NPK vytvorí 30 kontaktných miest po celom Slovensku. Budeme vyhľadávať čo najväčší počet výrobcov potravín, ktorí vstúpia do NPK. Vnímame ho ako ďalší odbytový kanál,“ uviedol predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík.

MF

L DOPRAVA A LOGISTIKA

Celý dopravný a logistický priemysel prechádza zásadnou transformáciou smerom k alternatívnym riadiacim systémom, zosieťovaniu vozidiel s okolím, vyššej bezpečnosti.

Z článku *Digitalizácia v logistike: na prahu vzrušujúceho veku* – strana 50

Dáta sú nové zlato/ropa (vyberte si čo vám vyhovuje) – treba ich však kultivovať a púšťať do obehu, aby sa zúročili. Myslia si to predstavitelia logistickej brandže v Európe.

Digitalizácia mení správanie spotrebiteľov, výrobné a predajné stratégie priemyslu a obchodu. Inovácie v procesoch a technológiách prinášajú nové logistické riešenia. Zároveň sa preskupujú trhy a ich účastníci. Výzvou pre dopravné a logistické spoločnosti je aj to, že prekážky a príležitosti sú často veľmi blízko pri sebe. „Každá spoločnosť potrebuje, pokiaľ ide o digitalizáciu, čosi ako základnú výbavu, pretože údaje sú nové zlato,“ hovorí Frauke Heistermannová, šéfka digitalizácie v spoločnosti Siemens Postal, Parcel & Airport Logistics. Súčasne upozorňuje:

Digitalizácia v logistike: na prahu vzrušujúceho veku

CLOUD-BASED LOGISTICS PLATFORM

„Ak každý ‚zlatokop‘ používa vlastné dáta len pre seba, potom vám na konci vyjde iba malá zmena.“ Uchovávanie údajov len pre seba je podľa nej zlá cesta, pretože premení „dátové zlato“ na cintorín dát. „Digitalizácia zlepšuje medzipodnikovú spoluprácu medzi stranami, hoci nie všetci profitujú v rovnakej miere. Otvára oblasti, ktoré boli uzavreté, a nepretržite prepája všetkých účastníkov,“ konštatuje.

Logistiku dneška formujú technológie ako telematika, big data, cloud.

Áno, pripúšťa, že výhody ako zlepšenie spoľahlivosti dodávky alebo predchádzanie vzniku odpadu nie sú v dodávateľskom reťazci rovnomerne rozdelené: „Bez ohľadu na veľkosť spoločnosti je nevyhnutnou podmienkou pre všetkých partnerov v dodávateľskom reťazci ich schopnosť integrácie. Zahŕňa to napríklad automatickú výmenu údajov, ale aj schopnosť premýšľať nad

vlastnou oblasťou pôsobenia, aby sa zabezpečil hladký tok tovaru a informácií,“ dodáva F. Heistermannová.

Konektivita na kolesách

Svet cestnej nákladnej dopravy v súčasnosti prechádza významnými zmenami; veľkou témou sú udržateľné dopravné riešenia. Pri formovaní týchto zmien hrajú kľúčovú úlohu digitalizácia a konektivita. Kľúčovou je pritom požiadavka na (IoT) pripojenie. „Dnes viac ako 50 000 zákazníkov celosvetovo využíva podrobné údaje o výkonnosti štvrtí milióna vozidiel nášho vozidlového parku,“ konštatuje Mikael Lundqvist, riaditeľ pre stratégiu, komunikáciu a marketing spoločnosti Scania Germany/Austria. Jeho firma rozvíja služby na zvyšovanie efektivity pomocou otvorenej a technologicky nezávislej platformy Scania One. Tá podľa potreby pokrýva všetky súčasné a budúce služby, mobilné aj stacionárne koncové zariadenia.

Digitalizácia a big data vytvárajú základ pre nové podnikateľské nápady a modely. „Celý dopravný a logistický priemysel v súčasnosti prechádza transformáciou, akú sme predtým nevideli,“ zdôrazňuje Dietrich Müller, výkonný riaditeľ spoločnosti Fleetboard

špecializovanej na oblasť telematiky. „Pohybuje sa smerom k alternatívnym riadiacim systémom, dokonca k lepšej cestnej bezpečnosti a zvýšenému zosieťovaniu nákladných vozidiel s ich okolím. Ide o riešenia orientované na budúcnosť pre všetkých, ktorí sa podieľajú na cestnej nákladnej doprave,“ uzatvára.

Podniky v reťazci si musia poskytovať dáta v čo najväčšej miere, tvrdí F. Heistermannová zo Siemensu.

Pre celý sektor dopravy vyvinula spoločnosť MAN technologicky nezávislú platformu RIO, založenú na cloude. Výrobcovia už nemôžu poskytovať všetko na vlastnú päsť; zákazníci chcú riešenia, ktoré idú ďaleko za úzky horizont vozidiel a s nimi priamo súvisiacich služieb. RIO zosieťuje všetkých, ktorí sa podieľajú na dodávateľskom reťazci – od odosielaťa cez zasielaťa, prepravcu, nakladáča, dispečera, vodiča až po príjemcu.

Viac (umelej) inteligencie, lepšie služby

Dopravné a logistické procesy sú čoraz inteligentnejšie. Napríklad spoločnosť Hoyer z Hamburgu aktívne presadzuje prechod z tradičnej logistiky cisternových kontajnerov na „inteligentnú“ logistiku. „V posledných rokoch sme sa snažili vytvoriť

inteligentný kontajner, ktorý poskytuje automatizovanú dopravnú informáciu do logistického reťazca,“ vysvetľuje Heiko Rumfeld, riaditeľ divízie Netlog v Hoyer Group a pokračuje: „Digitalizácia logistického reťazca je celosvetovou výzvou, ktorú sme poňali technologicky a implementovali prostredníctvom vysoko špecializovaného

telematického riešenia.“ Pre kontajnerové zásielky vykonáva Hoyer aj monitorovanie dopravy, a to v každom vymedzenom časovom okamihu. Nejde len o zistenie aktuálnej polohy; monitoruje sa aj stav prepravovaného tovaru – vrátane parametrov ako teplota, tlak, úroveň plnenia či hustota.

IT sú čoraz hlbšie v core biznise

Andreas Froschmayer, riaditeľ pre rozvoj spoločnosti Dachser upozorňuje na komplexnosť súčasných logistických služieb. „Tí,

V cestnej doprave sa presadzujú technologicky nezávislé platformy založené na cloude.

ktorí chcú plánovať a riadiť dodávateľské reťazce transparentným spôsobom

a monitorovať kvalitu služieb, potrebujú kvalifikovaných zamestnancov, odborné znalosti z oblasti spracovania, koordinované dopravné a logistické siete, integrované IT systémy a zodpovedajúce údaje,“ upozorňuje. „Seba samých vnímame ako sieťovú a informačnú logistickú spoločnosť,“ dodáva.

IT v sektore logistiky sú nenahradiťelné. „Softvérové riešenia spájajú tovary, procesy, ľudí, miesta a automatizované komponenty,“ hovorí Franz Bauer-Kieslinger, generálny riaditeľ spoločnosti SSI Schäfer IT Solutions a pokračuje: „Pokiaľ ide o spracovanie obrovského toku dát, je úlohou IT integrovať ich všetky do harmonického, efektívneho a pre používateľov priateľského systému.“

Neustále sa zvyšujú aj požiadavky zákazníkov na intralogistiku – veľa firiem sa preto zameriava na strategický vývoj softvérových riešení pre vnútropodnikové materiálové toky.

Doprava a digitálna infraštruktúra v jednom rezorte

Uvedené trendy potvrdil o. i. aj májový veľtrh Transport logistic 2017 v Mníchove. „Dali sa tu vidieť na budúcnosť orientované technológie v samoriadených automobiloch, telematike, inteligentných dátach aj cloudových riešeniach,“ zhrnul Stefan Rummel, výkonný riaditeľ Messe München. Význam a perspektívy sektora zdôraznil na podujatí aj nemecký

Súčasťou inteligentnej logistiky je aj automatizované monitorovanie kontajnerov na trase.

minister pre dopravu a digitálnu infraštruktúru Alexander Dobrindt: „Sme na prahu najvzrušujúcejšej fázy inovácií za posledné desaťročia. Vývoj v oblastiach ako online obchod, priemysel 4.0 a internet vecí znamená viac tovaru, viac dopravy a viac logistiky. Tá je a bude aj naďalej kľúčovým faktorom v moderných ekonomikách.“

DT/MM

Foto: Scania, Messe München, ProLogis

E-logistika otvára dvere k efektívnemu biznisu

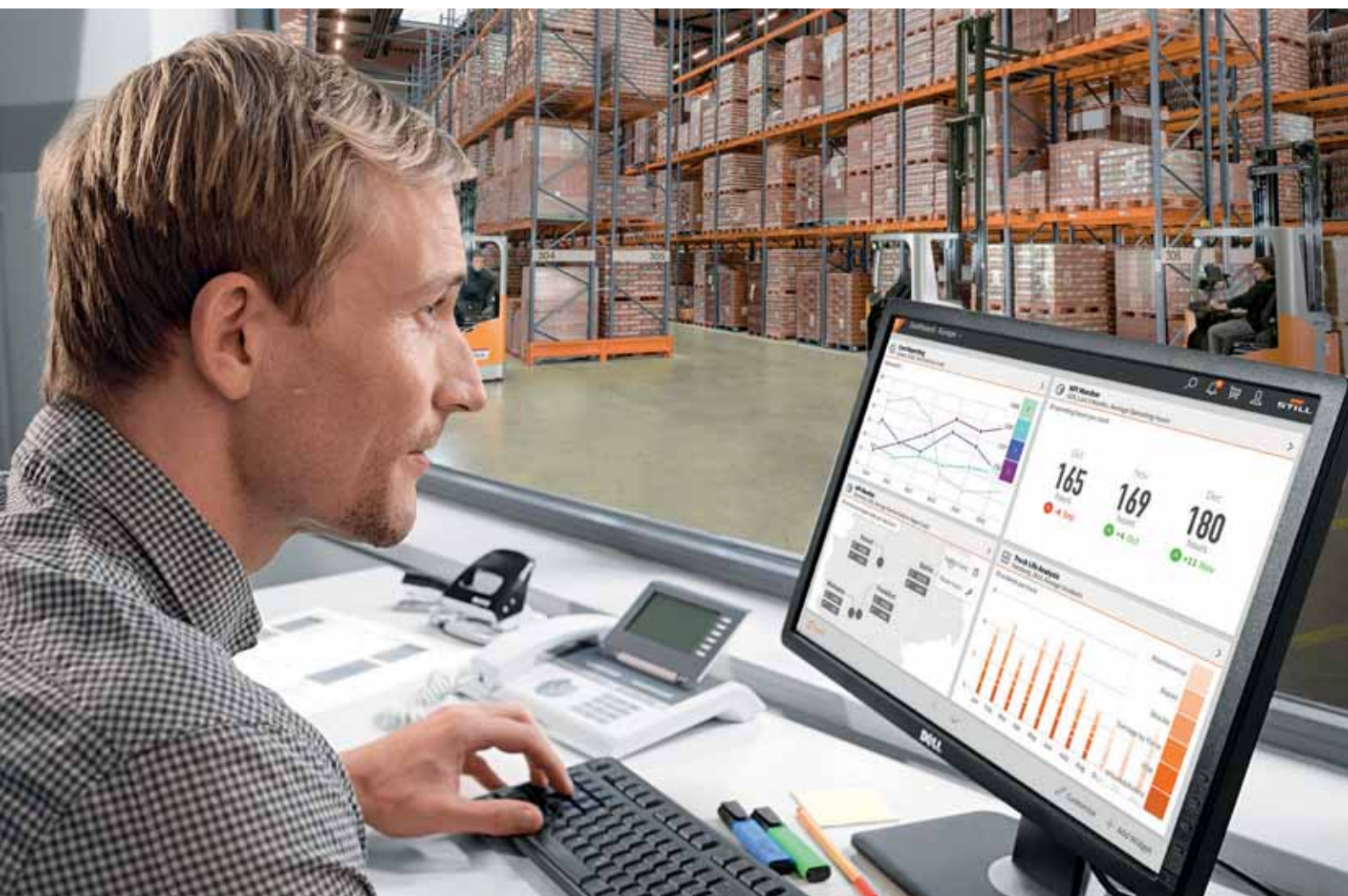
Profesionálnou logistikou sa dá vyhnúť mnohým chybám pri objednávaní a inventarizácii, získať časové, finančné a personálne úspory vo firme. Ak ju spoločnosť aj správne outsourcuje, uvoľní si ruky na core biznis.

Zamysleli ste sa niekedy nad tým, akou cestou a ako dlho putuje, povedzme, obyčajná skrutka či vrták do dielne alebo k firme, ktorá ho potrebuje pri výkone svojej práce? Prípadne pracovné odevy či iné pracovné ochranné pomôcky, ktoré sú v takýchto podnikoch tiež nevyhnutnosťou?

Konečný spotrebiteľ nemá dôvod pátrať, koľko času firma strávi hľadaním a výberom najlepšieho dodávateľa, porovnávaním cien, príjmom, uskladnením a zasa opätovným vyskladňovaním tovaru – namiesto výkonu práce. A k tomu sa pridáva pravidelná, no zdĺhavá inventarizácia, kontrola, spracovanie a úhrada faktúr či večný kolotoč ďalších objednávok. Spotrebiteľ chce svoj výsledok načas a v dohodnutej kvalite. Prestoje, spôsobené zlou logistikou firmy, ju v jeho očiach oberajú o dôveryhodnosť aj dobré renomé, v prípade B2B o zákazky.

Éra e-logistiky

V súčasnej dobe, keď sa všetko odohráva hlavne na internete, nemá pre firmu zmysel miaňať drahocenný čas, ľudský kapitál a finančné prostriedky na nepremyslenú logistiku. Práve e-logistika dokáže firme ušetriť nemalé prostriedky a umožniť kontinualnosť

dodávok, aby neohrozila výkon svojho biznisu. Elektronická logistika dokáže len procesné náklady spojené s obstaraním tovaru sťažiť o 30 percent.

V záujme firmy je eliminovať časové straty z hľadania dodávateľov, správy skladu a papierovania.

Outsourcing týchto činností umožní firme venovať sa nielen core biznisu, ale stiahnuť procesné náklady ešte nižšie – pri našich výpočtoch s celkovou úsporou až 70 %. Vhodné je pritom znížiť počet dodávateľov a zamerať sa na takého, ktorý obsiahne čo najširší sortiment, v kvalite, akú firma potrebuje. Viditeľné je to najmä pri obstarávaní drobných dielov, kde nákupná cena predstavuje len 20 % z hodnoty výrobku, no náklady na obstaranie až 80 %.

Benefity a eliminovanie strát

Nejedna firma bude súhlasiť s tvrdením, že manuálne zadávanie a kontrola objednaných položiek predstavujú výraznú časovú a personálnu stratu. Možnosti e-logistiky tieto straty minimalizujú a zároveň znižujú chybovosť. V čom spočívajú hlavné výhody?

Tou prvou je nepochybne e-procurement, teda elektronické obstarávanie. Predstavuje obstarávanie tovarov využitím elektronickej výmeny dát. Zahŕňa všetky procesy od objednávky po kontrolu faktúr a ponúka výhody všetkým zúčastneným stranám.

Súčasťou dobrej e-logistiky sú totiž možnosti prepojenia systémov dodávateľa a klienta. V praxi to znamená, že v prípade nedostatku napríklad spomínaných pracovných rukavíc, náradia či hoci obyčajných skrutiek si ich klient objedná elektronicke. Urobí to buď cez online katalóg, alebo sofistikovanejšie, a to zoskenovaním čiarového kódu na obale, štítku, boxe s tovarom alebo dokonca na „inteligentnom“ regáli. Informáciu odošle do systému dodávateľa cez rádiové vlny. Dodávateľ pripraví tovar na expedovanie na dohodnuté miesto a čas. Tým sa dosiahne maximálna rýchlosť spracovania zákazky, kontinualnosť dodávok a – vďaka optickému a akustickému potvrdeniu načítania – aj zníženie rizika chyby. Výhod a možností je viac, stačí spomenúť e-inventarizáciu vo firme.

Menej papierovania a účtovania prináša zníženie administratívy. Zrýchľuje sa tok dokumentov, čo šetrí životné prostredie, dodaním tovaru načas sa šetrí aj skladové zásoby. Firma má vždy len presne to, čo potrebuje.

Ľudský prístup

E-logistika má význam len vtedy, ak prináša firemnému klientovi benefity – no nesmie ho

pritom oberať o ľudský, osobný prístup a poradenstvo zo strany dodávateľa. V prípade kvalitného dodávateľa a kvalitnej e-logistiky klient benefituje zo zefektívnenia procesov tým, že si uvoľní ruky na core biznis. Na druhej strane, ušetrený čas môže dodávateľ využiť na poskytnutie kvalitného poradenstva klientovi a logistiky šítej na jeho mieru.

Jozef Ondruška, Würth Slovensko

Obrázky: Still, TGW

Zosieťovaný biznis

Firma môže ešte viac benefitovať, ak jej dodávateľ ponúka popri online nákupe aj servisné aplikácie typu „manažér náhradných dielov“ a podobne. Napojiť systém dodávateľa na systém klientskej firmy možno vďaka podpore všetkých bežných štandardov, rozhraní a formátov. Táto kompatibilita umožňuje firme sledovať zásielky, controlling, riadenie nákladových stredísk, mať variabilné expedičné adresy, vzory objednávok či individuálne katalógy s čiarovými kódmi. V prípade e-faktúry si klient môže odkontrolovať jej správnosť vo vlastnom systéme automatickým porovnaním s cenou a dodacím listom. Navyše, s možnosťou členenia faktúr podľa nákladových stredísk.

SpeedCHAIN Slovakia stavia na pevnom základe

Dvojdňová konferencia sa konala pod heslom „Logistika: ľudia, trendy a procesy“.

Už druhý ročník logistickej konferencie SpeedCHAIN Slovakia sa uskutočnil v júni na Zochovej chate pri Modre. Projekt, ktorý stavia na dvanásťročnej skúsenosti tímu spoločnosti RELIANT v Českej republike, sa aj na Slovensku zameriaval na odborníkov z dopravných, logistických i priemyselných firiem, zástupcov štátnej správy aj akademickej sféry.

Slovenská logistika v európskych súvislostiach

V zaplnenej konferenčnej sále zazneli slová o úspechoch slovenskej logistiky, ktorá dokázala využiť európske príležitosti na vytvorenie perspektívnych odvetví. „Naša ekonomika sa dynamicky rozvíja a my môžeme byť právom sebavedomí,“ povedal Ján Haluška z Inštitútu informatiky a štatistiky SR (Infostat). Na príležitosti spojené s tzv. Novou hodvábnou cestou medzi Čínou a Európou upozornil František Komora, prezident Zväzu logistiky a zasielateľstva SR. Tri sekcie

Ďalšie konferencie SpeedCHAIN budú v novembri 2017 v Prahe a na jar 2018 opäť na Slovensku.

prvého dňa konferencie ponúkli vcelku vyčerpávajúci prehľad hlavných tém súčasnej slovenskej logistiky a jej integrácie v logistickom priestore strednej a východnej Európy. Do programu sa dostala problematika dopytu po kvalitnom vzdelávaní, rýchlejšom rozvoji dopravného-logistickej infraštruktúry, postupnom odbúraní legislatívnych prekážok, ale aj boja s kriminalitou.

Prvý deň konferencie SpeedCHAIN Slovakia završil spoločenský večer – V. I. P. Logistic Rendezvous. Záhrada horského hotela vytvorila príjemnú kulisu aj na odovzdanie ocenení TOP Slovakia.

Automotive a Supply Chain 4.0

Druhý deň konferencie bol zameraný na oblasť automotive v logistike a s ním spojenú tému Supply Chain 4.0. Petr Ungerman akcentoval význam výchovy zamestnancov a systémovej starostlivosti o nich v podniku Škoda Auto, Miloš Mrázek predstavil logistiku dokončených vozidiel v spoločnosti GEFCO a Milan Ludvík systém identifikácie a sledovateľnosti vratných obalov v dodávateľskom reťazci. Miroslav Babka prezentoval víziu nasadenia plne robotických skladových vozíkov v logistických prevádzkach.

SpeedCHAIN Slovakia úspešne nadviazal

na úspech predchádzajúceho premiérového slovenského ročníka, ako aj na dlhú tradíciu konferencií SpeedCHAIN v Prahe. Pozvanie pre všetkých priaznivcov modernej logistiky tak platí už nielen na dvanásť ročník SpeedCHAIN International, ktorý sa bude konať 1. – 2. 11. 2017 v pražskom Břevnovskom kláštore, ale aj na tretí ročník SpeedCHAIN Slovakia na jar roku 2018!

LP

Viac informácií nájdete na adrese www.speedchain.eu.

Mobilita pre firmy bez starostí

Automobilový priemysel prechádza výraznými zmenami. Výrobcovia automobilov reagujú na zmenené podmienky trhu a priority zákazníkov a postupne sa transformujú na poskytovateľov riešení mobility na mieru zákazníka. Jedným z nových trendov u nás je aj operatívny lízing.

Značka ŠKODA patrí k priekopníkom operatívneho lízingu. Na Slovensku ho začala poskytovať od jesene minulého roka pre fyzické osoby pod názvom „**ŠKODA bez starostí**“. Odvtedy ho rozšírila aj na živnostníkov (resp. samostatne zárobkovo činné osoby) a malé firmy (právnické osoby) vrátane neziskových organizácií a ďalších subjektov. Princíp však zostáva rovnaký. Zjednodušene to znamená, že užívateľ zaplatí mesačne rovnakú sumu za prenájom vybraného modelu a potom hradí už len náklady na palivo – o všetko ostatné sa postará lízingová spoločnosť.

Aké sú výhody operatívneho lízingu?

Predovšetkým bezstarostnosť a fakt, že počas operatívneho lízingu stále užívate nové, spoľahlivé auto, ktoré je po celý čas v záruke. Ak sa dokážete odpútať od tradičného myslenia, že kúpou auta nadobúdate určitú značnú a trvalú hodnotu – čomu aj odporuje krivka prirodzeného poklesu zostatkovej hodnoty bežných automobilov – získate mnohé výhody. Auto môžete dostať bez akontácie a v ideálnom prípade bez čakania. Počas dohodnutej doby nájmu platíte pevnú mesačnú sumu, pričom jediným ďalším výdavkom sú náklady za spotrebované palivo a prípadná diaľničná známka. Výhodou je aj výmena auta v krátkom časovom období – najskôr už po dvoch rokoch – v závislosti od dĺžky zmluvy. Po jej skončení sa nemusíte starať o predaj auta, jednoducho si môžete prenajať nové.

Čo pokrýva mesačná platba?

Okrem poplatku za nájom vozidla sú v nej zahrnuté povinné zmluvné poistenie, havarijné

poistenie v najširšom rozsahu vrátane poistenia straty hodnoty pri totálnej škode alebo krádeži vozidla, ako aj servis vozidla počas obdobia nájmu. Súčasťou operatívneho lízingu je aj súprava zimných pneumatík a náklady na ich uskladnenie a výmenu v autorizovanom servise ŠKODA, ako aj služba Doživotná garancia mobility, platná v tuzemsku aj v zahraničí.

Za pevnú a presne stanovenú mesačnú sumu tak užívate vozidlo **v rovnakom rozsahu**, ako keby ste boli jeho vlastníkom. Zároveň presne viete, koľko vás prevádzka auta v danom časovom období bude stáť. Po skončení doby nájmu sa nemusíte starať o predaj jazdeného vozidla a obávať sa s tým spojených finančných rizík. Vďaka pevne stanoveným prevádzkovým nákladom s pravidelnými mesačnými platbami máte presný prehľad o nákladoch na konkrétne vozidlo. Umožnia vám lepšie plánovať a investovať do iných oblastí.

Ďalšou výhodou je, že relatívne krátka doba nájmu vozidla umožňuje flexibilne reagovať na zmeny v osobnej finančnej alebo rodinnej situácii. Napríklad mladí ľudia, ktorí iba začínajú svoju pracovnú dráhu, si po zlepšení zárobkových možností môžu prenajať drahšie auto. Rovnako je operatívny lízing vhodný aj pre staršiu generáciu motoristov, ktorí môžu presne plánovať svoje pravidelné výdavky. Tieto výhody už na Slovensku presvedčili niekoľko stoviek zákazníkov značky ŠKODA.

Novinky služby ŠKODA bez starostí

ŠKODA AUTO Slovensko so svojou sieťou autorizovaných predajcov poskytuje operatívny lízing v spolupráci so spoločnosťou

Volkswagen Finančné služby od septembra 2016. Spočiatku bol obmedzený na vybraný okruh modelov – CITIGO, FABIA, RAPID a OCTAVIA. Po pozitívnych ohlasoch zákazníkov sa od mája tohto roka program ŠKODA bez starostí rozšíril a pokrýva už celú modelovú ponuku vrátane vlajkovej lode ŠKODA SUPERB a SUPERB COMBI a úspešného veľkého SUV ŠKODA KODIAQ. Jedinou výnimkou sú modely OCTAVIA G-TEC a RS.

Svoje nové vozidlo si môžete buď objednať z výroby podľa vlastnej konfigurácie, alebo – ak chcete jazdiť okamžite – vybrať si ho zo skladových zásob siete autorizovaných predajcov ŠKODA na Slovensku. Doba nájmu môže byť 24, 36 alebo 48 mesiacov pri voľiteľnom ročnom počte najazdených kilometrov 10-, 15-, 20-, 25- alebo 30-tisíc. Počty najazdených kilometrov spoločnosť ŠKODA AUTO Slovensko rozšírila na základe reakcií zákazníkov, aby si každý mohol nájsť svoj optimálny užívateľský model a vozidlo zbytočne nepreplácal.

Na všetky vozidlá z programu ŠKODA bez starostí sa vzťahuje asistenčné krytie VWFS Asistent plus. To znamená, že v prípade poistnej udalosti alebo poruchy vozidla, ak je vozidlo nepojazdné, máte nárok na náhradné vozidlo na dobu 10 dní zadarmo.

V mnohých prípadoch je užívanie prenajatého automobilu výhodnejšie ako jeho vlastníctvo. Preto neprekvapuje, že v Európe je táto forma riešenia individuálnej mobility populárna už dlho. Na Slovensku bude iba otázkou času, kedy nastane posun v myslení motoristov, doteraz tradične fixovaných na vlastníctvo automobilu.

RR

Podnikatelia spravujú firemné autá cez operatívny lízing

Efektívny manažment vozidlového parku zaznamenáva rastúci trend a zďaleka nie je doménou len veľkých spoločností.

Pre viacero benefitov využívajú operatívny lízing aj majitelia malých a stredných firiem. Veľkou výhodou sú nielen financie pod kontrolou v podobe stanovených mesačných platieb, ale aj ušetrený čas, náklady a administratíva. „Operatívny lízing v tomto segmente skutočne rastie,“ konštatuje Michal Duška, obchodný riaditeľ spoločnosti Arval Slovakia. „Vozový park malých firiem tvorí do 10 vozidiel, 10 až 50 vozidlami disponujú stredne veľké firmy.“

Využitím operatívneho lízingu (OL) prechádza starostlivosť o vozidlo na spoločnosť, ktorá OL poskytuje, čím umožňuje podnikateľovi a aj vodičom plne sa sústrediť na priority a efektívne využívať čas. Výhodou je aj to, že firma nepotrebuje vstupný kapitál na nákup

vozidiel. Platí totiž za komplexnú službu obsahujúcu financovanie obstarania vozidla a aj starostlivosť o vozidlo – celkový servis od nákupu diaľničných známok či výberu pneumatík cez pravidelné servisné prehliadky vozidiel až po riešenie poistných udalostí a akútnych situácií na ceste. Celú službu operatívneho lízingu si spoločnosť môže uplatniť ako daňový výdavok.

Benefity OL automobilov

Podnikatelia sú zavalení rôznymi povinnosťami. Správa fleetu však nie je maličkosť a je potrebné sa jej venovať. „Najmä v malých firmách nie je priestor na to, mať človeka, ktorý sa stará výhradne o vozový park. Práve tu vie operatívny lízing odbremeniť klienta od množstva úkonov spojených s prevádzkou vozidla,“ pripomína M. Duška.

Mesačnú platbu si záujemcovia vedia nastaviť aj podľa toho, aké služby so správou vozidla práve potrebujú. „Stretávame sa s tým, že podnikatelia si myslia, že operatívny lízing je drahá záležitosť. A pritom sa naša služba za vozidlo nižšej kategórie môže pohybovať už na úrovni 150 eur mesačne,“ vysvetľuje

M. Duška. „Tiež odpadáva potreba automobil vlastníť. To je veľkou výhodou, pretože klient hradí len rozdiel medzi nákupnou a zostatkovou cenou a nemusí platiť amortizáciu. A, samozrejme, po ukončení lízingu vozidlo vráti a za rovnakú splátku si môže zobrať nové vozidlo.“

VN

Auto dnes musí mať aj dobrý infotainment

Čo bolo dakedy sci-fi, dnes je lepšia výbava. Príklad: ovládanie hlasom. Takéto veci si môžete do auta inštalovať aj dodatočne.

Medzi hlavné argumenty pri kúpe automobilu patria už nielen výkon motora, dizajn či interiér, ale aj funkcie ponúkajúce komfort, zábavu a informácie, ako aj všemožné asistenčné systémy. Dávno sú preč časy, keď autorádio a billboardy pri ceste boli jedinými spôsobmi, ako dostať informácie k vodičovi. Žijeme v digitálnom svete; jedným z trendov je neustále vylepšovanie áut komunikačnými technológiami a stály prísun informácií a zábavy k ich posádke cez internet. Na jednej strane, stále sa zlepšuje kvalita displejov, na druhej strane, zdokonaľujú sa možnosti ovládania systémov – vrátane ovládania hlasom a gestami. Z týchto trendov sa nemusia tešiť

len majitelia najnovších či budúcich modelov – bez akýchkoľvek problémov možno dodatočne digitalizovať a vybaviť infotainmentom aj milióny starších áut.

Napovedia aj výstavy

Toto prepojenie áut a IT sveta zdôraznili aj dve významné tohtoročné podujatia. Jedným bol septembrový autosalón IAA vo Frankfurt, ktorého súčasťou bola na stovkách metrov

štvorcových aj sekcia IAA CarMediaWorld. Tá predstavila trendy a novinky od firiem ako Kenwood/JVC, Pioneer, Qualcomm, ACV, Axion či Audio Design. Zúčastnili sa aj ďalší, napríklad Siemens, Sony, IBM či Kaspersky. Témami boli o. i. produkty na príjem digitálneho DAB vysielania, pripojenie k aplikáciám, vyspelá navigácia, indukčné nabíjacie systémy či zábavné riešenia pre cestujúcich na zadných sedadlách. Hlavným partnerom tejto výstavnej sekcie nebol nikto menší ako Facebook.

Druhým špičkovým podujatím bol kongres Mobile World zameraný na spotrebnú elektroniku, najmä smartfónové technológie, ktorý sa ešte vo februári konal v Barcelone. Na ňom zopár automobiliek uviedlo svoje koncepty „áut budúcnosti“, samozrejme, tiež s ťažiskom pozornosti upretým na konektivitu, infotainment a autonómne riadenie. Vynikli tam najmä značky SEAT, Mercedes-Benz, BMW, Peugeot a Ford.

JF

Obrázok: AMP

MSV 2017 v znamení automatizácie

Medzinárodný strojársky veľtrh v Brne predstaví aj najsilnejšieho robota na svete – FANUC M-2000iA/2300.

Tento megarobot si poradí s ťažkým nákladom až 2,3 tony, takže bez problémov zdvihne osobné vozidlo aj so šoférom. Ak ho chcete vidieť v akcii, navštívte výstaviisko

v Brne v termíne od 9. do 13. októbra.

Na najvýznamnejšom priemyselnom veľtrhu v strednej Európe toho však uvidíte ešte oveľa viac. V zaplnených pavilónoch sa predstaví 1 630 vystavovateľov z 29 krajín. Silné zastúpenie budú mať Nemecko, Slovensko, Francúzsko, Taliansko, Rakúsko, Poľsko, ale aj Kórea či Thajsko. Nebude chýbať ani Čína, partnerská krajina minulého ročníka. Tento rok preberá štafetu India. Jej delegácia na vládnej úrovni podporí účasť indických firiem; konajú sa budú česko-indická hospodárska konferencia a firemné workshopy. Firmy tradične predstavujú na MSV svoje novinky. Z najzaujímavejších pre tento ročník spomeňme revolučný modulový obrábací systém

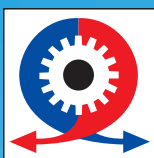
DLFn spoločnosti Newtech alebo firmu KNAP Industrietechnik, ktorá na voľnej ploche C predvedie ukážku ťažkého zdvihu.

Čo obnáša Priemysel 4.0

Kľúčovou témou bude Priemysel 4.0, ktorý v sebe ukrýva automatizáciu, robotizáciu a 3D tlač. Expozícia využitia 3D technológií v priemysle nájdete v pavilóne Z. Zábavnú ukážku automatizácie ponúkne baliaca linka Gaben Packaging Live, ktorá bude mať charitatívny rozmer – zabalí stavebnice SEVA pre deti v materských školách. O trendoch v technológiách či obchode sa dozviete na odborných konferenciách a seminároch. Vo štvrtok 12. októbra sa uskutoční veľtrh pracovných príležitostí Job Fair 2017. Medzinárodný strojársky veľtrh je otvorený od 9.00 do 18.00 hod. (v posledný deň len do 16.00 hod.). Najvýhodnejšiu vstupenku získate cez internet, len za 220 českých korún, na mieste bude o 50 Kč drahšia.

LP

ufi

MSV 2017

59. medzinárodný
strojársky veľtrh

AUTOMATIZACE

8. medzinárodný
veľtrh dopravy
a logistiky

Medzinárodný veľtrh
techniky pre tvorbu
a ochranu životného
prostredia

9.–13. 10. 2017

Výstaviisko Brno www.bvv.cz/msv

Zaregistrujte sa pred svojou návštevou veľtrhu, ušetríte čas a peniaze! www.bvv.cz/msv

PARTNERSKÁ
KRAJINA MSV 2017

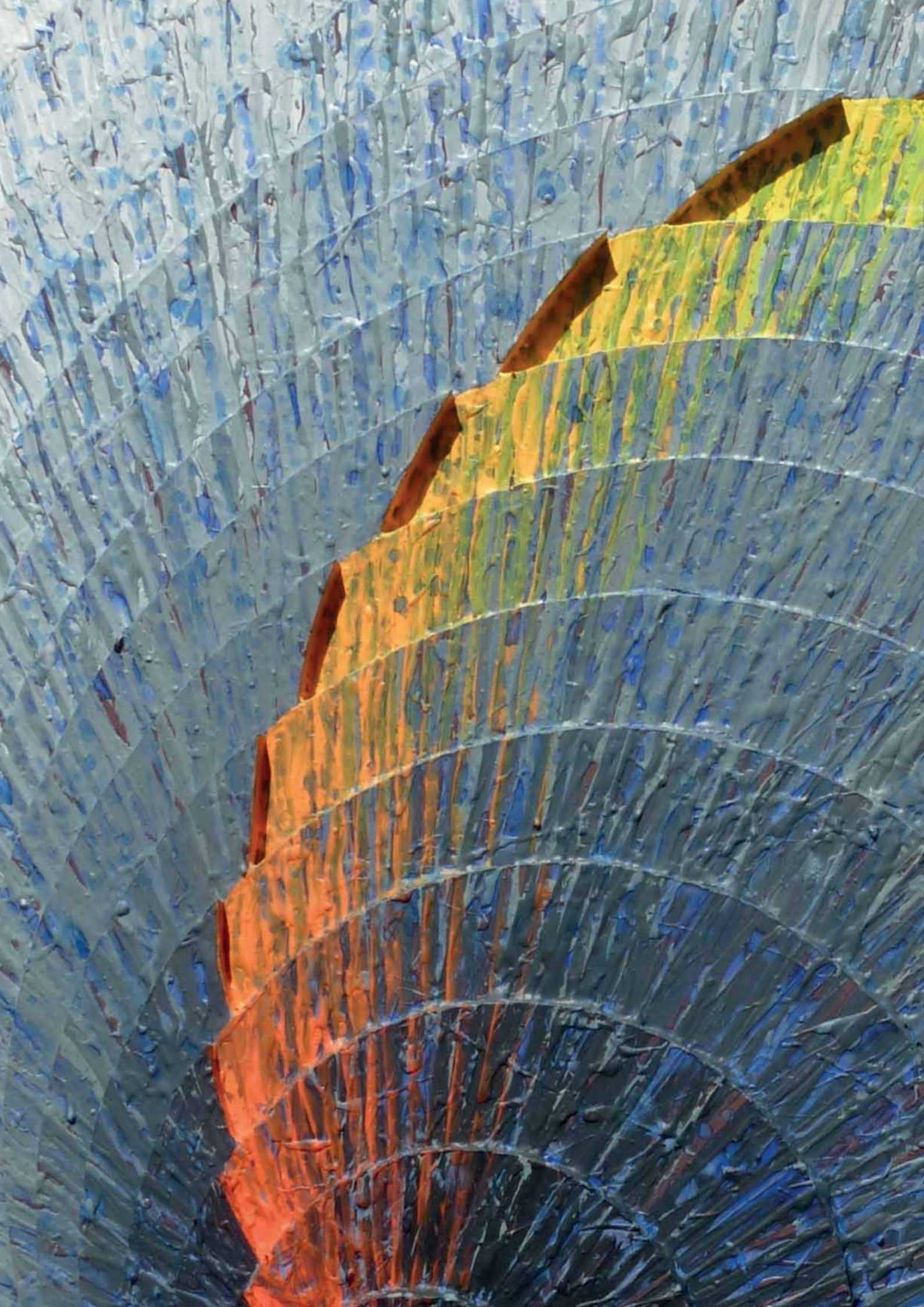
B | R | N | O

C
E
E
C

Central
European
Exhibition
Centre

BVV

Veľtrhy
Brno

Poistite firmu, pretože nikdy neviete...
Škála rizík je široká: ak napríklad
pre výpadok v prevádzke nedodáte
komponenty, môže to byť likvidačné.

Register partnerov verejného
sektora: odhalí, za ktorými firmami
sú politici, a odkryje štruktúru firiem
obchodujúcich so štátom.

Čítajte v článkoch na stranách 62 a 66

Poistite firmu, pretože nikdy neviete...

Poistenie pre podnikateľov nie je krabicový produkt, treba ho vyskladať

Či máte malú firmu alebo podnikáte vo veľkom, súčasný poistný trh vám ponúka pomerne široké možnosti poistnej ochrany.

Kľúčové je poistenie nepodceníť a dať si ho vyskladať na mieru podľa toho, kde vám hrozia zásadné škody alebo dokonca likvidačné výdavky.

Aké má teda podnikateľ v poistení možnosti? Medzi hlavné riziká patria zničenie prevádzkového majetku a zodpovednosť za spôsobenú škodu. Majetok môže podnikateľ

chrániť proti živelným pohromám, ale aj krádeži, vandalizmu či lomu skla.

Široká matica rizík a riešení

Poistenie podnikateľskej nehnuteľnosti je špecifické v tom, že rôzne objekty spadajú do rôznych rizikových skupín. Medzi najmenej rizikové patria administratívne budovy

a kancelárie, naopak, najviac rizikové sú hotely, sklenárstva, ale napríklad aj hračkárstva. Mieru rizikovosti pri poistení majetku ovplyvňujú najmä:

- umiestnenie objektu (extravilán/intravilán alebo vzdialenosť od vodných tokov),
- stavebné vyhotovenie objektu (horľavé/nehorľavé),
- technické a prevádzkové opatrenia vykonané na zabránenie vzniku poistnej udalosti či minimalizáciu rozsahu škody a jej dôsledkov (protipožiarne zabezpečenia, spôsob zabezpečenia a pod.).

Ak sa „nenájdete“ v rizikových skupinách, požiadajte poisťovňu o individuálnu ponuku.

Náklady na poistnú ochranu závisia od:

- rozsahu poisťovaných vecí (poistiť možno súbor vecí, ale aj jednotlivé veci),
- výšky poistnej sumy,
- doby trvania poistenia,
- dojednanej spoluúčasti.

Ak sa v rizikových skupinách nenájdete alebo je nehnuteľnosť niečím špecifická, stále môžete požiadať poisťovňu o vypracovanie

individuálnej ponuky. Tento typ poistenia sa dojednáva so spoluúčasťou. Tá je daná percentom, minimálne však určitou pevnou sumou. Dobrou správou je, že podľa rozsahu poisťovaných vecí vám vie poisťovňa poskytnúť zľavu.

Aj škody spôsobené iným ohrozujú podnikanie

Kľúčovým poistením pre každého podnikateľa je **poistenie zodpovednosti za spôsobenú škodu**. Typický je prípad neočakávaného prerušenia prevádzky – spôsobeného požiarom, záplavou, technickou poruchou či ľudským zavinom – a z neho plynúce nedodanie napríklad tovaru alebo služby včas. Vo výrobnom priemysle môžu takéto situácie viesť aj k miliónovým, pre podnikateľa likvidačným škodám. Príkladmi, keď aj menšie firmy ocenia poistnú ochranu, môžu byť napríklad poškodenie nábytku pri práci u zákazníka alebo znehodnotenie odevu zákazníčky pri farbení vlasov v kaderníctve.

Odlišným druhom je poistenie **profesijnej zodpovednosti**, ktoré si povinne musia uzavrieť profesie ako právnici, audítori a daňoví poradcovia. Pri všetkých poisteniach zodpovednosti za škodu univerzálne platí, že poistné plnenie vždy dostane poškodený ako tretia strana.

Najzásadnejšie poistenia pre podnikateľov

- Poistenie majetku a priemyslu
- Zodpovednosť za spôsobenú škodu
- Zodpovednosť za škodu v medzinárodnej alebo vnútroštátnej preprave
- Profesijná zodpovednosť
- Komplexné poistenie malých podnikateľov
- Poistenie stavby a montáže

Možností, ako zmierniť dopad nepredvídateľných okolností na podnikanie, je dnes už na trhu dostatok. To, čo rozhoduje o tom, či vás

Ak firma pre náhle prerušenie prevádzky nedodá včas napr. komponenty, môže to byť pre ňu likvidačné.

poistenie dostatočne chráni, je zadefinovanie rizík a vyskladanie najvhodnejšieho riešenia. Preto je dobre poradiť sa s odborníkom a dať si poradiť.

**Viera Mamojková,
OVB Allfinanz Slovensko**

Obrázky: Pixabay/Jonny Lindner; Like

Elektronické upomínacie a exekučné konanie

V súvislosti so zavedením povinných dátových schránok pre všetky právnické osoby vstúpili do platnosti nielen pre podnikateľov nové postupy pri vymáhaní nezaplatených faktúr a iných pohľadávok.

Od 1. februára 2017 sa novým zákonom o upomínam konaní zavádza nové elektronické konanie o platobnom rozkaze. Upomínacie konanie je alternatívou pre podanie žaloby a návrhu na vydanie platobného rozkazu v listinnej podobe. Cieľom upomínacieho konania je zrýchliť a zefektívniť súdne konanie o peňažných nárokoch.

Platobný rozkaz – návrh a vydanie

Výsledkom upomínacieho konania je vydanie platobného rozkazu. Súd vydá platobný rozkaz do 10 pracovných dní odo dňa splnenia všetkých zákonom stanovených podmienok. Poplatok za vydanie platobného rozkazu je 50 % zo súdneho poplatku (súdny poplatok je stanovený v sadzbe 6 % z vymáhanej sumy, v upomínam konaní je poplatok polovičný). Po zaplatení súdneho poplatku bude vydaný platobný rozkaz. Ak je žalovaná právnická osoba, ktorá má od 1. 7. 2017 povinne zriadenú elektronickú dátovú schránku, platobný rozkaz bude primárne poslaný do tejto elektronickej schránky.

V doterajšej praxi sa veritelia (podnikatelia) obracali na súd s vedomím, že súdne konanie môže trvať celé mesiace, kým súd vykoná prvé úkony a bude vydaný platobný rozkaz.

V prípade nového inštitútu (nielen) pri vymáhaní nezaplatených faktúr sa čas od podania návrhu do vydania platobného rozkazu skraca na niekoľko pracovných dní. Rýchlosť súdneho procesu má zásadný význam pre reálne uspokojenie veriteľa.

Príklad: ak vám váš bývalý obchodný partner nezaplatil faktúru, môžete podať návrh na začatie upomínacieho konania (žalobu). Návrh sa podáva cez portál verejnej správy <https://obcan.justice.sk/ezaloby>, a to elektronicky prostredníctvom formulára. Návrh musí byť autorizovaný zaručeným elektronickým podpisom. Príslušným súdom na vybavenie je Okresný súd Banská Bystrica. Po podaní návrhu a po zaplatení súdneho poplatku bude vám a vášmu obchodnému partnerovi doručený do elektronickej dátovej schránky (v prípade právnických osôb) platobný rozkaz. Pri vydaní platobného rozkazu súd vychádza zo skutočností, ktoré uviedol žalobca. Dlžník (žalovaný) má právo sa brániť.

Doručenie a odpor

Proti platobnému rozkazu môže podať žalovaný odpor v lehote 15 dní odo dňa doručenia. Pre doručenie sa vyžaduje doručenie do vlastných rúk, resp. prevzatie zásielky v elektronickej dátovej schránke. Pre podanie odporu v prípade obchodnoprávných sporov platí, že žalovaný musí uviesť, či mu boli dlžné faktúry doručené a či dlžné faktúry

ezaloby vyplnením určeného elektronického formulára. Návrh musí byť autorizovaný zaručeným elektronickým podpisom. Elektronické podanie sa týka návrhu spolu so všetkými listinami, inak sa na návrh neprihliada. Ak ste podnikateľom – fyzickou osobou a nezriadili ste si elektronickú dátovú schránku, návrh na exekúciu môžete podať prostredníctvom ktoréhokoľvek exekútora. Súdny poplatok za podanie návrhu na exekúciu je v nezmenenej sume 16,50 EUR.

Súd prideliť veci vydaním poverenia na vykonanie exekúcie rovnomerne jednotlivým exekútorom náhodným výberom, a to v rámci územného obvodu krajského súdu. Ak už proti povinnému je vedená exekúcia (týka sa to len exekúcií pridelených po novom), súd pridelí vec rovnakému exekútorovi. Pridelenie viacerých exekúcií jedného povinného rovnakému exekútorovi je efektívnym riešením a zabezpečuje účelnosť celej exekúcie. Po podaní návrhu na exekúciu má oprávnený prehľad o jednotlivých krokoch a úkonoch exekútora a súdu, ktoré sú mu sprístupnené v schránke podávateľa návrhu. Priebeh

exekúcie sa po novom výrazne zrýchľuje a celý proces sa pre veriteľa sprehľadňuje.

Čas od podania návrhu do vydania platobného rozkazu sa skraca na niekoľko pracovných dní.

Pre prípad vzniku pohľadávky sú pre každý podnikateľský subjekt podstatné rýchlosť a administratívna a finančná náročnosť vymáhania pohľadávky od dlžníka. Nový inštitút upomínacieho konania a nové pravidlá exekúcie majú priniesť žiadané zrýchlenie a celkové zefektívnenie procesu pri vymáhaní pohľadávok. Proces upomínacieho konania a proces elektronických exekúcií sú využiteľné v praxi a prinášajú reálne výsledky.

JUDr. Katarína Bystrická

Právne centrum s. r. o.

Ilustračné obrázky: Pixabay

Cieľom upomínacieho konania je zrýchliť a zefektívniť súdne konanie o peňažných nárokoch.

eviduje v účtovníctve. Navyše, pokiaľ žalobca dlžné faktúry uviedol vo svojom kontrolnom výkaze, tak na odôvodnenie odporu musí žalovaný uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok, a žalovaný musí svoje tvrdenie zároveň v lehote na podanie odporu osvedčiť listinnými dôkazmi. V opačnom prípade bude odpor zamietnutý a platobný rozkaz sa stane právoplatný, a teda exekúčne vymožiteľný.

Zmeny pri exekučnom konaní

Vo vzťahu k exekučnému konaniu došlo od 1. 4. 2017 k zmenám a k niektorým zásadným úpravám Exekučného poriadku. Návrh na exekúciu sa, podobne ako návrh na upomínacie konanie, podáva na Okresný súd Banská Bystrica, a to elektronicky cez portál verejnej správy <https://obcan.justice.sk/>

Má odhaliť, za ktorými firmami sú verejní funkcionári, a odkryť štruktúru firiem, ktoré obchodujú s verejným sektorom; hlavnou ideou je ponechať v týchto vzťahoch iba dôveryhodné firmy.

S účinnosťou od 1. februára 2017 vstúpil do platnosti nový protischránkový zákon, ktorý upravil povinnosť podnikateľov registrovať sa v osobitnom registri partnerov verejného sektora. Účelom zákona má byť odhalenie

Register partnerov verejného sektora

vlastníckej štruktúry obchodných spoločností, ktoré sú prijímateľmi platieb od verejného sektora alebo obchodujú s verejným sektorom.

Register partnerov verejného sektora (ďalej aj „RPVS“ alebo „register“) predstavuje zákonom ustanovený zoznam údajov o partneroch verejného sektora, ktorý obsahuje údaje o:

- a) partneroch verejného sektora,
- b) konečných užívateľov výhod,
- c) oprávnených osobách.

Správcom a prevádzkovateľom RPVS je Ministerstvo spravodlivosti SR. Registrujúci orgán, ktorý vykonáva zápis, je Okresný súd Žilina. Vo vzťahu k údajom zapísaným v registri partnerov verejného sektora platí zásada materiálnej publicity a údaje zapísané v registri sú účinné voči tretím osobám. Z toho dôvodu partner verejného sektora nie je povinný preukazovať, že je v registri zapísaný. Register je sprístupnený na webovom sídle ministerstva <https://rpvs.gov.sk/rpvs/>.

Pri zákazke nad 100 000 eur povinnosť registrácie v RPVS

Partnerom verejného sektora môže byť fyzická alebo právnická osoba, ktorá spĺňa podmienky uvedené v zákone. Povinnosť registrovať sa ako partner verejného sektora má podnikateľ, ktorý má uzatvorenú zmluvu so štátom, s verejnoprávnymi inštitúciami, obcami či vyššími územnými celkami a zároveň z tohto obchodného vzťahu prijíma finančné prostriedky nad 100 000 eur, ak ide o jednorazové plnenie, alebo nad 250 000 eur

**Registruje sa osoba
s kontraktom so štátom
či obcou nad 100 000 €
jednorazovo alebo 250 000
ročne.**

v kalendárnom roku, ak ide o opakujúce sa plnenie. Na účely výpočtu finančných limitov sa berie do úvahy jeden obchodný vzťah; jednotlivé iné obchodné vzťahy na základe viacerých zmlúv sa nesčítavajú. V prípade podnikateľov, ktorí sú na základe zmlúv uzatvorených s verejným sektorom partnermi verejného sektora, ide o povinný zápis do registra. Zákon umožňuje aj dobrovoľný zápis do registra.

Príklad: podnikateľ, ktorý uzatvoril s obcou zmluvu o dielo a odmena za vykonanie diela je 150 000 eur, je partnerom verejného sektora a povinne sa musí registrovať v registri partnerov verejného sektora.

Oprávnená osoba a jej zodpovednosť

Partner verejného sektora sa do registra nemôže zapísať sám. Zápis môže vykonať výlučne tzv. oprávnená osoba. Oprávnenou osobou sú advokát, notár, banka, pobočka zahraničnej banky, audítor, daňový poradca, ktorí majú miesto podnikania alebo miesto sídla na území Slovenskej republiky. Oprávnená osoba musí uzatvoriť s partnerom verejného sektora písomnú dohodu o plnení povinností oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora.

**Zápis môže vykonať len
oprávnená osoba, nie
samotný podnikateľ;
napríklad advokát, audítor
či banka.**

Na oprávnenú osobu sa kladie značná zodpovednosť, pretože oprávnená osoba (napr. advokát), ktorý zaregistrovala partnera verejného sektora, spoluzodpovedá za správnosť údajov, ktoré sú zapísané v registri, a za pravidelnú aktualizáciu údajov v registri. Úloha oprávnenej osoby sa registráciou nekončí, ale ďalej kontroluje správnosť zapísaných údajov a pravidelne v ročných intervaloch zápis v registri aktualizuje. Oprávnená osoba nie je viazaná pokynmi partnera verejného

sektora a pri výkone svojej činnosti musí byť nestranná. Partner verejného sektora môže mať súčasne len jednu oprávnenú osobu, môže ju však kedykoľvek zmeniť.

Konečný užívateľ výhod – povinná položka

Register partnerov verejného sektora je víťanou novinkou v našom právnom poriadku a má za cieľ odhaliť vlastnícke a riadiace štruktúry podnikov, ktoré „obchodujú“ s verejným sektorom. Odhalenie vlastníckej štruktúry sa realizuje prostredníctvom inštitútu konečného užívateľa výhod. Uvedenie konečného užívateľa výhod je jedným zo základných údajov, ktoré sa do registra zapisujú. Identifikuje ho oprávnená osoba podľa pravidiel uvedených v zákone o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.

Konečným užívateľom výhod je fyzická osoba, ktorá je „na konci reťazca spoločností“. Za konečného užívateľa výhod je považovaný spoločník, ktorý je fyzickou osobou a má podiel aspoň 25 % na hlasovacích právach partnera verejného sektora alebo má právo vymenovať štatutárny orgán partnera verejného sektora, alebo iným spôsobom vlastnícky riadi partnera verejného sektora. V prípade, ak žiadna fyzická osoba vlastnícky neriadi partnera verejného sektora, tak sa za konečného užívateľa výhod považuje jej štatutárny orgán (napr. konateľ).

Transparentnejšie prepojenia

Register partnerov verejného sektora nahradza doterajší register konečných užívateľov výhod v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Register má odhaliť, v akých spoločnostiach figurujú verejní funkcionári,

**Konečným užívateľom
výhod je osoba na konci
reťazca spoločností,
disponujúca definovaným
vplyvom.**

má odkryť vlastnícku a riadiacu štruktúru firiem, ktoré obchodujú s verejným sektorom, pričom hlavná idea nového zákona spočíva v tom, aby s verejným sektorom obchodovali len firmy, ktoré dôveryhodne odkrývajú identitu konečného užívateľa výhod. Odkrytím konečných užívateľov výhod má register partnerov verejného sektora možnosť vniesť väčšiu transparentnosť do obchodovania s verejným sektorom.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum s. r. o.
Obrázky: SXC, Pixabay

Firemné úverovanie sa prebudilo

Naša ekonomika je na tom dobre – a firmy viac investujú. Objem podnikateľských úverov je na päťročnom maxime: presiahol 17 miliárd eur.

Vďaka rastu ekonomiky a relatívne stabilnému makroekonomickému prostrediu firmy začali

viac investovať. Podľa údajov Národnej banky Slovenska za posledný rok vzrástol objem poskytnutých podnikateľských úverov najviac za posledných päť rokov. Nefinančné spoločnosti mali od bánk ku koncu apríla požičaných spolu vyše 17 miliárd eur.

Ekonomike sa darí, aj ECB prikladá pod kotol

Nebolo vždy takto dobre. V rokoch 2012 až 2014 eurové úvery poskytnuté slovenským

firmám (nefinančným spoločnostiam) medziročne klesali. Následne od roku 2015 nabehli na rastovú trajektóriu. „Podpisujú sa pod to zlepšujúci sa ekonomický vývoj a taktiež nízke úrokové sadzby z úverových produktov,“ hodnotí analytička Poštovej banky Jana Glasová. Pozitívny vývoj v slovenskej ekonomike a v krajinách hlavných obchodných partnerov podnecuje podľa nej domáci aj zahraničný dopyt, a tým rast výroby a exportu. Firmy sú teda motivované zvyšovať výrobu a kapacity či zavádzať

nové technológie a modernizovať výrobné procesy. Väčšie investície sa potom často nezaobídu bez úveru. Rast objemu úverov navyše podnecujú aj nízke úrokové sadzby.

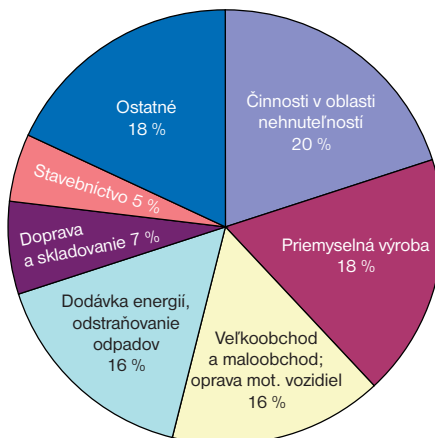
Slovenské firmy majú od bánk požičaných vyše 17 miliárd eur.

K oživeniu prispieva aj politika Európskej centrálnej banky v oblasti dlhodobých úrokových sadzieb. Najviac sa ich snaží znížiť práve v segmente podnikateľských úverov, čo má ohlas; podnikatelia si ich berú viac.

Úvery na prevádzku aj investície

K nárastu objemu poskytnutých úverov približne za posledný rok prispel najmä dopyt po investičných úveroch; ich objem bol v apríli vyše 7,2 miliardy eur. Stabilne je silný záujem aj o prevádzkové financovanie – formou prečerpania účtu či revolvingových úverov. Pre banky sú dôležité obidva segmenty a okrem toho aj ďalší: „Vidíme narastajúci dopyt po obchodnom financovaní, ktoré považujeme za perspektívny segment. Vyžaduje si však individuálny prístup a ponuku flexibilných riešení,“

Ktoré odvetvia čerpali najviac úverov

konštatuje riaditeľ korporátneho bankovníctva Poštovej banky Igor Nemečkáy.

Najviac si požičiavajú developeri a priemysel

Samozrejme, medzi odvetviami sú také, ktoré sú menej investične náročné, iné zasa viac. Najväčší objem peňazí majú z bánk požičané firmy pôsobiace v oblasti nehnuteľností – najmä developeri. Ide až o pätinu z celkového 17-miliardového balíka firemných úverov, teda

o vyše 3,4 miliardy eur. Podobne veľký balík, takmer 3,1 miliardy eur, čerpajú firmy z oblasti priemyselnej výroby.

Úvery potrebujú aj podniky s potrebou vysokého prevádzkového financovania – také, ktoré majú dlhú splatnosť pohľadávok a vysoký objem zásob. Příkladom sú distribútori zdravotníckych potrieb alebo sezónne biznisy, napríklad lyžiarske strediská.

Priestor na rozvoj a rast úverovania

Podnikateľské prostredie je dnes v dobrej kondícii a má priestor na rozvoj. „Predpokladáme, že bude rásť aj dopyt po korporátnych úveroch. V prípade niektorých odvetví, ako je napríklad stavebníctvo, predpokladáme mierne zníženie rastu,“ odhaduje I. Nemečkáy. „Na druhej strane, priemysel typu automotive bude v najbližších rokoch stále prinášať zaujímavý priestor na financovanie,“ dodáva.

Podľa odborníkov bude korporátne bankovníctvo v najbližších rokoch čeliť novým trendom. Z bánk v ňom budú úspešné tie, ktoré dokážu klientom prinášať požadované riešenia.

VN/PB

Obrázok: Pixabay;

údaje v grafe podľa NBS

Hypotéka či stavebné sporenie? Zvažujte riziká

Na otázku, ktorý typ produktu je pre koho výhodnejší, neexistuje univerzálna odpoveď.

Oba produkty – hypotéka aj stavebné sporenie – slúžia na financovanie kúpy nehnuteľností, no rozdiely sa skrývajú v detailoch zmlúv. Podľa odborníkov si pri rozhodovaní treba všimnúť niekoľko kritérií. V prvom rade ide o porovnávanie produktov v cene

– konkrétneho klienta v banke a v stavebnej sporiteľni. Dôležité pritom je všimnúť si nielen úrok, ale celkovú výšku nákladov na úver, ktoré bude klient platiť – RPMN. Ďalej treba brať do úvahy flexibilitu produktu, teda čo ponúka samotný produkt – a zároveň, aké sú podmienky v prípade požiadavky na akékoľvek jeho úpravy, napríklad predčasné splatenie či riešenie neschopnosti ho splácať. Do úvahy treba brať aj administratívnu záťaž, teda množstvo a typ dokumentov potrebných na uzavretie zmluvy.

Ako sa zorientovať na trhu

Možnosťou je aj financovanie nehnuteľnosti kombinovaním hypotekárneho úveru s úverom zo stavebnej sporiteľne, čo umožňuje určitú flexibilitu v riadení vlastných finančných tokov. „Na správne rozhodnutie je však potrebné mať jasnú predstavu o finančných prioritách a poznať komplexnú ponuku trhu,“ upozorňuje generálna tajomníčka Asociácie finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov (AFISP) Darina Huttová. Nesprávne vyhodnotenie možností môže podľa nej skomplikovať budúcu finančnú situáciu

klienta. „Preto je lepšie využiť službu profesionálov, ktorí sú zorientovaní na trhu úverov, teda nepracujú pre jednu finančnú inštitúciu,

Treba si všímať nielen úrok, ale aj RPMN, flexibilitu podmienok či administratívnu záťaž.

ale spolupracujú s viacerými,“ pripomína D. Huttová. Pre menej finančne gramotného klienta je totiž často dosť zložité posúdiť produkty a ich podmienky vo vzťahu k vlastnej situácii.

Kedy refinancovať a ako fixovať úrok

Častou otázkou je, či refinancovať úver za každú cenu. Najmä staršie hypotéky však majú väčšinu úroku už splatenú, keďže sú projektované s anuitným splácaním – na začiatku sa spláca takmer iba úrok a až neskôr istina. Tam je refinancovanie diskutabilné.

Pokiaľ ide o dĺžku fixácie úroku, aj tu sa treba rozhodovať podľa priorít, plánov a finančných možností záujemcu. Pri dlhších fixáciách, najmä teraz, keď sú úroky na minimách, je pravdepodobné, že nové úroky, povedzme, o 5 rokov budú už vyššie. Odborníci radia pripraviť sa na to a časť „usporeného“ úroku si odkladať ako rezervu na pokrytie tohto nákladu.

Výška fixácie by vždy mala korešpondovať s cieľmi záujemcu a jeho presvedčením o budúcom vývoji. Dlhšia, napríklad 5-ročná

fixácia je obvyčajne drahšia ako kratšia, na príklad ročná. Zároveň je vhodné poistiť si schopnosť splácať úver.

VN

Prívelký apetít po úveroch?

Lacné úvery na bývanie výrazne otvorili v posledných rokoch apetít Slovákov po zadlžovaní sa. Až tak, že – ako pripomína generálna tajomníčka AFISP Darina Huttová – niektorí ľudia môžu spadnúť do dlhovej spirály. „Stredná vrstva je na Slovensku naďalej veľmi preuvereňovaná a veľké množstvo občanov balansuje na hranici schopnosti splácať úvery. Pre občanov nie je nezvyčajné čerpanie úverov na úhradu predchádzajúcich úverov. Stále chýba schopnosť tvoriť si vlastné finančné plány,“ upozorňuje. Ľudia podľa nej často ignorujú zjavné riziká a nepoistia sa pred nimi, prípadne sa snažia financovať si dlhodobé ciele „krátkodobými“, a teda drahými peniazmi.

Výška úverov dobieha úspory

Pomer úspor a úverov Slovákov v bankách ešte nikdy nebol taký vyrovnaný. Na desať eur uložených v banke pripadá vyše deväť eur požičaných.

Tempo zadlžovania sa obyvateľov Slovenska rastie. Podľa údajov Národnej banky Slovenska narástli vklady obyvateľov od prijatia eura v roku 2009 o približne polovicu – z 21 na 31 miliárd eur. Objem úverov však rástol výrazne rýchlejšie a v tom istom období sa viac ako zdvojnásobil (graf). Kým v marci 2009 mali Slováci pôžičky za niečo vyše dvanásť miliárd eur, v marci 2017 takmer 29 miliárd. Výsledkom je, že na každých desať vložených eur pripadalo 9,30 eura, ktoré máme požičané. Pri prepočte celkových vkladov v bankách

a úverov to znamená, že každý dospelý obyvateľ Slovenska v priemere dlhuje 6 548 € a má úspory vo výške 7 021 €.

Za týmto vývojom možno vidieť predovšetkým rast ekonomiky. Nezamestnanosť klesá, mzdy rastú, čo sa prejavuje aj vo väčšom optimizme ľudí. Neboja sa brať si pôžičky, keďže predpokladajú, že s ich splácaním nebudú mať problémy.

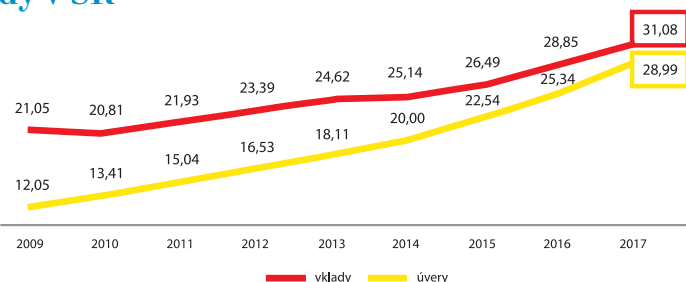
Výsledkom je, že hoci ľudia majú na účtoch

uložených čoraz viac peňazí, ich apetít po úveroch rastie ešte rýchlejšie. Peniaze sú rekordne lacné, čo sa pretavilo do hypotekárneho boomeru a následného rastu cien nehnuteľností. Čoraz viac bytov a domov sa preto kupuje práve s financovaním cez úvery na bývanie. Nie náhodou hypotekárne a iné úvery na nehnuteľnosti tvorili k marcu 2017 až dve tretiny všetkých pôžičiek.

LZ

Úvery a vklady v SR

mld. EUR

Zdroj: NBS/PaBk; posledný údaj je k 31. 3. 2017.

Banky statočne čelia technologickej smršti

Umelá inteligencia, nové platobné systémy, smernica PSD 2, zdieľaná ekonomika, vrtochy mileniálov – banky by sa asi bez toho všetkého zaobišli, ale musia sa prispôsobiť a byť ďalej konkurencieschopné.

Platba za nákup v obchode či za účet v reštaurácii, kúpa cestovného lístka – v súčasnosti zákazníci tieto úkony robia bežne bankovou kartou, ale v blízkej budúcnosti (o pár mesiacov) budú mať možnosť priameho prevodu. Zabezpečí ho niektorá z nebankových platobných spoločností, ktorým to umožní nová smernica Európskej únie s názvom PSD 2. Európski zákonodarcovia sa totiž rozhodli tzv. tretím stranám – novým autorizovaným poskytovateľom platobných služieb – umožniť prístup k účtom klientov bánk.

Rozšírenie spektra platobného styku by nebolo možné bez rýchleho napredovania informačných a komunikačných technológií, ktorého sme svedkami a pozornými divákmi. Banky a celý finančný sektor zaujímajú aj jeho ďalšie línie. Súhrnný pohľad na hlavné trendy poskytla konferencia Money 20/20 Europe, ktorá sa nedávno konala v Kodani s účasťou 4 000 odborníkov z bánk, platobných spoločností a technologických startupov. Hovorilo sa o umelej inteligencii, digitalizácii hlasovej komunikácie, biometrickej autentizácii či platformách pre digitálne bankovníctvo. Tieto a ďalšie trendy prispievajú k tomu, aby sa sektor ešte viac personalizoval, bol flexibilnejší, transparentnejší a pritom aj bezpečnejší.

S technológiami sa to začína, ale nie sú všetko

„Klienti kupujú zákaznickú skúsenosť, nie aplikačné programovacie rozhranie,“ upozornila marketingová agentúra R/GA. Technológia so „smart“ využitím informácií o klientoch a ich zvyklostiach umožňujú nastaviť komunikáciu s nimi tak, aby bola maximálne relevantná. A zároveň podporiť bezprostrednosť a pocit, že banka sa o svojho klienta zaujíma. Treba sa pritom vybrať aj novými cestami.

Cez služby Facebook a Whatsapp prúdi denne 60 miliárd správ – a aj banky by tam mali byť prítomné; vo vhodnej pozícii na to, aby sledovali dianie a zapájali sa do relevantných konverzácií.

Éra vzduchu: keď sa prestaneme dotýkať počítačov

Jasnou správou je, že umelá inteligencia (UI/AI) zohrá pivotnú úlohu pre budúcnosť bankového a platobného sektora. Pedro Bizarro zo spoločnosti Feedzai to zhrnul: „Umelá inteligencia je ako elektrina, nie ako ropa.“

Umelá inteligencia bude prítomná na pozadí komunikácie a procesov tak ako dnes elektrina.

Bude bežať na pozadí a nebudeme ju registrovať.“ Podľa Dannyho Langea, ktorý pracoval v Amazone a Uberi, nám strojové učenie dá garanciu, že výber ponúk dodaný klientovi presne sadne na jeho charakteristiky. Tie sa získajú z predchádzajúcich interakcií. Sú aj ďalšie možnosti; ako pripomenul Mark Barnett z MasterCard, umelá inteligencia podľa určitých znakov môže identifikovať pranie špinavých peňazí cez bankové účty. Účastníci konferencie Money 20/20 sa

zhodli, že súčasnú „éru skla“ – ovládania techniky cez obrazovky smartfónov a PC – čoskoro vystrieda „éra vzduchu“ – hands-free ovládania hlasom či gestami. Hlas by sa mal stať rozhodujúcim faktorom pri online nákupoch bankových služieb tak, že do roku 2020 by mal mať podiel na približne 30 % transakcií. Spotrebiteľia už získavajú skúsenosti s UI a hlasovou komunikáciou v oblasti hudby, videa, domácich spotrebičov a automobilov.

Hlasová technológia bude pritom čoraz inteligentnejšia a schopnejšia reagovať na špecifický kontext a individuálneho používateľa – keď vyhodnotí jeho emocionálny stav. Môžeme tu hovoriť o umelej emocionálnej inteligencii. Už dnes fungujú systémy, ktoré z hlasu zmerajú tzv. emocionálne úsilie telefonujúcej osoby – zjednodušene povedané, ak sa príliš sústreďuje na to, čo hovorí, potom zrejme klame. Takéto systémy používajú napríklad poisťovne pri odhaľovaní poistných podvodov. Zrejme to ešte viac posilní kľúčovú úlohu mobilných služieb v bankovom sektore.

UI premeria klienta pohľadom

Ďalším vzostupným trendom je autentifikačná biometria. Špičkové systémy v tejto oblasti sú dnes založené najmä na snímaní odtlačkov prstov, ale v poradovníku je množstvo ďalších princípov vrátane rozpoznávania tváre

a hlasu a skenovania dúhovky. V platobnom odvetví je dopyt aj po nenápadnejších riešeniach a vytúženým cieľom je identifikácia na základe celkového vzhľadu prítomnej osoby – tzv. „check-out by showing up“.

Zatiaľ zostáva otáznе využitie virtuálnej reality v bankovníctve a panelisti konferencie boli napodiv tiež skeptickí voči úlohe blockchainu v odvetví. Táto technológia je podľa nich pre bankový clearing príliš pomalá a problémom sú aj regulačné predpisy.

Platobné pravidlá a demografia

Smernica o platobných službách PSD 2 nebola na fintech konferencii vítaná s nadšením. Podľa väčšiny účastníkov „priniesla

viac otázok, ako ich zodpovedala“. Za túto pomerne jemnú formuláciu hlasovalo 9 z 10 účastníkov špecializovaného panela. Prečo? Podmienky implementácie PSD 2 totiž nie sú

IT inovácie posilnia u klienta pocit, že banka sa oňho zaujíma.

pre nich dosť jasné. Na jednej strane banky a na druhej fintech spoločnosti majú odlišné názory na otázky, ako je napríklad screen scraping (sťahovanie dát z vizuálnej formy/obrazovky).

Regulačné zmeny formujú prostredie bánk a platobného styku – silnými faktormi však budú aj demografia a návyky mladých klientov. Tie o. i. podporujú posun „od vlastníctva k zážitkom“, a to tiež núti banky po novom postaviť, rozvíjať a ponúkať ich produkty/služby. Je tu doba zdieľanej ekonomiky. Informácia z jedného prieskumu, že 71 % mladých ľudí uprednostňuje návštevu zubára pred návštevou svojej banky, bola asi najviac opakovaným výkonom na fintech konferencii v Kodani.

JF

Spracované s využitím podkladov

Erste Group

Obrázok: Pixabay

Každý potrebuje financie na bývanie

Chýbajú vám financie na renováciu domu či bytu? Úver, ktorý vám schválili, nepokryje všetky náklady? Wüstenrot má finančné riešenie pre každého...

Situácia na trhu sa začína pomaly meniť. Sprisnenými podmienkami poskytovania úverov na bývanie sa má predísť riziku ich nesplácania v ďalších rokoch, keď úroky budú vyššie ako dnes. Začína sa preto viac prihliadať na vlastné prostriedky klienta. Kto ich nemá, je nútený hľadať doplnkové finančné zdroje.

Wüstenrot ponúka riešenie záujemcom, ktorým chýbajú primárne či doplnkové zdroje.

Optimálnym riešením môže byť stavebné sporenie, ktorého význam týmto opätovne rastie. V prípade menších opráv neraz postačí aj samotná nasporená suma (vklady, úroky a pripísaná štátna prémie). Sporením si však môžete zabezpečiť aj výhodnejšie podmienky na čerpanie stavebného úveru na bývanie, ak by ste potrebovali vyššiu sumu, ako ste stihli nasporiť. Nízku úrokovú sadzbu i splátku máte garantované na celú dobu splácania.

Ak stavebné sporenie nemáte a potrebujete získať chýbajúce financie čo najskôr, môžete využiť výhodnú ponuku tzv. okamžitých úverov. Wüstenrot stavebná sporiteľňa poskytuje financie (aj bez sporenia a bez čakania) až do 200 000 eur/osobu, s úrokom už od 1,49 % ročne. Pri vyšších sumách ide spravidla o úvery zaručené nehnuteľnosťou, pri nižších (do 35 000 €, s úrokom od 3,99 % p. a.) postačuje zabezpečenie len ručiteľom, poistením dlžnej sumy alebo vinkuláciou životného poistenia. Z úverových prostriedkov stavebnej sporiteľne je možné financovať všetko, čo je pevnou sú časťou bytu alebo rodinného domu. Celé financovanie bývania je od začiatku transparentné,

s rovnakými podmienkami pre klientov rôzneho veku či príjmu, ktoré nie sú upravované na základe žiadnych individuálnych podmienok. Na finančnom trhu ide o unikátnu výhodu, ktorá klientovi ušetrí do budúcnosti starosti i financie. Je totiž dôležité byť schopný úver splácať nelen dnes, ale dlhodobo. Wüstenrot tak ponúka riešenie všetkým záujemcom, ktorým chýbajú primárne či doplnkové finančné zdroje (napríklad aj k úveru z inej banky), a stále umožňuje získať toľko, koľko potrebujete.

www.wuestenrot.sk,
*6060 (0850 60 60 60)

ŠTÝL

Konstruktivistický kompozičný prístup umelca otvára dimenziu nekonečného priestoru. Ten pôsobí svojím vyžarovaním smerom von z obrazu, pohlcuje racionálne obsahy v silnej dynamickej farebnej rotácii.

V nasledujúcom článku predstavujeme osobnosť a dielo maliara Dušana Sekelu.

Umelec, ktorý akoby chcel vo svojich dielach dosiahnuť optickým vyjadrením „prelomenie“ hraníc obrazu a jeho expandovanie do okolitého priestoru a času. Je to typické najmä v jeho obrazových cykloch o vesmíre.

Maliarsky svet Dušana Sekelu (1955) bol vždy poznačený záujmom o človeka, o jeho poslanie a spôsob jeho komunikácie s iným človekom. Ale aj s prírodou a vesmírom. Zo začiatku skúmal viditeľné javy, svet a život, ktorý prežíval a videl svojimi umeleckými očami, všimol si predovšetkým ľudské vlastnosti, vášne aj neresti. Do svojich obrazov vkladal

zrkadielka ako odraz skutočnosti, ale aj ako symbol určitej reflexie seba samého.

Inšpiračným žriedlom a často frekventovaným atribútom v počiatočnom tvorivom období mu bola ženská postava; cez ňu transformoval do obrazu mystiku života, pocitov, emócií či snov. Skúmajú pohľad umelca si však vyžadoval aj racionálnejšiu myšlienkovú sústredenosť, analytické aj syntetické skúsenosti, ktoré riešil v motive šachovnic. Súčasťou jeho malieb sa stali geometrické čierno-biele zostavy vyjadrujúce posun v čase a priestore, pohyb a jeho pokračovanie.

Aj v tme cítiť farby a dotýkať sa ich

Bohatá obrazotvornosť mladého chlapca sa z detských realistických kresieb filmových a románových hrdinov preniesla do dynamických a farebne vitálnych kompozícií plných emócií a divadelných gest. Tematika divadla, ktorej sa venoval po skončení VŠVU,

predurčila aj Sekelove výskumy farebného svetelného spektra. Začína sa tiež venovať nevidiacim a mentálne postihnutým deťom, ktoré takmer 26 rokov učil „vidieť svetlo a cítiť farbu“ v obraze. „Tu niekde sa zrodil nápad vytvoriť haptický obraz, ktorý by bol viditeľný aj pre nevidiacich. Myšlienka priestorového obrazu umožňuje nevidiacim cítiť povrch obrazu a predstavovať si jeho dej, farbu a obsah,“ povedal nám majster v rozhovore.

Podľa majstra, vedecká realita svojou inšpiratívnosťou konkuruje fantazijným a utopickým svetom.

Odvtedy siaha po „kapa plaste“ – syntetickej hmote umožňujúcej vytvárať trojrozmerné profilové podložky – „reliéfy“ – na aplikáciu farby rozotieraním, stieraním, vrstvením, liaťím, frkaním, drippingom a podobne. V tejto oblasti už mohol bez obmedzení a plnohodnotne umelecky uplatňovať svoje predstavy a inšpirácie vychádzajúce z umenia konkrétnych umelcov a op artu.

Vesmír, jeho premeny a zákonitosti

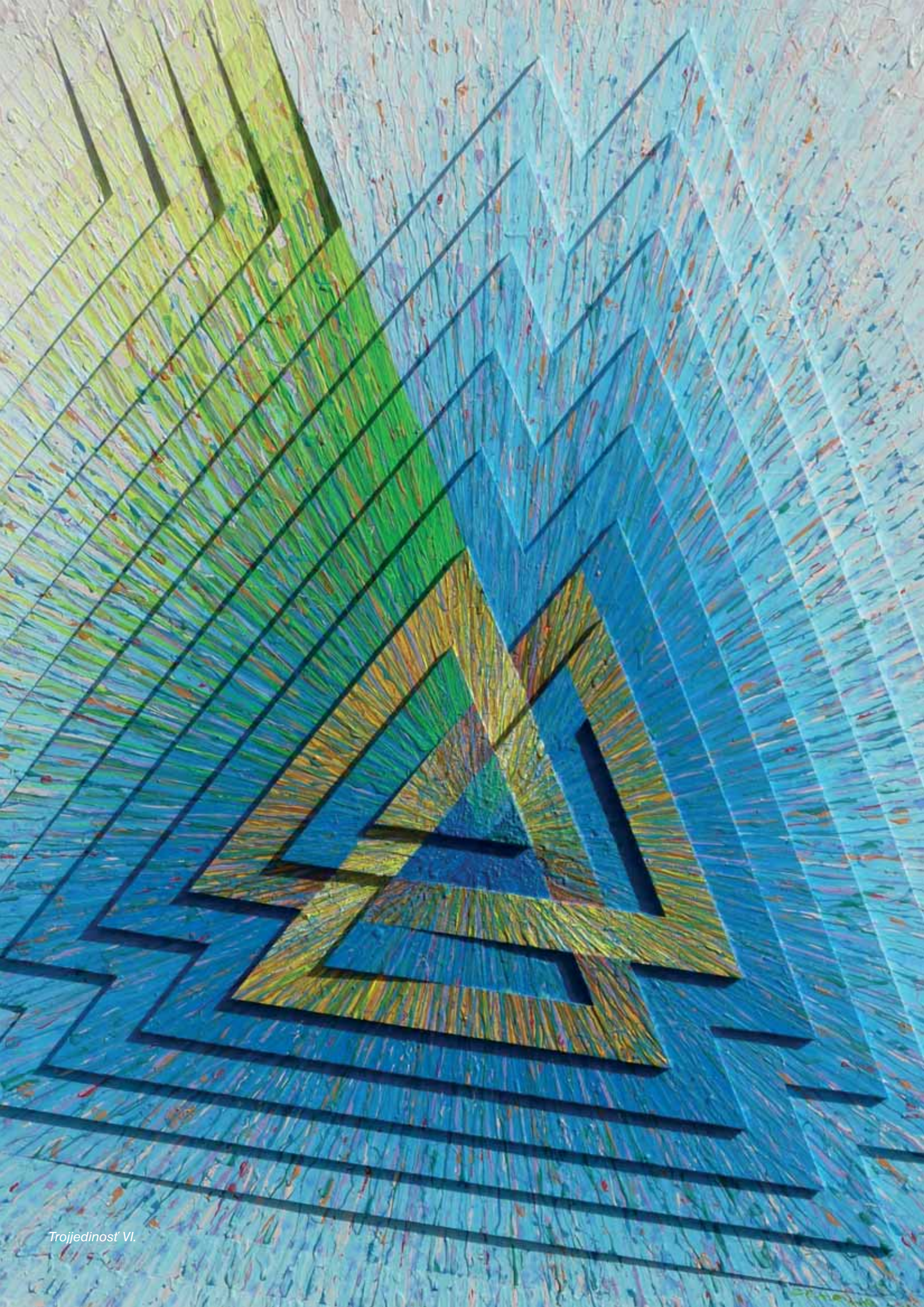
Medzi prvé témy, ktoré vytvoril haptickou technikou kapa plastu, patrili inšpirácie z prírody. Farebne takmer monochromatické kompozície „Oheň“, „Voda“, „Vzduch“, „Zem“, vyjadrujú interaktívny pohyb farebných šrafúr, žriedlo, z ktorého tryská energia, pohyb a svetlo. Podvedomý cieľ, dosiahnuť optickým vyjadrením „prelomenie“ hraníc obrazu a jeho expandovanie do okolitého priestoru a času, sa stupňuje v obrazových cykloch o vesmíre.

Práca s nevidiacimi a mentálne postihnutými deťmi podnietila tvorbu haptických obrazov.

„Vedecké poznatky sú nesmierne podnetné, nie je potrebné hypotetické vymýšľanie. V súčasnosti vzniká veľa fantazijnej a utopistickej literatúry – avšak vedecká realita je sama osebe úžasne inšpiratívna, je v nej veľa tajomného, veľa neprebádaného, iba tušeného...“

Priestorové umenie považujem za umeleckú aj myšlienkovú hru so svojim vedomím a svedomím, rozmyšľam a uvažujem o vesmíre a jeho premenách a zrodená myšlienka

Vesmírne sny a farebné variácie v obrazoch Dušana Sekelu

Hubbleart T

plodí ďalšie myšlienky... Nie to, čo vidím, ale čo cítim, je hodné zachytenia v čase. Vesmírny priestor prináša otázky: Ako sa mení priestor? Ako vzniká gravitácia? Postupne načieram hlbšie do Einsteinovej teórie relativity a vedeckých teórií o vesmíre,“ vysvetľuje umelec.

Geometrická harmónia, trojjedinosť a generácie

Sekelovou základnou myšlienkou je dosiahnuť harmóniu umeleckého diela prostredníctvom redukcie realistických tvarov na základné geometrické prvky: kruh, štvorec, trojuholník. Tvaroslovie jeho obrazov sa skladá z čistých elementárnych výtvarných prvkov, ktoré nenapodobujú ani neabstrahujú prírodu.

„V podstate som chcel nájsť tri základné znaky, ktoré by vytvárali jeden výstižný spoločný znak. Vychádzal som z tvaru osmičky – symbolu nekonečna. Ide však o hlbšiu myšlienku: každý si tu nájde to, čo potrebuje, aj

niečo duchovné. V kompaktnej jednoznačnej podobe prezentujem oblé tvary, aj ostrohranné trojuholníky. Z ich variácií som si vybral najjednoduchšiu formu a umiestňujem ju do abstrahovaného farebného „vesmírneho“ priestoru. Mojou myšlienkovou a umeleckou prioritou je pretavovať verbálne výpovede do vizuálneho sveta výtvarnej formy. Chcem všetky slová a vety odovzdať farbám a tvarom. Zachytiť ich natrvalo svojimi pocitmi, vnemami a emocionálnym ľudským videním.“

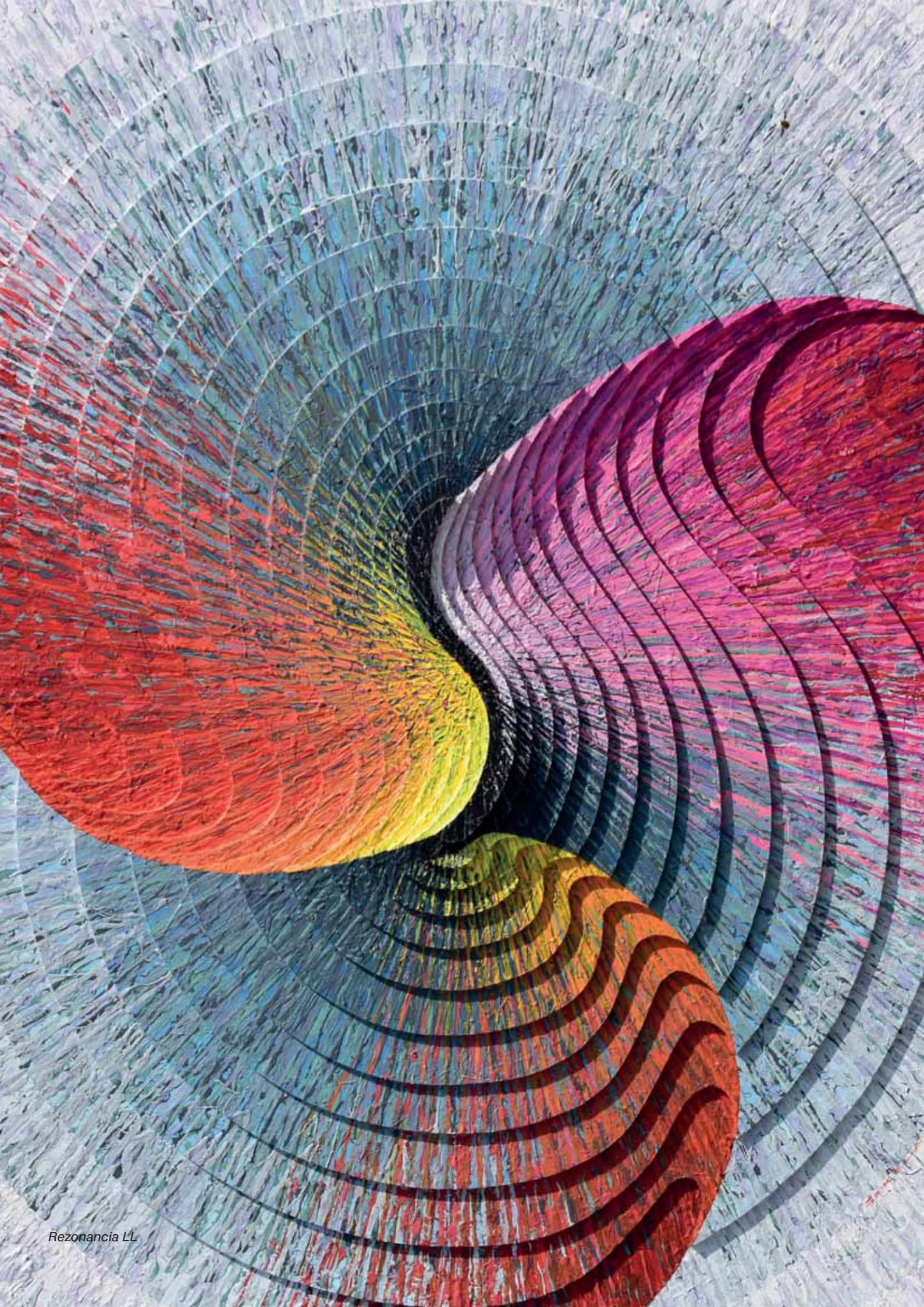
Za cyklom Trojjedinosť prezentujúcim oblé tvary aj ostré hrany je princíp generačných „troch grošov“.

Významné miesto v Sekelovej tvorbe zaujíma cyklus obrazov s názvom Trojjedinosť.

„Robím ho už pomerne dlho. Riešim v ňom genetické prenášanie od seba na dcéru a na vnúčika. Alebo z môjho otca na mňa a na dcéru. Moja dcéra je tiež maliarka; jej vyjadrenie je jemnejšie, lyrickejšie, oveľa poetickéjšie a možno aj expresívnejšie, ako je moja tvorba založená na geometricky usporiadanej kompozícii. No napriek tomu máme o čom spolu hovoriť,“ približuje maliar.

Záujem o vedu, inšpirácia Fullom aj van Goghom

Túžba vyjadriť nové neprebádané rozmery vesmírneho priestoru vedie výtvarníka Sekelu k neustálemu skúmaniu v oblasti poznávania hviezd a vedeckých teórií. Ako maliar vyjadruje tieto pocity, vnemy a názory precíznym konštruktivistickým kompozičným prístupom inšpirovaným aj umením konkrétistov. Vo výslednom vizuálnom riešení tieto geometrické tvary umocňuje op artovou, farebne sústredenou a pravidelne striekanou, maľovanou, plasticky formovanou šrafúrou. Obidva tieto

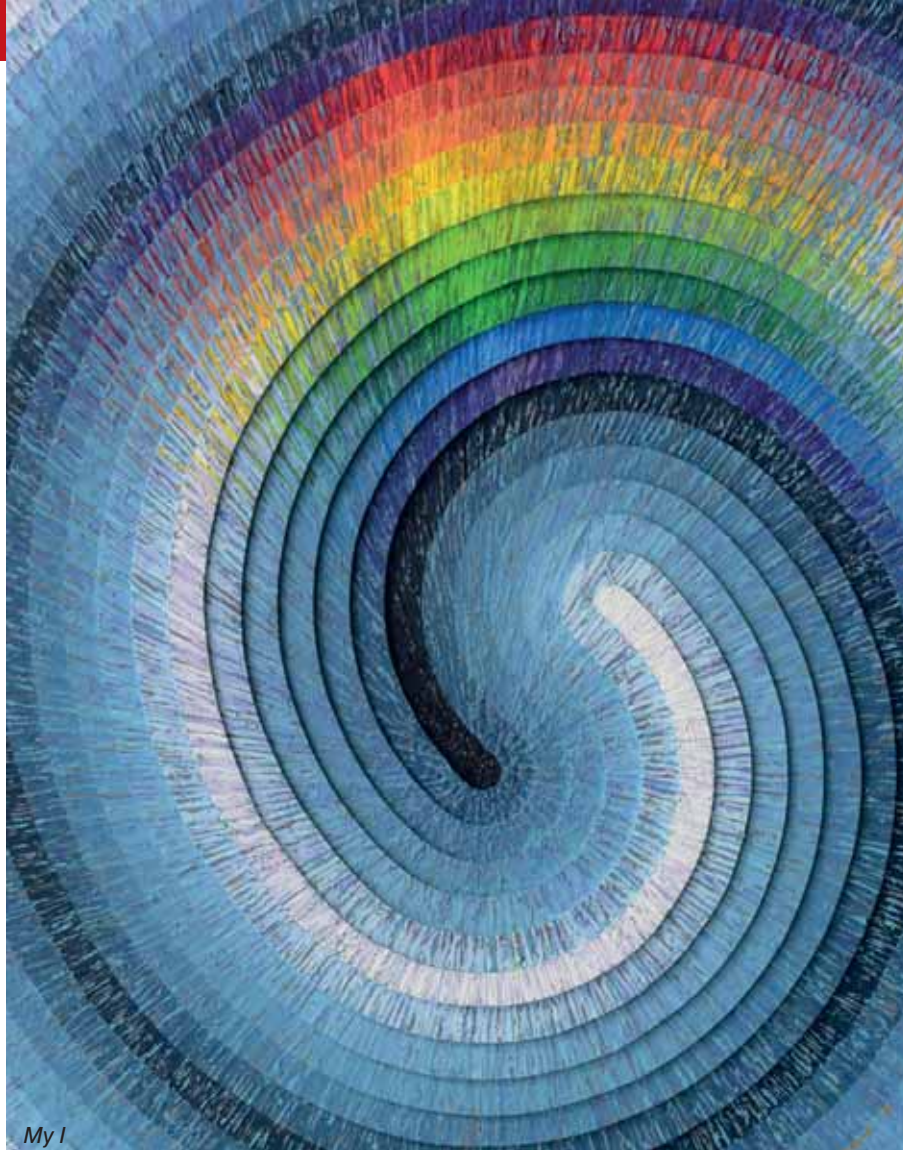

veľa výstav a podporoval ho v tvorbe. Vo Švajčiarsku zrealizoval aj niekoľko arteterapií s deťmi. „Boli tvorivo absolútne úžasné, niektoré výtvary boli fascinujúce,“ spomína.

**Z odkazu minulosti
oslovujú D. Sekelu
senzuálnosť
impresionistov či
farebnosť van Gogha
a Fullu.**

Maliar Sekela uvažuje aj o spôsobe stvárnenia ľudových prvkov v obraze. Zaujala ho ľudová výšivka; jej bohatú tvarovosť a farebnosť zamýšľa aplikovať do svojich haptických kompozícií. „Som presvedčený, že výšivka je symbolom, srdcom ľudového a svojbytného národného povedomia,“ hovorí so zanietanim o svojich nových inšpiráciách.

Mária Kovalčíková

Myl

spôsoby – haptický aj farebný – otvárajú dimenziu nekonečného priestoru. Ten pôsobí svojím vyžarovaním smerom von z obrazu, pohlcuje racionálne obsahy v silnej dynamickej farebnej rotácii, aby ich vyabstrahoval do absolútne čistých farebných zostáv, ktoré pôvodne, pri vzniku myšlienky, predstavovali konkrétny dej.

Niektoré podnety čerpá aj z umeleckých diel minulosti, zo živelnéj farebnosti Vincenta van Gogha, z impresionistických obrazov so silným senzuálnym videním, ale aj z diel slovenského moderného umenia zakladateľskej generácie, napríklad z farbišného diela Ľudovíta Fullu.

Prechádzky v Petržalke a detská arteterapia

Dušan Sekela žije v prostredí mesta, obklopený zeleňou bratislavskej Petržalky. Jeho ateliér obsadil jednu z izieb jeho bytu; tu uvažuje o svojich umeleckých cieľoch a všetkom, čo prináša život. Často sa prejde aj popri dunajskom ramene a rozjíma nad vesmírom; potom pozoruje hviezdy a späťne ich nachádza aj všade okolo seba – v rodine, medzi priateľmi, v spoločnosti umelcov.

Maliar spolupracoval vo Švajčiarsku so Simonom Bertherom, ktorý mu tam zorganizoval

A čo

Pohybový aparát, kondícia a kolagén

O kĺboch a kostiach ani nevieme, pokým nezačnú bolieť. Málo si uvedomujeme, že pohybovému aparátu musíme dať kvalitnú starostlivosť dávno predtým, ako pocítíme príznaky poškodenia.

Starnutie – a nehovoríme tu len o dôchodcoch – spôsobuje v organizme zmeny, medzi ktoré patria aj bolesti pohybového aparátu. Aby človek netrpel jeho bolestivými degeneratívnymi ochoreniami, ako sú osteoporóza,

osteoartróza či osteopénia, mal by dodržiavať zdravú životosprávu – aktívne sa „hýbať“ už od mladého veku a o. i. nezanedbávať príjem kolagénu. Ten tvorí spojivé tkanivá pohybového aparátu, je však dôležitý aj pre pokožku a nervový systém.

Náš organizmus podlieha času

Pohybový aparát je komplexný systém v ľudskom organizme, ktorý zabezpečuje pohyb tela. Tento systém tvoria kostra a kosti, ale aj kĺby, ktoré umožňujú jednotlivým kostiam a končatinám flexibilný pohyb, a tiež svalstvo, ktoré kosť obaľuje a poskytuje mu podporu, oporu a silu.

S vekom pribúdajú zdravotné komplikácie, ktoré súvisia s pohybovým aparátom. Starnú kosti, kĺby, svaly i väzivá. Stráca sa svalová hmota. Klesá výkonnosť a oslabuje sa

funkcia týchto častí tela. Zmeny neobchádzajú ani chrbticu – mení sa a stráca výkonnosť, častejšie prichádza jej bolesť.

Prečo kolagén nevyhnutne potrebujeme

Kolagén je základná stavebná bielkovina v telách ľudí a iných živočíchov, ktorá tvorí spojivé tkanivá pohybového aparátu. Táto

Problémy s pohybovým aparátom pribúdajú s vekom; starnú kosti, kĺby, svaly i väzivá.

bielkovina tvorená tromi proteínovými vláknami (trojšpirálou) sa skladá približne z 20

druhov aminokyselín. Je základnou bielkovinou všetkých spojivových tkanív a predstavuje asi 25 % všetkej bielkovinovej hmoty v tele človeka. Tvori 30 % celkovej hmoty ľudských bielkovín a až 75 % tkaniva pokožky. Jeho najdôležitejšou funkciou je, že je stavebnou látkou šliach, väziva, kostí a pokožky. Málokto napríklad tiež vie, že kolagén je dôležitý aj pre

Kolagén je základná stavebná bielkovina v tele, ktorá tvorí spojivé tkanivá.

homeostázu, najmä pre činnosť krvných doštičiek pri zrážaní krvi a zastavení krvácania. Ak má človek v tele dostatok kolagénu, pleť a tkanivá sú dokonale mladé a pružné. Pomáha zlepšiť stav pokožky, zdravie vlasov či nechťov, predchádzať bolesti kĺbov a dokonca môže zmenšiť výskyt a prejavy celulitídy.

Kto sú nepriatelia kolagénu

Tvorbu kolagénu v našom tele ovplyvňuje viacero faktorov. Niektoré vie ovplyvniť každý z nás, iné sú prirodzené a nedajú sa obmedziť a zmeniť. Produkcia kolagénu klesá prirodzene s rastúcim vekom. Od 25. roku života sa obsah kolagénu v pokožke znižuje každoročne o 1,5 %, po 40. roku sa netvorí už vôbec. Priamy negatívny a deštruktívny charakter aj na už existujúci kolagén v organizme má fajčenie – a nezáleží na tom, či máte 20 alebo 60 rokov. Fajčenie spôsobuje nielen utlmenie produkcie nového kolagénu,

ale priamo vplýva na degeneráciu pokožky a, samozrejme, aj iných vnútorných orgánov a systémov.

Tie najmä v staršom veku pomáhajú zvládať bežné činnosti pre každodenné fungovanie.

Pohyb náš každodenný pre mladších aj starších

Je faktom, že najdlhšie sú mobilní tí seniori, ktorí po celý život aktívne športovali alebo pravidelne vykonávali pohybovú aktivitu. Môže ísť o beh, turistiku, cyklistiku, cvičenie v posilňovni či pilates a podobne. Aj víkendová práca v záhrade je aktívny pohyb. Pohybovú aktivitu však treba vykonávať aspoň 3- až 4-krát do týždňa a jej súčasťou by mali byť silové cvičenia (aj ako prevencia osteoporózy), cvičenie vytrvalostného charakteru (pre zdravé srdce) a koordináčne cvičenia.

Produkcia kolagénu v pokožke s vekom klesá; od 25. roku sa znižuje, po štyridsiatke ustáva.

Telo sa odvdáči zdravím a dobrou kondíciou. Pohyb a správny životný štýl sú základnými predpokladmi pre zdravú chrbticu a kĺby až do vysokého veku.

VN

Obrázky: Pixabay

Kolagén proti osteoartróze

Osteoartróza postihuje až 15 % ľudí. Môže sa prejavíť už v strednom veku človeka, s vyšším vekom sa jej výskyt progresívne zvyšuje. Postihuje najmä drobné kĺby rúk, váhonosné kĺby (kolená, bedrové kĺby) a chrbticu. Ide o ochorenie nielen chrupavky, ale celého kĺbu – postihuje kosti, meniskus, ligamen-

tá, kĺbové puzdro a svaly. V populácii nad 65 rokov sa ochorenie röntgenologicky preukáže až u 50 % osôb, po 75. roku ho má prakticky každý. Preto myslíte aj vy na prevenciu. Akú?

Udržiavajte si optimálnu hmotnosť

a pravidelne sa hýbte. Vyhybajte sa úrazom a ak sa nejaký pritrafí, dbajte na doliečenie a rehabilitáciu. Vyhybajte sa aj jednostrannej záťaži a používajte kvalitnú obuv. Súčasťou prevencie je aj správna životospráva. Jedzte ryby pre vysoký obsah omega-3 nenasýtených mastných kyselín a vitamínu D. Vhodné je dopĺňanie kolagénu z potravín ako kapusta, červené ovocie a zelenina, fazuľa, mrkva, ľanové semienka, vlašské orechy a olivy. Na trhu sú dostupné aj výživové doplnky s obsahom kolagénu, napríklad Maxivita Exclusive Kolagén Forte+, ktorý ponúka kombináciu aktívnych látok vrátane veľmi účinného extraktu z kadidlovníka Boswellia serrata.

VN

Pomocník proti alergickej nádche

Peľová alergická nádcha vie poriadne potrápiť každého pacienta a zneprijemniť mu

život. Kýchanie, vodnatá nádcha, upchaný nos, svrbenie a slzenie očí – to sú jej dôverne známe prejavy. Týmto neduhom trpí u nás až 40 % detí a 30 % dospeléj populácie. Na pomoc prichádza aj inovatívny výživový doplnok Rinimun 500 s účinnou látkou s obchodným názvom EpiCor. Ide o imunomodulátor tvorený zmesou makroživín s obsahom proteínov, vláknin, betaglukánov, mastných kyselín, aminokyselín a antioxidantov, ako aj mikronutrientov – najmä vitamínov skupiny B – a minerálov. Okrem toho obsahuje dobre vstrebateľnú formu zinku.

JF

Obyvateľov EÚ ohrozujú epidémie

Stále nezvládnutými hrozbami sú HIV, tuberkulóza a hepatitída C.

Poslanci Európskeho parlamentu žiadajú účinnejšie kroky proti najnebezpečnejším nákazlivým chorobám. Podľa júlového uznesenia sú takými krokmi bezplatné testy na HIV, riešenie antimikrobiálnej rezistencie a koordinovaný prístup k boju proti vírusovej hepatitíde. Europoslanci vyzvali Európsku komisiu a členské štáty na zavedenie celoúniových harmonizovaných programov dohľadu nad infekciami. Ich cieľom má byť včasné odhaľovanie ohnisk nákazy hepatitídou, tuberkulózou a HIV, vyhodnocovanie trendov ich výskytu a odhady následkov. V reálnom čase by sa mala sledovať postupnosť diagnózy, liečby a starostlivosti. Pokiaľ ide o HIV, podľa poslancov treba jednak uľahčiť prístup pacientov k inovatívnym

liečebným metódam a tiež zintenzívniť boj proti ich stigmatizácii. Parlament vyzval členské štáty, aby nespôplatovali testy na HIV – v záujme rýchleho odhalenia. Tuberkulóza je najčastejšou príčinou úmrtia osôb s HIV a v globalizovanom svete s veľkou mobilitou obyvateľstva sa stala vážnou cezhraničnou hrozbou, konštatovalo uznesenie. Celosvetovo sa počet ľudí s touto chorobou v roku 2014 zvýšil už tretí rok po sebe.

Zákerná hepatitída a A-rezistencia

EP zdôraznil význam boja proti rastúcej antimikrobiálnej rezistencii a vyzval lídrov EÚ na spoločný postup pri zavádzaní preventívnych opatrení. Ďalšou hrozbou je hepatitída typu C. Viac ako 90 % pacientov nemá po nakazení touto chorobou žiadne príznaky a v členských štátoch neexistuje žiaden jednotný protokol pre skrining, konštatovalo uznesenie. Preto dostupné údaje o postihnutých osobách

môžu byť podhodnotené. To by sa malo podľa europoslancov zmeniť pomocou plánu na štandardizáciu skriningových, testovacích a liečebných protokolov. Cieľ: odstránenie hepatitídy typu C v EÚ do roku 2030.

Čo hovoria medicínske štatistiky

V roku 2015 nahlásilo 31 krajín Európskeho hospodárskeho priestoru (EÚ plus Island, Lichtenštajnsko a Nórsko) takmer 30 000 novodiagnostikovaných prípadov infekcie vírusom HIV. Na multirezistentnú tuberkulózu (MDR-TB) ochorelo približne 120 000 ľudí. Podľa Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) jeden zo siedmich ľudí s HIV nepozná svoj sérologický stav, pričom odhadovaný priemerný čas od nakazenia po diagnózu sú štyri roky. A čo rezistencia voči liekom? Podľa ECDC s ňou bude do roku 2050 spojených 10 miliónov úmrtí. Z toho bude približne štvrtina spôsobená rezistentnými kmeňmi tuberkulózy. **SM**

Správna starostlivosť o nohy

Po väčšinu roka ich nevidno, schovávajú sa v topánkach. To však nie je dôvod, aby sa starostlivosť o ne zanedbávala.

Ak si chcete nohy a chodidlá udržať v zdravom stave, stačí im venovať denne len pár minút. Mali by stále byť jemné a na dotyk hladké. Čiže žiadna zhrubnutá koža a suché, popraskané päty. Do takto zničenej pokožky s prasklinami sa ľahšie dostane bakteriálna infekcia alebo plesne. Obzvlášť pacienti, trpiaci cukrovkou, by sa mali takto „zničených“ nôh a chodidiel vyvarovať. U nich sa totiž koža hojí pomalšie, je oveľa vyššie riziko vzniku infekcie a aj jej ťažší priebeh. Pri zanedbaní starostlivosti sa u nich môžu objaviť zdravotné komplikácie, ktoré môžu vyústiť napríklad do tzv. diabetickej nohy. Tá je definovaná ako vred, infekcia a/alebo deštrukcia hlbokých tkanív nižšie od členka,

ktorá je spojená s neurologickými abnormalitami. Typické pre ňu je to, že akékoľvek, naoko aj banálne poranenie na nohe diabetika môže dospieť až k amputácii dolnej končatiny.

Mastiť, masť, masť – s ureou!

Ak sú chodidlá už v takom stave, že derú ponožky, odporúča sa navštíviť pedikéra, ktorý nohy a chodidlá odborne ošetrí a poradí, ako sa o ne správne starať. Dôležitá je však pravidelná domáca starostlivosť. Tá spočíva v systematickom natieraní pokožky nôh aj chodidiel, ideálne ráno aj večer. Pretože len každodenné masťovanie prinesie potrebnú jemnosť, hebkosť a hydratovanosť. Výborné sú na tento účel prípravky s obsahom urey. Je to prírodná látka, ktorá sa nachádza v zdravej rohovinovej vrstve pokožky v koncentrácii približne 1 %, často sa však stáva, že jej obsah je znížený. Zúčastňuje sa

na tvorbe a stabilizácii pH kože, má protisvrbivý účinok a výrazne hydratačné a zmäčujúce vlastnosti, preto sa často pridáva do

V záujme zdravia by manažéri nemali zabúdať na nohy, najmä ak sú diabetici...

rôznych kozmetických a dermatologických produktov. V rámci domácej starostlivosti sme v lekární objavili masť Ureagama od spoločnosti Wörwag Pharma, ktorá obsahuje 10 % urey, je bez parfumov a konzervačných látok.

VN

Cestovanie s istotou poistenia

Cestovné poistenie dáva istotu, že komplikácie na služobných či dovolenkových cestách neprinesú dieru v rozpočte.

Cestovné poistenie je v prvom rade poistením liečebných nákladov. Teda nákladov na kompletnú zdravotnú starostlivosť v prípade, že sa stane úraz alebo človek náhle ochorie. Vráťane prepravy do zdravotníckeho zariadenia či už vozidlom zdravotnej služby, alebo vrtuľníkom, všetkých vydaných a použitých liečiv a zdravotníckeho materiálu pri ošetrovaní, aj prípadnej operácii. Takisto je tu zahrnutý aj prevoz postihnuteľného späť do vlasti. K základu je možné pripoistiť batožinu, úraz, rizikové športy, rizikové pracovné činnosti na služobných cestách, zásah horskej služby a dokonca aj domáceho miláčika.

Zodpovednosť za škodu a motorové vozidlo

Pripoistenie asistenčných služieb pre motorové vozidlo vám v prípade poruchy alebo nehody pokryje odtiahnutie, opravu aj úschovu vozidla, dokonca aj ubytovanie posádky počas opravy či zapožičanie náhradného vozidla.

Nezabudnite na pripoistenie zodpovednosti za škody – aj v prípade, že ju máte poistenú v rámci poistenia svojho bývania. Všetci totiž zodpovedáme za spôsobené škody v plnej výške. A pre stabilitu rodinného rozpočtu je lepšie mať zodpovednosť za škody poistenú na čo najvyšší limit hoci aj kombináciou viacerých poistných zmlúv.

Ako je to s terorizmom

Terorizmus je pri poistení štandardnou výlukou. No pri cestovnom poistení je vo väčšine poisťovní súčasťou krytia – za podmienky, že nejde o cestu do štátov, ktoré ministerstvo zahraničných vecí na svojej stránke vzhľadom na reálnu hrozbu teroristických útokov označilo za rizikové a neodporúča do nich cestovať. Avšak ak sa klient stane obeťou teroristického útoku na území, ktoré v čase útoku nebolo považované za rizikové, poisťovňa všetky jeho nároky preplatí až do výšky limitu dojednaného v poistnej zmluve.

Poistite sa proti všetkým rizikám

Správne cestovné poistenie je to, ktoré nám v prípade poistnej udalosti kompletne finančne vykryje všetky náklady na zdravotnú starostlivosť, ako aj škody, ktoré nám v zahraničí môžu nastať na našom majetku. A v neposlednom rade vykryje aj všetky prípadné škody, ktoré by sme mohli svojou

neopatrnosťou spôsobiť my alebo naši blízki niekomu cudziemu.

Preto je dôležité vybrať si poistenie aj pripoistenia s čo najvyšším, najlepšie neobmedzeným limitom krytia. Pozerať pri tomto druhu poistenia na cenu nie je až také dôležité. Cena aj toho najsilnejšieho poistenia je vždy len zlomkom z nákladov na cestu.

V prvom rade ide o liečebné náklady – kompletnú zdravotnú starostlivosť.

Už pred odchodom na zahraničnú cestu myslíte aj na to, čo bude po návrate z nej. Pokiaľ by prípadný úraz pre vás znamenal dlhodobú práceschopnosť či nebudaj invaliditu, kto bude za vás platiť všetky mesačné platby za vaše bývanie, lízing, hypotéku? Myslíte na to, že ak nemáte uzatvorené správne životné poistenie, môže vaša rodina dokonca prísť o bývanie. Pre výber správneho poistenia šitého na mieru odporúčame poradiť sa s odborníkom.

Pavol Michalec
UNIVERSAL makléřský dom, a. s.
 Foto: AMP/Volvo

Spoločenské hry spríjemnia rodinnú atmosféru

Najkrajšie momenty pre členov rodiny sú tie, keď sú pohromade a venujú sa spoločnej aktivite. Počas jesenných večerov môžu byť takými aktivitami spoločenské hry, ako napríklad tá, čo sa aj volá Activity. Dnes je to jedna z najobľúbenejších hier svojho druhu v Európe a na Slovensku má tiež veľa priaznivcov. Ak chcete s deťmi zažiť skutočnú zábavu a veľa smiechu, je pre vás ako stvorená.

Hra spočíva v tom, že v jej priebehu treba vysvetliť predpísané pojmy buď pomocou pantomimy, alebo kreslenia či slovného opisu – podľa toho, aký pokyn nájdete na vytiahnutej karte. Stihnúť za jednu minútu vysvetliť svojmu tímu napríklad pojem chladíč tak, aby ho uhádli, môže dať zabráť, ale všetci si pocvičíte predstavivosť a vynaliezavosť. Hru dodáva na trh firma Piatnik.

JF

Kozmetika aj na cesty

Často cestujete? Potom viete, že zbalíť sa na cestu nie je vždy celkom jednoduché; vyberáte starostlivo, čo naozaj potrebujete a čo nie. Ale kamkoľvek sa chystáte, stavte na kvalitný dezodorant. Budete sa cítiť sviežo a komfortne počas cesty aj stretnutí, ktoré vás čakajú.

Pri výbere kozmetiky sledujte jej zloženie; radšej by nemala obsahovať také kontroverzné látky, ako sú parabény alebo aluminiové soli. Dezodoranty od CD kozmetiky však vašu pokožku nezafažia a nájdete ich aj v praktickej forme rozprašovača, ktorý je navyše šetrný k životnému prostrediu. Napríklad vône pomarančového kvetu alebo citróna sú tie pravé na to, aby vám spríjemnili aj náročný deň.

VN

Čo na gril a ako to usporiadať?

Ak sa vydari počasie, jesenné dni stále lákajú k vareniu na čerstvom vzduchu. Pri grilovaní sa zídu rôzne praktické pomôcky, ktoré vám uľahčia a urýchlia manipuláciu počas grilovania a tiež následné čistenie.

Ak je váš gril trochu väčší a okrúhle tácky akosi príliš zaberajú zbytočne veľa miesta, môžete namiesto nich použiť obdĺžnikové grilovacie tácky FINO. Vďaka praktickému tvaru ich môžete na gril položiť vedľa seba viac a vytvoriť tak veľkú grilovaciu plochu. V chladnejších jesenných večeroch sa určite minie aj viac grilovaných špecialít, ktoré pripravíte. Tácky sú navyše vybavené vysokými drážkami, ktoré chránia jedlo pred pripálením a zároveň prepúšťajú dym, dodávajúci jedlu typickú chuť a vôňu. Predávajú sa v baleniach po 4 kusoch.

BO

Kamera pre bezpečnú domácnosť

Omna 180 Cam HD od výrobcu D-Link ponúka používateľom jednoduchý spôsob sledovania priestoru v domácnosti. Jej pripojenie do systému Apple HomeKit im umožňuje, aby virtuálne „neopustili svoj domov“. V jej repertoári sú: 180-stupňový uhol záberu (Omna vychádza z latinského „omnis“, čo znamená „zahŕňajúce všetko“), dynamické streamovanie videa, obojsmerný prenos zvuku, detekcia pohybu aj nočné videnie. Veľkým plusom je elegantný dizajn – kamera je navrhnutá tak, aby svojím nenápadným a štýlovým vzhľadom zapadla do prostredia modernej domácnosti.

Kamera podporuje pokročilé zabezpečovacie funkcie s end-to-end šifrovaním a autentizáciou medzi ňou a iPhonom alebo iPadom.

LD

Predstavujeme vám
**NAJLEPŠIE
NOVINKY
2017**

*Osviežte sa najlepšou
a najčerstvejšou novinkou -
zeleninovými a ovocnými
šťavami K-Bio.*

*Vychutnajte si čerstvé K-Classic
syry, Najlepšiu novinku 2017 so skvelou
kvalitou za neodolateľnú cenu.*

*Chutné a výživné
Najlepšie novinky 2017
nájdete pod značkou
K-take it veggie.*

Allianz | Club

Vstúpte a využívajte svoje výhody

Odvážte sa žiť podľa vlastných predstáv a spoľahnite sa na naše rýchle a férové služby a najoceňovanejšie poistné produkty. A teraz odmeňujeme vašu vernosť. Zaregistrujte sa do vernostného Allianz Clubu a hrajte o super ceny.

club.allianzsp.sk

Allianz
Slovenská poisťovňa